

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก
ปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE CRITICAL
THINKING OF EARLY CHILDHOOD FOR THE BACHELOR OF EDUCATION PROGRAM
IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION OF RAJABHAT UNIVERSITY

วรัญชลี รอดเรือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก
ปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE CRITICAL
THINKING OF EARLY CHILDHOOD FOR THE BACHELOR OF EDUCATION PROGRAM
IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION OF RAJABHAT UNIVERSITY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF EDUCATION
(Educational Administration and Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร

ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ของ

วรัญชลี รอดเรือง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกช ทองเอี่ยม)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวินวัฒน์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ผู้วิจัย	วรัญชลี รอดเรือง
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ ไปณะทอง

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนอนุบาล ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ รวมทั้งสิ้น 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบที (One Sample t-test) ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมี 7 ด้าน ได้แก่ 1) หลักการแนวคิด 7 ข้อ 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 7 ข้อ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 9 ข้อ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 9 ข้อ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6 ข้อ 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ 6 ข้อ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 6 ข้อ รวม 50 ข้อ โดยทุกข้อมีความสอดคล้อง และ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ทุกด้านและโดยรวม มีความเหมาะสมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การคิดอย่างมีวิจารณญาณ; เด็กปฐมวัย; มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Title	THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE CRITICAL THINKING OF EARLY CHILDHOOD FOR THE BACHELOR OF EDUCATION PROGRAM IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION OF RAJABHAT UNIVERSITY
Author	WARANCHALEE RODRUANG
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chatupol Yongsorn
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Chakrit Ponathong

This study had three main objectives: (1) to study the learning management model to promote critical thinking among Early Childhood majors in the Bachelor of Education Program in Early Childhood Education at Rajabhat University; (2) to develop a learning management model to promote critical thinking; and (3) to assess the propriety and feasibility of a learning management model to promote critical thinking among Early Childhood majors. The target population were administrators, lecturers, school administrators, kindergarten teachers, and experts to verify and certify models, and experts to assess the propriety and feasibility of a model, a total of 47 people. The research instruments were a semi-structured interview, opinion assessment form, and a questionnaire with a five-point rating scale to test the propriety and feasibility of the model. The statistics included frequency, percentage, mean, standard deviation (SD), and a t-test. The results of the study were: (1) a learning management model promoted critical thinking among Early Childhood majors, with seven components: concept, objective, learning management process, learning activity, roles of students and teachers, learning media and resources, and assessment of the model. From the study of the development of the learning management model to promote critical thinking had seven aspects: (1) a concept of seven items; (2) objectives of seven items; (3) a learning management process of nine items; (4) learning activities of nine items; (5) roles of students and teachers and six items; (6) learning media and resources of six items; and (7) assessment of a six-item learning management model, a total of 50, all of which were consistent. The assessment of the propriety and the feasibility of the model to promote critical thinking among Early Childhood majors, it was found that overall and in each aspects, propriety was higher than the specified criteria at the level of 3.51 with a statistical significance of 0.01

Keyword : Learning management model; Critical thinking; Early Childhood Education; Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความเมตตาและกรุณาเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ในการทำปริญญานิพนธ์นี้มาตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกช ทองเอี่ยม ที่กรุณาเป็นประธาน คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ ที่กรุณาเป็น คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกตุญาติ อาจารย์ ดร. จินดา น้ำเจริญ และ อาจารย์ ดร.สุทธภา ชาติประดิษฐ์ และ อาจารย์ ดร. จิราภรณ์ พจนารีย์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประถม และ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) ที่ให้การสนับสนุนเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย และที่สำคัญที่สุดขอ กราบขอบพระคุณ คุณพ่อจรินทร์ รอดเรือง และคุณแม่สุดใจ นุชสุวรรณ ที่ให้กำลังใจและสนับสนุน ผู้วิจัย และญาติพี่น้อง เพื่อน ทุกคนที่ช่วยเหลือด้วยดีมาตลอด ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และให้ กำลังใจสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาบิดามารดา ที่ได้ อบรมเลี้ยงดูและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่ายิ่ง

วรัญชลี รอดเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามในการวิจัย	8
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	13
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	17
1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดวิจารณ์ญาณ	18
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	43
3. การพัฒนารูปแบบ	67
4. การจัดการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	72
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81

ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย.....	81
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ.....	84
ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	86
บทที่ 4 ผลการศึกษา	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	136
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	136
สรุปผลการวิจัย.....	138
อภิปรายผลการวิจัย	144
บรรณานุกรม	163
ภาคผนวก.....	175
ประวัติผู้เขียน.....	241

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากแหล่งต่างๆ	26
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้ในการวิจัย	28
ตาราง 3 ทฤษฎี และหลักการที่นำมาใช้	40
ตาราง 4 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	48
ตาราง 5 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ	89
ตาราง 7 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักการแนวคิด	112
ตาราง 8 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย	113
ตาราง 9 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	115
ตาราง 10 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	117
ตาราง 11 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	119

ตาราง 12 ผลการตรวจสอบยืนยันร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านสื่อ ทรัพยากรในการเรียนรู้.....	120
ตาราง 13 ผลการตรวจสอบยืนยันร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านการ ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	121
ตาราง 14 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ เทียบกับเกณฑ์ 3.51.....	122
ตาราง 15 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ เทียบกับเกณฑ์ 3.51.....	123
ตาราง 16 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านหลักการแนวคิด	124
ตาราง 17 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย.....	126
ตาราง 18 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้.....	128
ตาราง 19 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้.....	130
ตาราง 20 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	132

ตาราง 21 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้..... 134

ตาราง 22 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 135

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ	16
ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ	143

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การวางรากฐานที่สำคัญที่สุดในการที่จะสร้างสรรคความเจริญก้าวหน้า การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการพัฒนาประเทศ ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นนั้นคือ “ครู” ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, 2560, น.19-20) นอกจากนี้การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการเตรียมคนไทย 4.0 สู่โลกที่หนึ่ง ซึ่งจะครอบคลุมการปรับเปลี่ยนจาก “One Country, One Destiny” เป็น “One World, One Destiny” ดังนั้นต้องปรับเปลี่ยนคนไทย จากแบบ Thai-Thai เป็นคนไทยแบบ Global Thai ที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยพร้อมกับมีกรอบความคิดที่เป็นสากล สามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีโลก ดังนั้นต้องพัฒนาคนไทยให้ เป็นคนที่มุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Action-Based People) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนโดยเน้นทฤษฎี เป็นการเรียนที่เน้นการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนจากการเรียนเพื่อวุฒิ การศึกษา เป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ และพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีความคิดระดับสูง ปรับเปลี่ยนจากการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน และนอกระบบ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนจากข้อเท็จจริง (Fact - Based) เป็นการเรียนที่เริ่มจากการใช้ความคิด (Idea-Based) ปรับเปลี่ยนจากการคิดในกรอบ (In the Box) เป็นการคิดนอกกรอบ (Out of the Box) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบถ่ายทอด (Transmitting) เป็นการเรียนแบบชี้แนะ (Mentoring) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.2550, น.19)

ซึ่งสอดคล้องกับ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543, น.1) ได้กล่าวว่าเมื่อภาวะสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านกระบวนการคิด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจุดหมายหลักของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 24 ข้อ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เผชิญกับสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ

แก้ไข้ปัญหา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548 : ออนไลน์) และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยังมุ่งพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548: 47 – 48 ออนไลน์) ซึ่งการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา และการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศบุคคลนั้นต้องมีการคิดวิจารณ์ญาณดีด้วย

ในขณะที่เดียวกันอุดมศึกษาต้องเพิ่มความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาทุกระดับ เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ และพาณิชย์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างนวัตกรรม การกระตุ้นสำนึกสังคม ให้เป็นบุคคลที่มีกระบวนการคิดที่ดีและมีองค์ความรู้ที่นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศโดยมีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของอาชีพ (พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์; และ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2543, น. 1 - 2) ดังนั้น หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิต จึงไม่เพียงแต่การจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนได้เรียนรู้ในกระบวนการทำงาน ได้ฝึกฝนทักษะทางปัญญา การคิด ได้พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความรับผิดชอบฝึกการตัดสินใจ การแก้ไข้ปัญหาฝึกฝนการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และความอดทน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551:ออนไลน์; ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. 2558: ออนไลน์)

สภาพปัญหาในสภาวะสังคมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยวิกฤตต่างๆ การที่มนุษย์มีเพียงไอคิว (IQ) ความฉลาดทางปัญญา (Intelligence Quotient) และ (EQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ไม่สามารถอยู่รอดอย่างผู้ประสบความสำเร็จได้ นักจิตวิทยา เอนนิส (Ennis) ที่มีชื่อเสียงและเป็นต้นแบบทำการศึกษาคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความถูกต้องเหมาะสมในการนำไปใช้ (Practical) 2) การคิดไตร่ตรอง (Reflective) 3) ความมีเหตุผล (Reasonable) 4) ความเชื่อ (Belief) และ 5) การปฏิบัติ (Action) เอนนิส (Ennis.1967: 10) เมื่อมนุษย์ต้องเจอกับสภาพปัญหาในสภาวะสังคมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยวิกฤตต่างๆ จะมีรูปแบบการตอบสนองต่อปัญหาที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีการคิดระดับสูง มีการคิดวิจารณ์ญาณ มีการคิดพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าสิ่งใดมีความสำคัญจำเป็น ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือปฏิบัติกับปัญหาวิกฤตต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพจะประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงาน การส่งเสริมให้มีความสามารถทางการคิดระดับสูงหรือคิดวิจารณ์ญาณนั้นเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณเป็นฐานของการกรองความคิดกรองข้อมูล และเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (อุษณีย์ โพธิสุช. 2542, น.97) สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555, น.37) ที่กล่าวว่า ความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเป็นมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่ครูจะต้องแสวงหาวิธีการออกแบบการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้เพื่อศิษย์พัฒนาความสามารถการคิดวิจารณ์ญาณ (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. 2544, น. 86) ความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณถือเป็นการคิดที่จำเป็นและมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้นสามารถที่จะคิดได้ด้วยตนเอง และเกิดความสำเร็จในการเรียนรู้

การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณโดยใช้การจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามนโยบายของรัฐ และเป็นการพัฒนาคนของประเทศชาติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2559:ออนไลน์) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญาในทุกระดับการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามนโยบายของรัฐ และสามารถดำรงอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข การส่งเสริมความสามารถทางการคิดเป็นเรื่องของการใช้ศักยภาพของสมองเราสามารถพัฒนาสมองให้ดีขึ้นได้ด้วยการเรียนรู้ และฝึกการคิด (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2544, น. 2) มีข้อมูลวิจัยจำนวนมากที่ยืนยันว่าสมองของมนุษย์มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เรซูมิโลว่า Razoumnikova (2000, pp.11-18) ได้ศึกษาการคิดที่ปรากฏในสมอง โดยใช้การตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง พบการคิดแบบเอกนัยปรากฏในสมองส่วนซ้าย และการคิดแบบอนนัยปรากฏในสมองทั้งสองด้าน แต่ที่มีศักยภาพนั้นปรากฏการเชื่อมโยงของสมองในส่วนซีกขวามากกว่า และสมองส่วน ฮิปโปแคมปัส ในวัยผู้ใหญ่ที่เป็นหน่วยประสาทที่ใช้เพื่อการเรียนรู้และกระบวนการคิดสามารถพัฒนามาจากหน่วยประสาทอื่นๆ ถ้ามีการฝึกเรียนรู้และฝึกคิดเป็นตัวกระตุ้น ไชร์ส Shors, T.J.; et al. (2012, pp. 450 - 458) ทำให้เกิดการกระตุ้นเซลล์ประสาทใกล้เคียง เมื่อพัฒนาการคิดไปเรื่อยๆ เป็นประจำ เซลล์ ที่ถูกกระตุ้นสามารถกลายเป็นเซลล์ประสาทเกิดใหม่ที่ถาวรได้

นอกจากนี้ บลูม (Duron; Limbach; & Waugh. 2006, p. 160 citing Bloom. 1956. A Taxonomy of Educational Objectives.) ยังได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายสุดไปสู่ความ

ซับซ้อนมากขึ้นประกอบด้วยความคิดระดับพื้นฐานได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) และการนำไปใช้ (Application) ไปจนถึงความคิดระดับสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมิน (Evaluation) ซึ่งการเสริมสร้างความสามารถทางการคิดจากง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้นในแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันผู้เรียนจะเรียนรู้จากระดับต่ำสุดพัฒนาขึ้นไปสู่ระดับสูงที่สลับซับซ้อนขึ้น ซึ่งจัดเป็นความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (คັນสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ .2545: 92 -98) สอดคล้องกับ ฟีเลย์และรัสเซลล์ (Beyer. 198, p. 272; citing Feeley. 1976. Theory and Research in Social Education. : 5; Russell. 1956. Children's Thinking. : 302; Beyer. 1985) และ โฟการ์ที และบาแลนคา (Fogarty; & McTighe. 1993: 10-11 citing Fogarty; & Ballanca. 1986. Teach them Thinking.) ที่ระบุว่าความคิดวิจารณญาณเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ (Analysis) และการประเมิน (Evaluation) ส่วน พอล (Paul. 1993, pp. 36-39) ระบุว่าองค์ประกอบการคิดวิจารณญาณประกอบด้วยการวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมิน (Evaluation) สำหรับ ลิปแมน (Zaza Camerio de Moura. 1992: 5-6; interview Lipman.) ได้นำเสนอว่า การคิดวิจารณญาณเกี่ยวข้องกับการประเมิน (Evaluation) และเกณฑ์ (Criteria) เพื่อใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ แครรี่ (Carrie) ระบุว่าลำดับขั้นตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ บลูม (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives) เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางตั้งแต่การนำไปใช้ในชั้นเรียนในฐานะเป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผนการเรียนรู้ การตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์ วิธีการสอน และการประเมินผล หรือการนำไปจำแนกความแตกต่างระหว่างการคิดระดับสูงกับการคิดระดับพื้นฐานที่ครูสามารถนำมาส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณญาณให้กับผู้เรียนได้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ เกตุนุติ. (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณญาณสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูปฐมวัยที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก มี ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ

4.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.16 ดังที่ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556, pp. 4-5) ได้กล่าวว่า การปูพื้นฐานและส่งเสริมความสามารถทางการคิดให้แก่เด็กเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับสูงการได้รับการพัฒนาการคิดตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์จะช่วยให้พัฒนาความคิด และส่งผลให้มนุษย์มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเฉียบแหลม เป็นบุคคลที่มีความรอบคอบ มีการคิดตัดสินใจในเหตุการณ์สถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้ดี การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ มีความสามารถทางการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจด้วยตนเอง และ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538, น. 8) ได้กล่าวว่า นักศึกษาศาขากการศึกษาปฐมวัย เป็นวิชาชีพครูสาขาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต (อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร; พูลสุข บุญยสวัสดิ์; และพราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. 2539: 2) การจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการวางรากฐานเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ อันเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ (สีปพนนท์ เกตุทัต. 2543, น. 60) ในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพนั้นจึงจำเป็นต้องมีครูปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และคิดระดับสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย จากรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร มีการจัดรายวิชาในหมวดต่างๆ ไว้คล้ายกันในทุกหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ส่วนการจัดรายวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการคิดระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจัดอยู่ในหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะ จัดไว้ให้นักศึกษาเรียนวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง 3 หน่วยกิต จัดอยู่ในหลักสูตร 1 รายวิชา ใ้ให้นักศึกษาเลือกเรียน ถ้านักศึกษาไม่ได้เลือกเรียน วิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงนี้ก็จะไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ในการจัดหลักสูตร ไม่มีการจัดรายวิชาเฉพาะที่ส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน ส่วนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาผู้เรียนเน้นไปทางนันทนาการเป็นส่วนใหญ่ และเน้นด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ตามหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ มีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ.

2562, น. 13 - 14) ส่วนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่จะเป็นการบูรณาการ ตามเกณฑ์ของ สกอ. ที่ต้องผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557, น. 44 ออนไลน์) ประกอบกับมีข้อจำกัดในเรื่องของมาตรฐานวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีความรอบรู้และเข้าใจมาตรฐานความรู้ที่คุรุสภากำหนด เนื่องจากมีข้อจำกัดในหลักสูตรที่ทางคุรุสภากำหนดไว้จึงทำให้ไม่มีพื้นที่หรือระยะเวลาที่จะจัดรายวิชาเสริม เติมรายวิชาในเรื่องการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสังกัดของรัฐจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 โดย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ละแห่งมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาการศึกษาปฐมวัย การจัดการเรียนการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัยของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏ จะมีเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรเป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มีพันธกิจหลักประการหนึ่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย คือ เสริมสร้างความสำเร็จของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งมีกรอบการพัฒนาที่สอดคล้องกับภาพอนาคตตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 – 2565 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550) ซึ่งกำหนดพันธกิจในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และคุณธรรมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ซึ่งการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามนโยบายของรัฐและสามารถดำรงอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย เป็นเรื่องของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย โดยใช้ศักยภาพของสมองมนุษย์สามารถพัฒนาสมองให้ดีขึ้นได้ด้วยการเรียนรู้ และฝึกการคิดถ้ามีการฝึกฝนใช้สมองให้คิดผ่านการคิดตั้งคำถามและคิดหา

คำตอบมากเท่าไรสมองจะยิ่งสร้างเครือข่ายเส้นใย สมองใหม่ๆ แยกแขนงเชื่อมติดต่อกันมากยิ่งขึ้นเป็นสมองที่คิดเป็น (คັນสนีย์ ฉัตรคุปต์.2544, น. 2)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากปัญหาหรือสถานการณ์ที่สนใจเกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวผู้เรียน โดยแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานกลุ่ม การสืบค้นทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยการใช้เหตุผล เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมากกว่าความรู้ที่นักศึกษาจะได้รับ ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดและสำรวจจะนำไปสู่คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่นักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย ต้องมีทักษะทางปัญญามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Analysis) ปฏิบัติการเรียนรู้ (Learning process) สรุปอ้างอิง (Reference summary) คิดสังเคราะห์ (Synthesis) และประเมินผล (Evaluation) อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย ในการคิดระดับสูงการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ และนำความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลก ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย แก้ปัญหาการพัฒนาผู้เรียน และมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิจาร์ณญาณ และมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งหากนักศึกษามีคุณลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพครูในการนำไปประยุกต์ใช้จัดหลักสูตร จัดการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัย และเพื่อเป็นพื้นฐานของพัฒนาการด้านความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับสูงขึ้นไป

คำถามในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคำถามในการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ที่มีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการผลิตครู ต่อตัวนักศึกษา และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ให้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้แสวงหาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ต่างๆ และใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษาหรือครูผู้สอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งผู้ที่มีความสนใจได้นำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในลักษณะอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์

ทางการศึกษามากยิ่งขึ้น และเพื่อพัฒนานักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การผลิตครูบรรลุเป้าหมายได้
 บนทิวทัศน์ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากร

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด
 อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best
 Practice) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก
 ปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คน ซึ่งมีคุณสมบัติ
 ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการพิจารณา เพื่อตรวจสอบยืนยันรูปแบบการจัดการ
 เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา
 การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 7 คน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการศึกษาประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร
 ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 25 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
 สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบไปด้วย

1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความสามารถในการวิเคราะห์
- 1.2 ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น
- 1.3 ความสามารถในการสรุปอ้างอิง
- 1.4 ความสามารถในการสังเคราะห์
- 1.5 ความสามารถในการประเมินผล

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้

- 2.1 หลักการแนวคิด
- 2.2 วัตถุประสงค์เป้าหมาย

- 2.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 2.4 กิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน
- 2.6 สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้
- 2.7 การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยการสังเคราะห์ จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย สัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร อาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย และสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนอนุบาล เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย แล้วมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยนำข้อมูลระยะที่ 1 การสังเคราะห์ จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย สัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นำมาพัฒนาเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย

1.1 หลักการแนวคิด หมายถึง ปรัชญา ทฤษฎี ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยเป็นการออกแบบกิจกรรมให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การให้เด็กแสดงความคิดเห็น และการให้เด็กตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด

1.2 วัตถุประสงค์เป้าหมาย หมายถึง การตั้งความหวังหรือความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะเป็นไปตามความคาดหวัง วิธีการจัดประสบการณ์ให้เด็กเตรียมความพร้อมยึดพัฒนาการตามวัย ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้

1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก

1.5 บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน หมายถึง ผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ บทบาทของผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

1.6 สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนจนถึงวิธีการต่างๆ ที่จะเป็นตัวช่วยถ่ายทอดความรู้ จากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ควรมีสื่อที่หลากหลายเป็น

ของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา และสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์

1.7 การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพิจารณาถึงความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบไปแล้วว่าจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง ด้านใดบ้าง หรือมีทักษะและพฤติกรรมหลังการจัดการเรียนรู้เป็นเช่นไร โดยการประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน สังเกตพฤติกรรม และการตอบคำถาม

2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย หมายถึง การกระทำที่เด็กปฐมวัยแสดงออกในการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูล เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล และการตัดสินใจเกี่ยวกับสี ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก รสชาติ ที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย โดยความหมายของความสามารถทางการคิดวิจารณ์นั้นมี 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ความสามารถในการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกรายละเอียด และจำแนกความแตกต่างของส่วนที่เป็นองค์ประกอบย่อยของสถานการณ์หรือข้อมูลที่กำหนดให้ ฝึกทักษะ ผ่านการอภิปราย ปฏิบัติจริง การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน การฝึกการจำแนก วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ การทดลอง การแยกแยะ และการเปรียบเทียบ

2.2 ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถของเด็ก ในการการระบุหรือกำหนดการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และจำแนกได้ว่าข้อความใด หรือไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น โดยเด็กลงมือปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ โดยมีการวางเงื่อนไขของการทำกิจกรรม และเงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญา การเคลื่อนไหวย้ายกลุ่ม

2.3 ความสามารถในการสรุปอ้างอิง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตัดสินใจ และจำแนกความน่าจะเป็นของข้อสรุปว่าข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จในสิ่งที่เรียนรู้ โดยเด็กนำผลการเรียนรู้ของแต่ละคนมานำเสนอต่อกลุ่มร่วมกัน กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง

2.4 ความสามารถในการสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการรวบรวมข้อมูลความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ มาออกแบบวางแผน หรือสร้างผลงาน การสำรวจ การทดลอง การแก้ไขปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และการเสนอผลงาน

2.5 ความสามารถในการประเมินผล หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตรวจสอบประเด็น เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วสามารถวิจารณ์และตัดสินใจหาข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล โดยการสังเกต การแก้ปัญหา การสนทนาแลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน และการให้เด็กมีส่วนร่วมชื่นชมแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และผลงานของเพื่อน

3. หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย หมายถึง หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีทักษะ เทคนิคและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย มีทักษะการสื่อสารที่ดีสามารถถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศาสตร์ด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย โดยการศึกษาองค์ประกอบของการคิด วิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบจากแนวคิดของ Watson; & Glaser (1964) Ennis, Millman; & Tomko (1985) Paul (1985) Quellmalz (1985) Decaroli, J (1993) Roger; Sebrew; & Ronning (1995) Bloom (1956) Angeili and Valanides (2009) ปิยาณี ณ นคร (2559) และนิติบดี ศุขเจริญ (2559) สังเคราะห์องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย ได้ 5 องค์ประกอบ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ (Ennis, Millman; & Tomko. 1985) (Paul. 1985) (Quellmalz. 1985) (Angeili and Valanides. 2009) (ปิยาณี ณ นคร. 2559) 2) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น (Watson; & Glaser. 1964) (Ennis, Millman; & Tomko. 1985) (Paul. 1985) (Quellmalz. 1985) (นิติบดี ศุขเจริญ. 2559) 3) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง (Watson; & Glaser. 1964)

(Ennis, Millman; & Tomko. 1985) (Quellmalz. 1985) (Decaroli, J. 1993) (Roger; Sebrew; & Ronning. 1995) 4) ความสามารถในการสังเคราะห์ (Ennis, Millman; & Tomko. 1985) (Paul. 1985) (Quellmalz. 1985) (Bloom. 1956) (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ. 2545) และ 5) ความสามารถในการประเมินผล (Watson; & Glaser. 1964) (Paul. 1985) (Decaroli, J. 1993) (Roger; Sebrew; & Ronning. 1995) (Bloom. 1956) (Angeili and Valanides. 2009) (คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ. 2545)

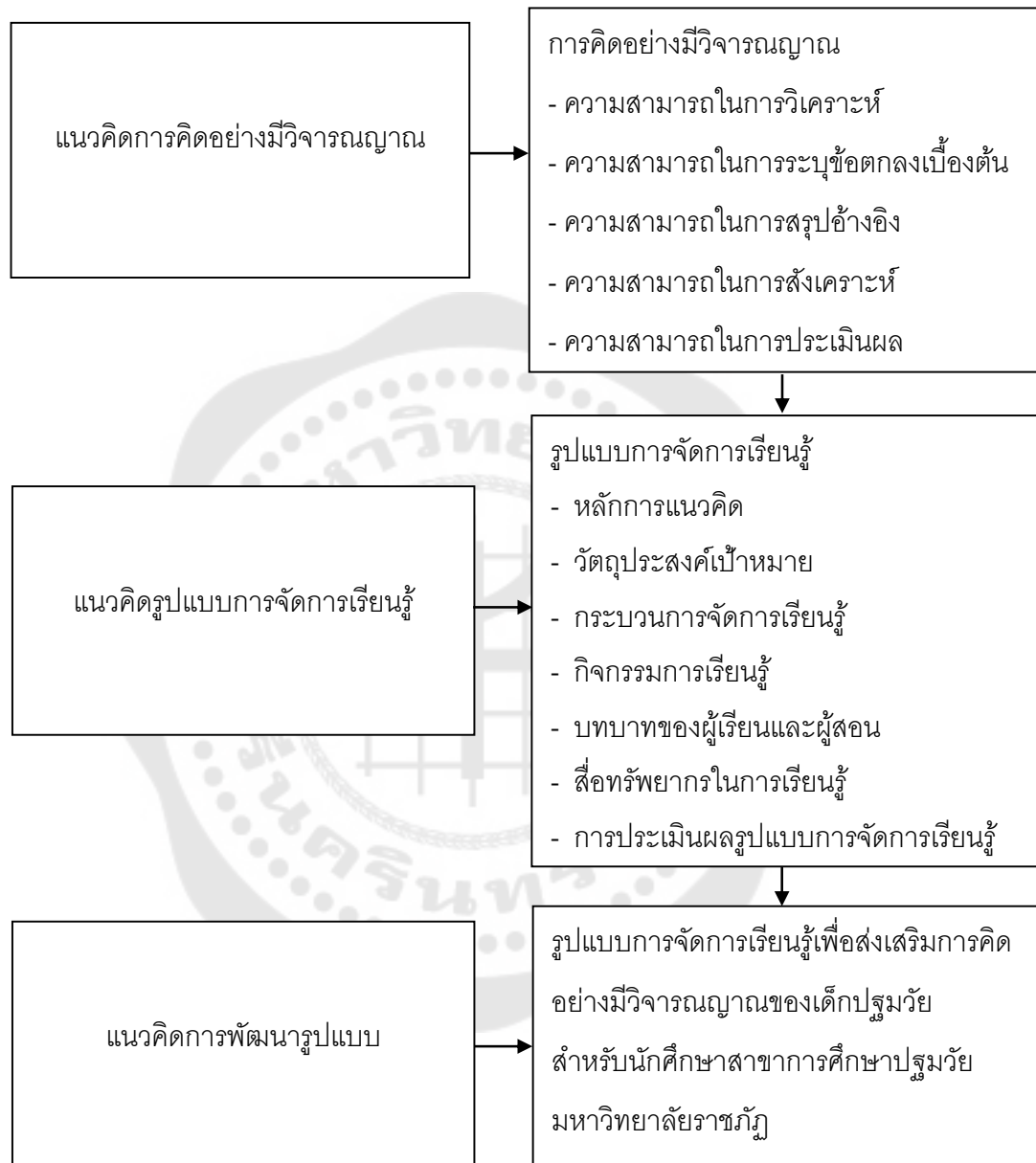
2. แนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ โดยแนวคิดของบรูม (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives) เชื่อว่าพฤติกรรมทางด้านจิตใจ จิตพิสัย ของบุคคลส่งผลต่อความสามารถทางการคิด สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกหรือต้องการที่จะสืบค้นหรือเสาะแสวงหาความรู้ก็คือ เรื่องราวสถานการณ์ปัญหาที่มีลักษณะท้าทาย กระตุ้น หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดของผู้เรียน ซึ่งจะยิ่งทำให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะเสาะแสวงหาความรู้หรือคำตอบมากยิ่งขึ้น Brunner's ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบ ของบรูเนออร์ (Brunner's Theory of discovery learning) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงพัฒนาการด้านพัฒนาการทางสติปัญญาพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการคิดเชิงเมตาคอกนิชันของฟลาวเวลล์ (Flavell) (Metacogniton) เชื่อว่าการเรียนรู้มีประสิทธิภาพของนักศึกษามีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางความคิดของผู้เรียน คือ ความสามารถในการควบคุมและประเมินความคิดของตนเอง มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) รู้ประจักษ์ชัด รู้ชัดแจ้งถึงทักษะ กลวิธี และแหล่งข้อมูลที่เป็นต่อการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน และรู้ว่าต้องทำอย่างไร (2) ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้เพื่อให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ ได้สำเร็จ ใช้แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's Theory of intellectual Development) เชื่อว่า กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง เนื่องจากการที่บุคคลได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการหลอมรวมระหว่างประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมที่มีอยู่กับประสบการณ์ใหม่หรือความรู้ใหม่ที่ได้รับทำให้เกิดความสมดุล (Equilibrium) ของโครงสร้างทางสติปัญญา เกิดเป็นความรู้และส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล แนวคิดทฤษฎีของเพเพิร์ต (Papert) (Constructionism) เชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความคิดและนำความคิดไปสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ความคิดเห็นนั้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (จอยส์ ;วี ลส์; และคา

ลฮอน Joyce; Weil; & Calhoun. 2004) (ดิก; และคาเรย์ Dick; & Carey. 1997) (ทีศนา แชมมณี. 2555, น. 222) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2553) (Maker, C. June; Neilson; & Aleene B. 1995, p.. 1) (จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช 2544, น. 23-24) และ(พัชรี ศรีสังข์ 2551, น. 71-72) ดังนี้ 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3. แนวคิดการพัฒนารูปแบบ โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และแนวคิดพื้นฐานของการรูปแบบต่างๆ (คีฟส์ Keeves J. 1997, pp. 561-562) (ศิริชัย กาญจนวาสี 2545, น. 89) (ซาแมทท์ Smith. 1997: 90) (दनัย เทียนพุม 2555: 20) (คาร์เตอร์ วี กู๊ด Carter, V. Good. 1973: 371) (ทีศนา แชมมณี 2548, น. 220) (กีวีส์ เจ พี ทีศนา แชมมณี. 2548, น. 220; อ้างอิงจาก Keeves, J.P. 1997) และ(ทอร์สเต็น ฮูเซ็น; และนีวิลลี ที โพลล์ทเวทท์ Torsten Husén; & Neville, T. Postlethwaite.1994, p. 165) มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ

4. แนวคิดการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ดำเนินการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert Scale. 1932, p. 1-55) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2555) เทียบกับเกณฑ์ในระดับ 3.51 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วนำมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981, p. 49) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981, p. 68) และทดสอบที (t-test Dependent sample) (กานดา พูนลาภทวี. 2539, น. 201 - 239)

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นสามารถแสดงดังภาพประกอบ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดวิจารณ์
 - 1.1 ความหมายของการคิดวิจารณ์
 - 1.2 องค์ประกอบของการคิดวิจารณ์
 - 1.3 วิธีการหรือขั้นตอนการคิดวิจารณ์
 - 1.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคิด และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการคิด
 - 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์
2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 2.4 การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 2.5 ขั้นตอนของการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 2.6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
3. การพัฒนารูปแบบ
 - 3.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 3.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
4. การจัดการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดวิจารณ์ญาณ

1.1 ความหมายของการคิดวิจารณ์ญาณ

มีนักจิตวิทยานักการศึกษาได้นำเสนอ ความหมายของการคิดวิจารณ์ญาณไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปและแต่ละความหมายก็ยังไม่สมบูรณ์ที่สุดและยังไม่มี ความหมายหรือลักษณะการคิดของใครเป็นที่ยอมรับทั้งหมด แต่ก็ได้รับความสนใจมากเพราะการ คิดวิจารณ์ญาณมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมในยุคข้อมูลข่าวสาร (Smith. 1997, p. 93) ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมายของการคิดวิจารณ์ญาณตามแนวคิดบุคคลต่างๆ ไว้ ดังนี้

ดีวี่ (Dewey.1933, p. 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจารณ์ญาณเป็นการ คิดที่อยู่ระหว่าง 2 สถานการณ์ คือการคิดจะเริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความสงสัยและจบลงด้วย สถานการณ์ที่มีความซับซ้อน และได้ขยายความถึงธรรมชาติของการคิดวิจารณ์ญาณว่ามี จุดหมายปลายทางอยู่ที่ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงหลักการ และกฎเกณฑ์ ต่างๆ

ฮิลการ์ด (Hillgard. 1962, p. 336) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณเป็นความสามารถในการตัดสินใจหรือปัญหาว่าสิ่งใดเป็นจริงสิ่งใดเป็นเหตุ เป็นผล

วัตสัน; และแกลเซอร์ (Watson; & Glaser. 1964, p. 10)) ได้ให้ความหมายไว้ ว่าการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการคิดที่ประกอบด้วยทัศนคติความรู้ และทักษะในเรื่องต่างๆ โดยมีแนวความคิดเห็นในการแสวงหาความรู้ในการหาแหล่งอ้างอิงและทักษะในการใช้ความรู้ และทัศนคติ

เอนนิส (Ennis.1967, p. 10) ได้อธิบายความหมายเกี่ยวกับการคิด วิจารณ์ญาณไว้ 5 ประการ คือ 1ความถูกต้องเหมาะสมในการนำไปใช้ (Practical) 2การคิด (ไตร่ตรอง (Reflective) 3ความมีเหตุผล (Reasonable) 4ความเชื่อ (Belief) และ 5การปฏิบัติ (Action) ดังนั้นการคิดวิจารณ์ญาณจึงหมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าสิ่งใดมี ความสำคัญจำเป็น ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือปฏิบัติซึ่งงานของ วัตสัน, แกลเซอร์ และเอนนิส เป็น งานที่มีชื่อเสียงและ เป็นต้นแบบกับนักวิจัยภายหลังอีกมากมาย

กู๊ด (Good. 1973, p. 680)) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจารณ์ญาณเป็นการ คิดการประเมินอย่าง รอบคอบและมีหลักการมีหลักฐานอ้างอิง ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหา ข้อสรุปโดยใช้ กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ฟีเลย์ (Feeley.1976, pp. 3-4)) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจารณ์ญาณเป็น การตัดสินใจโดย ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ มี 2 รูปแบบ คือรูปแบบทางสมอง ซึ่งไม่

สามารถสังเกตได้ โดยตรงและ รูปแบบทางตรรกศาสตร์ ซึ่งมีวิธี การที่มีระเบียบแบบแผนสังเกตได้โดยตรง

ฮัดกิน (Hudgins.1997, p. 173-206) ได้อธิบายความหมายการคิด วิจัยรณญาณว่าเป็นการมีทัศนคติ ในการหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา หาหลักฐานในการ วิเคราะห์และประเมินข้อพิพาทต่างๆ การใช้ทักษะความรู้ จำแนกข้อมูลและตรวจสอบข้อ สมมุติฐานเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผล

ฟาเซียน (Faciencie.1984, p. 253) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจัยรณญาณ เป็นการหาข้อสรุป จากข้อความกลุ่มหนึ่งอย่างมีเหตุผล การอ้างเหตุผลถือเป็นการแสดงออกของ การคิดวิจัยรณญาณ ของบุคคลและการอ้างเหตุผลของการสรุปใดๆ ให้นำเชื่อถือและสมเหตุสมผล จะต้องมีหลักฐานในการอ้างอิง

รูกจิโร (Ruggiero. 1984, p. 129) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจัยรณญาณ เป็นการตรวจสอบคำตอบของประเด็นหรือปัญหาที่เสนออย่างละเอียดรอบคอบเพื่อตัดสินจุดแข็ง และจุดอ่อนของคำ ตอบนั้น

เอนนิส มิลแมน; และทอมโก (Ennis, Millman; & Tomko. 1985, p. 45) ได้ให้ ความหมายไว้ว่าการคิดวิจัยรณญาณเป็นการคิดอย่างมีเหตุผลและคิดไตร่ตรองที่มีจุดเน้นในการ ตัดสินใจว่าจะมั่นใจอะไรหรือจะทำอะไร

แมคเพ็ค (Mcpeck.1990, p. 62) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดวิจัยรณญาณ เป็นการคิดที่มี 2 มิติคือมิติทางด้านจิตใจ หมายถึง ความกระตือรือร้นในการประเมินสารสนเทศ ความปรารถนาที่จะ ตรวจสอบความคิดเห็นและมิติทางด้านสมอง หมายถึง การรวมทักษะหลายๆ ด้าน เช่น ทักษะใน การวิเคราะห์ และประเมิน

แบนด์แมน; และแบนด์แมน (Bandman; & Bandman.1995, p. 7) ได้ให้ ความหมายไว้ว่าการคิดวิจัยรณญาณเป็นการทดสอบอย่างมีเหตุผลในด้านความคิดการสรุปความ การตั้งสมมุติฐานข้อโต้แย้งการลงข้อสรุปความเชื่อและการกระทำการทดสอบนี้ใช้แนวคิดพื้นฐาน ความน่าจะเป็นเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การคิดตัดสินใจ และการคิดอย่างมีเหตุผลในประเด็น ที่ยังสรุปไม่ได้

บอส (Boss. 2010, p. 5) อธิบายความหมายการคิดวิจัยรณญาณว่า หมายถึง การสะสมทักษะที่ใช้ ในทุกๆ วันที่จำเป็นต่อการเติมเต็มสติปัญญาและการพัฒนาของบุคคล

ฟาซิออน และฟาซิออน (Faciencie; & Faciencie. 1996, pp. 129-130) ได้ให้ความหมายการคิดพิจารณาญาณ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการคิดอย่างมีเป้าหมายเป็นการตัดสินใจด้วยตนเองโดยใช้เหตุผลในการพิจารณาจากข้อมูลแนวคิดวิธีการและกฎเกณฑ์ต่างๆ

เอนนิส (Ennis. 1989, p. 9) ได้ให้ความหมายการคิดพิจารณาญาณว่า เป็นกระบวนการคิดพิจารณาและไตร่ตรองอย่างรอบคอบเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ปรากฏ สำหรับ สคิฟเวอร์ (Schiever. 1991: 5,15) ได้จัดความสามารถทางการคิดพิจารณาญาณไว้ในระดับที่ใช้กลวิธีการทางการคิดที่มีความซับซ้อน (Complex thinking strategies) ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการคิดร่วมกับความรู้ และประสบการณ์ตลอดจนวุฒิภาวะของบุคคลนั้นด้วย

สันศนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2544, p. 31 - 32) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดอย่างมีพิจารณาญาณ คือ การคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีหลักการคิดมีเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์และการคาดเดา พิจารณาในความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ ว่าอะไรคือความจริงอะไรคือความถูกต้อง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ใช้สติปัญญาและทักษะการคิดไตร่ตรองอย่างมีพิจารณาญาณมากกว่าการใช้อารมณ์ การคิดพิจารณาญาณเป็นการที่เปิดกว้างมีเป้าหมายแน่นอน มีเหตุผล มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถตรวจสอบความคิดและประเมินความคิดของตนเองได้

อุษณีย์ โพธิสุข (2544, น. 28) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดพิจารณาญาณ หมายถึง วิธีคิดอย่างมี เหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน และมีประสิทธิภาพก่อนตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไรจะทำ หรือไม่ทำอะไร ดี หรือ ไม่ดี ใช่หรือไม่ใช่

ทศนา แคมมณี (2546, น. 121) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดพิจารณาญาณ หมายถึงกระบวนการ คิดเพื่อให้ได้ความคิดที่รอบคอบสมเหตุสมผลที่จะเชื่อหรือจะทำโดยผ่านการพิจารณาปัจจัยรอบด้านอย่างกว้างไกลลึกซึ้ง และผ่านการพิจารณากลับกรอง ไตร่ตรอง ทั้งทางด้านคุณโทษ และคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้นมาแล้ว

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549, น. 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดพิจารณาญาณ หมายถึงความตั้งใจที่จะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยไม่มีการคล้อยตามข้ออ้างที่น่าเสนอ แต่จะตั้งคำถาม อย่างท้าทาย หรือโต้แย้งข้ออ้างนั้นเพื่อเปิดแนวทางความคิดออกสู่ทางต่างๆ ที่แตกต่าง อันจะนำไปสู่การแสวงหาคำ ตอบที่สมเหตุสมผลมากกว่าข้ออ้างเดิม

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ (2554ข) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการคิดอย่างมีพิจารณาญาณ หมายถึง วิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน และมีประสิทธิภาพก่อนตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไร จะทำหรือไม่ ทำอะไร ดีหรือไม่ดี ใช่หรือไม่ใช่

วีระ สุตสังข์ (2550, น. 36) อธิบายความหมายการคิดวิจารณ์ญาณว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาที่สามารถรับรู้ข้อเท็จจริงแล้วนำมาคิดอย่างมีเหตุผลที่ผ่านการพิจารณาไตร่ตรอง อย่างรอบคอบกว้างไกลลึกซึ้งเพื่อประเมินเหตุการณ์ที่กำลังเป็นไปและตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมระยะยาว

บรรจง อมรชีวิน (2556, น. 2) ได้อธิบายความหมายการคิดวิจารณ์ญาณว่าเป็นการที่จะคิดได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้งและอย่างมีเหตุผลรวมถึงความสามารถในการที่จะคิดได้อย่างอิสระมีการสะท้อนคิดและการคิดอย่างไตร่ตรอง

สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลแล้วนำมาสู่กระบวนการคิดที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์และการคาดเดา พิจารณาในความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ เหตุการณ์ และ/หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ว่าอะไรคือความจริงอะไรคือความถูกต้อง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และสามารถตรวจสอบความคิดและประเมินความคิดของตนเองได้

1.2 องค์ประกอบของการคิดวิจารณ์ญาณ

การศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดวิจารณ์ญาณ พบว่ามีนักวิชาการ หลายท่านได้ อธิบายแนวคิดที่น่าสนใจไว้ หลากหลายแนวคิดดังนี้

วัตสันและแกลเซอร์ (Watson; & Glaser. 1964, p. 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ ประกอบด้วย

1. การสรุปอ้างอิง (Inference) เป็นความสามารถของมนุษย์ในการตัดสินใจและจำแนกความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่ว่าข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จ
2. การระบุข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of Assumption) เป็นความสามารถในการจำแนกว่า ข้อความใดหรือไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น
3. การนิรนัย (Deductive) เป็นความสามารถในคิดโดยการหาข้อสรุป อย่างสมเหตุสมผลจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยใช้หลักตรรกศาสตร์
4. การตีความ (Interpretation) เป็นการให้นำหนักข้อมูลหรือหลักฐานเพื่อตัดสินความเป็นไปได้ ของข้อสรุป
5. การประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of Arguments) เป็นความสามารถในการจำแนกการใช้เหตุผลว่าสิ่งใดเป็นความสมเหตุสมผล

เอนนิส มิลแมน; และทอมโก (Ennis, Millman; & Tomko.1985, pp. 45-48) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณเป็นการคิดระดับสูงประกอบด้วย

1. ทักษะการนิยาม ได้แก่ การระบุสำคัญของปัญหา ข้อสรุป เหตุผลทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ การระบุเงื่อนไข ข้อตกลงเบื้องต้น

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ระบุข้อมูลที่มีเหตุผลหรือน่าเชื่อถือได้ ระบุข้อมูลที่ไม่มีเหตุผลหรือไม่น่าเชื่อถือได้ ระบุความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็นหรือข้อมูลที่มีอยู่ได้ และสรุปได้

3. ทักษะการตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การพิจารณาความสอดคล้อง พิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล เป็นข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือ เป็นข้อมูลที่ไม่มีข้อโต้แย้ง และเป็นข้อมูลที่ได้รับการยอมรับ

4. การนิรนัย คือ การนำหลักการใหญ่ไปแตกเป็นหลักการย่อยๆ แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

5. ทักษะการอ้างอิงในการแก้ปัญหาและการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การอ้างและการตัดสินในการสรุปแบบอุปนัยการนิรนัยโดยความตรง การทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา อย่างน่าเชื่อถือ

พอล (Paul. 1993, น. 36-39) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน การคิดเพื่อหาแนวทาง การระบุคำถามของปัญหาต่างๆ ที่ต้องการแก้ไข การคิดอย่างมีเหตุผล การความคิดไกลโดยมองถึงผลที่ตามมา

ควอลล์ซมาลซ์ (Quellmalz .1985, p. 43) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วย การระบุหรือกำหนด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญ การตัดสินความน่าเชื่อถือของข้อมูล/ข้อเท็จจริง การสรุปอ้างอิงการตัดสินคุณค่าคำถามและการใช้เกณฑ์ตัดสินความเพียงพอของข้อสรุป การตัดสินคุณค่าและการตัดสินความเท็จ

ดีคาโรลี (Decaroli, J. 1973, p. 67-69) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วย ความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณประกอบไปด้วย การนิยามเป็นการกำหนดปัญหาการแสวงหาสมมติฐาน การคิดถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล การประมวลข่าวสาร การตีความข้อเท็จจริง การใช้เหตุผล การประเมินผล การประยุกต์ใช้และการสรุปอ้างอิง

โรเจอร์ ซีบอร์; และ รอนนิง (ทีศนา แชมมณี; และคนอื่นๆ. 2544: 60; อ้างอิงจาก Roger; Sebrew; & Ronning. 1995) ได้ร่วมกันศึกษาองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge) ความรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการคิดวิจารณ์ญาณ การมีความรู้ มากจะทำให้คิดเร็วคิดได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ ความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะใช้ตัดสินว่า ข้อมูลหรือความคิดเห็นต่างๆ นั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

2. การสรุปอ้างอิง (Inference) การสรุปอ้างอิงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเพราะจะช่วยให้นักคิดมีความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ลึกซึ้งและมี ความหมายมากขึ้นกระบวนการที่ใช้ในการสรุปอ้างอิงมี 2 กระบวนการคือการนิรนัย (Deductive) และการอุปนัย (Inductive)

3. การประเมิน (Evaluation) การประเมินนี้รวมถึงทักษะย่อยต่างๆ คือ

3.1 การวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการระบุและเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้

3.2 การตัดสิน คือ ความสามารถในการประเมินข้อมูลความรู้ โดยปราศจากอคติส่วนตัว

3.3 การชั่งน้ำหนัก คือ ความสามารถในการเปรียบเทียบข้อมูลที่มีอยู่ เลือกข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดและจัดระบบข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล

3.4 การตัดสินคุณค่า คือ การใช้ข้อมูลมาตัดสินด้วยการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดี

4. การควบคุมการรู้คิด (Metacognition) เป็นเรื่องของการคิดที่เกี่ยวกับการคิดอันเป็นการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของความคิดและการปรับความคิดให้ถูกต้องความคิดในการประเมินความคิดซึ่งมีความจำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเพราะเป็นการคิดที่ประเมินว่า ความรู้ต่างๆ ที่จะใช้ในการตัดสินนั้นเพียงพอหรือไม่ และน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

บลูม (Duron; Limbach; & Waugh. 2006, p. 160 citing Bloom. 1956. A Taxonomy of Educational Objectives. np.) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้นประกอบด้วยความคิดระดับพื้นฐานไปจนถึงความคิดระดับสูงซึ่งถือว่าเป็นความสามารถทางการคิด วิจารณ์ญาณ ได้แก่

1. การวิเคราะห์
2. ความเข้าใจ
3. การนำไปประยุกต์ใช้
4. การวิเคราะห์
5. การสังเคราะห์

6. การประเมินผล

แองเจल्ली และวาแลนไนด์ส์ (Angeilli and Valanides .2009, p. 322-324) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัญหา การหาแนวทางการแก้ปัญหาการใช้เหตุผล การตัดสินใจเลือก และการประเมินการคิด

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ (2544, น. 92 - 98) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณว่าเกี่ยวข้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom) ที่ได้นำเสนอขั้นตอนการเรียนรู้จากที่ง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้นซึ่งการเสริมสร้างความสามารถทางการคิดจากง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้นในแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ผู้เรียนจะค่อยๆ เรียนรู้จากระดับต่ำสุด พัฒนาขึ้นไปสู่ระดับสูง หากผู้เรียนมีกระบวนการคิดระดับสูงก็หมายความว่าผู้เรียนหลุดพ้นจาก กระบวนการคิดแบบง่าย ๆ การคิดเฉพาะความจำ ความเข้าใจไปสู่การใช้ กระบวนการคิดในระดับสูงที่สลับซับซ้อนขึ้น ซึ่งจัดเป็นความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ประกอบด้วยความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ เป็นเรื่องของความจำสิ่งที่สมองต้องใช้คือความสามารถที่จะระลึกถึงและ ดึงข้อมูลที่เคยเรียนรู้ในครั้งก่อน ๆ กลับขึ้นมาใช้เป็นการเรียนรู้ในระดับที่ง่ายสุด โดยผู้เรียนไม่ จำเป็นต้องเข้าใจในสิ่งที่จำได้

2. ความเข้าใจ คือ ความสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่ได้เรียนรู้หรือที่กำลังเรียนเป็นการเข้าใจความหมายของข้อมูลที่มี อยู่อย่างแจ่มแจ้งซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของข้อมูลจากแบบหนึ่งเป็นอีกแบบหนึ่งหรือจากการสรุปเรื่องราวหรือจากการคาดการณื แนวโน้มในอนาคต ถ้าผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อมูลที่ได้เรียนรู้ก็จะเป็นประโยชน์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ แก้ปัญหาในอนาคตใช้ในการตัดสินใจ

3. การประยุกต์ใช้ คือ การนำเอาสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วหรือข้อมูลที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้โดยไม่ต้องมีคนบอกหรือชี้แนะ

4. การวิเคราะห์ คือ ความสามารถที่จะแยกแยะหรือย่อยข้อมูลออกเป็นแต่ละส่วนที่ทำให้เข้าใจง่ายสามารถที่จะดึงความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนหนึ่งที่มีต่ออีกส่วนหนึ่ง หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลได้โดยเข้าใจหลักการและประโยชน์ที่จะนำมาใช้ดังนั้นผู้เรียนต้องสามารถจัดระบบข้อมูลที่เป็นกลุ่มก้อนต่างๆ ต้องรู้ว่าตัวเองกำลังคิดอะไรอยู่และต้องตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและโครงสร้างของข้อมูลนั้น

5. การสังเคราะห์ เป็นการนำความรู้ที่มีอยู่หลายๆ ทางมาประกอบกันเพื่อสร้าง แผนงานใหม่ขึ้นมา หรือเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบปัญหาใดๆ ที่ไม่เคยมีใครบอกให้รู้มาก่อน

6. การประเมินผล คือ ความสามารถที่จะประเมินหรือตัดสินคุณค่าของ ข้อมูลที่ได้ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เฉพาะเจาะจง หรือใช้บรรทัดฐานที่มีอยู่โดยไม่จำเป็นต้องมีคำตอบ ถูกหรือผิดตายตัวกระบวนการคิดในระดับนี้จะทำให้เกิดวิธีการแก้ปัญหาได้หลายๆ รูปแบบ ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องนำความคิดทั้งหมดมาประมวลรวบรวมและสรุปรวมทั้งต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

นอกจากนี้ นิติบดี สุขเจริญ (2559, น. 6) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น สามารถส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้โดย การจัดการกระบวนการ เรียนรู้ 8 ขั้นตอนของวัฏจักรการเรียนรู้ และเทคนิคการรู้คิดสามารถส่งเสริมให้การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ประกอบด้วย ความสามารถในการอุปนัย ความสามารถในการนิรนัย ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการ สังเกต และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และปิยาณี ณ นคร (2559, น. 19 - 20) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนการสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนจากรูปแบบการเรียนการสอนการสะท้อนคิดอย่างมี วิจารณญาณก่อนและหลังทดลองแตกต่างกัน โดยพบว่าหลังการทดลองนักศึกษาพยาบาลมีการ คิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุก องค์ประกอบ โดยมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณในด้านการตั้งเป้าหมายในการคิดมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการหาข้อเท็จจริง/การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตั้งสมมุติฐาน และด้านการ ตัดสินใจเลือก รวมทั้ง พบว่า หลังการทดลองผู้เรียนมีลักษณะพฤติกรรมความคิดอย่างมี วิจารณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการคิดวิจาร์ณญาณ ประกอบด้วยความรู้ ความ เข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ซึ่งการคิดวิจาร์ณญาณนั้น เป็น ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางการคิดต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งการคิดวิจาร์ณญาณนั้นเป็น ความคิดระดับสูงแต่ยังคงต้องอาศัยความคิดระดับพื้นฐานมาสนับสนุน

จากแนวคิดการคิดวิจาร์ณญาณที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาขั้นต้น ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์ แนวคิดของนักวิชาการต่างๆ และนำเสนอตั้งแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากแหล่งต่างๆ

องค์ประกอบของ การคิดวิจาร์ณญาณ	ผู้ให้แนวคิด											
	Watson; & Glaser (1964)	/ Ennis, Millman; & Tomko (1985)	Paul (1985)	Quellmalz (1985)	Decaroli, J (1993)	Roger; Sebrew; & Ronning (1995)	Bloom (1956)	Angelli and Valandes (2009)	คันทันย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา สุชาติ (2545)	ปิยภณี ณ นคร (2559)	นิติบดี ศุขเจริญ (2559)	
ความสามารถในการสรุปอ้างอิง	/			/	/	/						5
ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น	/	/	/	/							/	5
ความสามารถในการนิรนัย	/	/									/	3
ความสามารถในการตีความ	/				/							2
ความสามารถในการประเมิน	/		/		/	/	/	/	/			7
ความสามารถในการใช้ทักษะการนิยาม		/			/							2
ความสามารถในการใช้ทักษะการตัดสินใจ		/		/								2
ความสามารถในการวิเคราะห์		/	/	/				/	/	/		6
ความสามารถในการสังเคราะห์		/	/	/			/		/			5
ความสามารถในการใช้ความรู้						/	/		/			3
การควบคุมการรู้คิด						/						1

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของ การคิดวิจารณ์ญาณ	ผู้ให้แนวคิด										
	Watson; & Glaser (1964)	/ Ennis, Millman; & Tomko (1985)	Paul (1985)	Quellmalz (1985)	Decaroli, J (1993)	Roger; Sebrew; & Romning (1995)	Bloom (1956)	Angelli and Valanides (2009)	คันทันย์ นัตริคุปต์, และอุษา สุชาติ (2545)	ปิยภาณี ณ นคร (2559)	นิติบดี ศุขเจริญ (2559)
ความสามารถในความเข้าใจ								/			1
ความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้					/			/			2
ความสามารถในการพิจารณา										/	1
ความสามารถในการตั้งเป้าหมาย									/		1
ความสามารถในการหาข้อเท็จจริง				/	/				/		3
ความสามารถในการตั้งสมมุติฐาน					/				/		2
ความสามารถในการตัดสินใจ								/	/		2
ความสามารถในการใช้เหตุผล			/		/			/			2

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณที่นักการศึกษาต่างๆ ให้ความสำคัญอย่างมากได้แก่ ความสามารถในการประเมิน ความสามารถในการสรุปอ้างอิง ความสามารถในการวิเคราะห์ ความสามารถในการสังเคราะห์ และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกองค์ประกอบที่มีผู้เห็นว่ามีค่าสำคัญสอดคล้องกันตั้งแต่ 5 ขึ้นไป และสรุปองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่สำคัญของกลุ่มเด็กปฐมวัยปฐมวัย ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้ในการวิจัย

องค์ประกอบของการคิด การคิดวิจารณ์	ผู้ให้แนวคิด											
	Watson; & Glaser (1964)	Ennis, Millman; & Tomko (1985)	Paul (1985)	Quellmalz (1985)	Decaroli, J (1993)	Roger; Sebrew; & Ronning (1995)	Bloom (1956)	Angeili and Valanides (2009)	คันทันนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ (2545)	ปิยานัน ผนคร (2559)	นิติบัติ ศุขเจริญ (2559)	
ความสามารถในการประเมิน	/		/		/	/	/	/	/			7
ความสามารถในการสรุปอ้างอิง	/	/		/	/	/						5
ความสามารถในการวิเคราะห์		/	/	/				/	/	/		6
ความสามารถในการสังเคราะห์		/	/	/			/		/			5
ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น	/	/	/	/							/	5

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถในการประเมินผล หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตรวจสอบประเด็น เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วสามารถวิจารณ์และตัดสินเพื่อหาข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล Watson; & Glaser (1964) Paul (1985) Decaroli, J (1993) Roger; Sebrew; & Ronning (1995) Bloom (1956) Angeili and Valanides (2009) คันทันนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ (2545)

2. ความสามารถในการสรุปอ้างอิง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตัดสินใจและจำแนกความน่าจะเป็นของข้อสรุปว่า ข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จในสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งการสรุปอ้างอิงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพราะจะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ลึกซึ้งและมีความหมายมากขึ้น โดยเด็กนำผลการเรียนรู้ของแต่ละคนมานำเสนอต่อกลุ่มร่วมกัน Watson; & Glaser (1964) Ennis, Millman; & Tomko (1985) Quellmalz (1985) Decaroli, J (1993) Roger; Sebrew; & Ronning (1995)

3. ความสามารถในการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกรายละเอียด และจำแนกความแตกต่างของส่วนที่เป็นองค์ประกอบย่อยของสถานการณ์หรือข้อมูลที่กำหนดให้ Ennis, Millman; & Tomko (1985) Paul (1985) Quellmalz (1985) Angeili and Valanides (2009) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ (2545) ปิยาณี วัฒนคร (2559)

4. ความสามารถในการสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการรวบรวมข้อมูลความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ มาออกแบบวางแผน หรือสร้างผลงานใดๆ Ennis, Millman; & Tomko (1985) Paul (1985) Quellmalz (1985) Bloom (1956) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ (2545)

5. ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถของเด็กในการการระบุหรือกำหนดการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และจำแนกได้ว่าข้อความใดหรือไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น โดยเด็กลงมือปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง Watson; & Glaser (1964) Ennis, Millman; & Tomko (1985) Paul (1985) Quellmalz (1985) นิติบดี ศุขเจริญ (2559)

1.3 วิธีการหรือขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ

จากการนำเสนอและศึกษาเรื่องของการคิดวิจารณ์ญาณจะเห็นได้ว่าการคิดวิจารณ์ญาณประกอบด้วยวิธีการหรือขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดนับตั้งแต่การเผชิญปัญหาจนถึงการลงสรุป และประเมินเกี่ยวกับประเด็นปัญหา การพิจารณาการคิดวิจารณ์ญาณของผู้วิจัยจึงเป็นการสังเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ เดรสเซล; และ เมฮิว (Dressel; & Mayhew. 1957, pp. 179-181) ได้กำหนดขั้นตอนของการคิดวิจารณ์ญาณ ไว้ดังนี้

1. การนิยามปัญหา การตระหนักถึงความมีอยู่ของปัญหา
2. การเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา พิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลพิจารณาความเพียงพอของข้อมูลการจักระบบข้อมูล

3. การระบุข้อสันนิษฐานพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อสันนิษฐานในการอ้างเหตุผล

4. การกำหนดและเลือกสมมุติฐานที่เป็นไปได้มากที่สุด

5. การลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลของการคิดหาเหตุผลและประเมินข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์การประยุกต์ใช้

นีดเลอร์ (Woolfolk. 1987, p. 312; citting Kneedler. 1985, p. 227) ได้กำหนดขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ ไว้ดังนี้

1. การนิยาม และการทำความเข้าใจของปัญหา ได้แก่

1.1 การระบุความสำคัญหรือการระบุปัญหาเป็นการระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การอ้างเหตุผล การใช้เหตุผลต่างๆ และข้อสรุปในการอ้างเหตุผล

1.2 การเปรียบเทียบความคล้ายคลึง และความแตกต่างระหว่างคน วัตถุ สิ่งของความคิดหรือผลลัพธ์ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป

1.3 การกำหนดว่าข้อมูลใดมีความเกี่ยวข้อง เป็นการจำแนกระหว่างข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ได้ กับข้อมูลที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้รวมทั้งการจำแนกระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกันเรื่องราว

1.4 การกำหนดคำถามที่เหมาะสม เป็นการนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องราว

2. การพิจารณาแล้วตัดสินใจข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา ได้แก่

2.1 การจำแนกหลักฐาน เป็นการประยุกต์เกณฑ์ต่างๆ มาเพื่อการพิจารณาถึงความเห็นซึ่งขาดลักษณะคุณภาพของการสังเกตและการคิดหาเหตุผล

2.2 การตรวจสอบความสอดคล้อง เป็นการคิดตัดสินใจว่า ข้อความหรือสัญลักษณ์ที่กำหนดมีความสอดคล้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมี ความสอดคล้องกับบริบททั้งหมดหรือไม่

2.3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ไม่ได้กล่าวถึงเป็นความสามารถในการระบุว่าข้อตกลงเบื้องต้นใดที่ไม่ได้กล่าวไว้ในการอ้างเหตุผล

2.4 การระบุภาพพจน์ในการอ้างเหตุผล (Stereotypes) เป็นความสามารถในการระบุความคิดที่บุคคลยึดติดหรือความคิดตามประเพณีนิยม

2.5 การระบุความมีอคติปัจจัยทางอารมณ์และการโฆษณาเป็นความสามารถในการระบุความมีอคติในการอ้างเหตุผลและการตัดสินความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล

2.6 การระบุความแตกต่างระหว่างระบบค่านิยมและอุดมการณ์ เป็นความสามารถในการระบุความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างระบบค่านิยมและอุดมการณ์

3. การแก้ปัญหาและการลงข้อสรุป ได้แก่

3.1 การระบุความเพียงพอของข้อมูลเป็นความสามารถในการตัดสินว่าข้อมูลที่มี อยู่เพียงพอทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพต่อการนำไปสู่ข้อสรุป การกำหนดสมมุติฐานที่เป็นไปได้หรือไม่ และการตัดสินใจ

3.2 การพยากรณ์ผลลัพธ์ที่อาจเป็นไปได้ เป็นความสามารถในการทำนายผลลัพธ์ ที่อาจเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือชุดของเหตุการณ์

พีชแมน (วารสาร สืบเสาะการ. 2545: 51-77; อ้างอิงจาก Feldman. n.d.) ได้กำหนดขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ ไว้ดังนี้

1. การบ่งชี้ประเด็นปัญหา หมายถึง การพุ่งความสนใจให้กับแนวคิดหลักของข้อมูล ที่ได้รับมาในขณะที่พยายามจะบ่งชี้ประเด็นปัญหานั้นจงวางตัวเป็นกลางและอย่ามีอคติ การกล่าวถึง ประเด็นปัญหาที่ดีที่สุด คือการกล่าวที่อยู่ในรูปของคำถามในลักษณะที่สามารถตอบสนองสนับสนุนหรือต่อต้านประเด็นปัญหาเหล่านั้นได้

2. การระบุข้อโต้แย้ง หมายถึง ความพยายามที่จะสนับสนุนหรือพิสูจน์ข้อสรุปเกี่ยวกับประเด็นปัญหาโดยใช้หลักฐาน ซึ่งหลักฐานนั้นจะประกอบด้วยข้อความต่างๆ ที่สนับสนุนข้อสรุปหลักฐานสื่อให้เห็นเหตุผลที่ผู้นำเสนอมิต่อตัวประเด็นปัญหาว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เมื่อเผชิญกับข้อสรุปของผู้อื่นต้องตัดสินใจว่าจะยอมรับให้เป็นข้อสรุปด้วยหรือไม่ ซึ่งอาจยังหาข้อสรุปของตนเองไม่ได้จนกว่าจะเข้าใจข้อมูลที่มีการนำเสนอมาแล้วและในการที่จะได้ข้อสรุปของตนเองนั้นจะต้องระบุข้อสรุปและหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นได้เสียก่อน

3. การมองหาความชัดเจน หมายถึง การประเมินความหนักแน่นของเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังข้อสรุปด้วยการเริ่มต้นหาว่ามีความเข้าใจสิ่งที่ได้มีการกล่าวหรือเขียนไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ พึงสังวรไว้ว่าจะเข้าถึงแก่นของประเด็นต่างๆ ที่กล่าวถึงไว้ในข้อโต้แย้งไม่ได้เลยหากความหมายของคำหรือวลีนั้นสับสนความสับสนนี้จะต้องได้รับการพูดถึงก่อนจึงจะเข้าใจในเนื้อหาสาระของข้อโต้แย้งนั้น

4. การเข้าใจบริบทประเด็นปัญหาหลายๆ ข้อจะทำให้การบ่งชี้การทำให้ชัดเจนและการประเมินง่ายยิ่งขึ้นหากเราทราบบริบทว่ามันจะเกิดขึ้นที่ใด

5. การค้นหาความน่าเชื่อถือ ความน่าเชื่อถือ คือ ความมั่นใจในคำกล่าวหรือสถานภาพที่เป็นอยู่ความน่าเชื่อถือช่วยให้คุณตัดสินใจว่าหลักฐานนั้นจริงหรือเท็จเพียงพอหรือไม่จึงใช้ประสบการณ์ของตัวเองหรือคนอื่นช่วยในการตัดสินใจความน่าเชื่อถือนี้

6. การมองหาความสอดคล้องกัน หมายถึง การตรวจสอบดูว่ามีหลักฐานชิ้นใดที่ขัดแย้งกับหลักฐานอื่นหรือคำสรุปหรือไม่ หรือดูว่าหลักฐานนั้นมีความเกี่ยวข้องหรือไม่

7. การตัดสินใจโต้แย้งในการที่จะตัดสินใจโต้แย้งต่างๆ ได้นั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ

7.1 หลักฐานชัดเจนและไม่คลุมเครือหรือไม่

7.2 บริบททำให้หลักฐานมีน้ำหนักมากขึ้นหรือทำให้อ่อนลง

7.3 หลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่

7.4 หลักฐานต่างๆ สอดคล้องกันหรือไม่

7.5 หลักฐานนั้นสนับสนุนข้อสรุปหรือไม่

ควอลล์มอลซ์ (Quellmalz. 1985, pp. 29-48) ได้กำหนดขั้นตอนการคิดวิจารณ์เอาไว้ 4 ขั้นตอน

1. การระบุหรือกำหนดคำถามวิเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญและการนิยามคำสำคัญ

2. การตัดสินใจความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

3. การสรุปอ้างอิงโดยการนิรนัยและการอุปนัย การตัดสินใจคุณค่า และการตัดสินใจข้อเท็จจริง

4. การใช้เกณฑ์ตัดสินใจความพอเพียงของข้อสรุป

เดคาโรลี (Decaroli. 1973, pp. 67-68) ได้นำเสนอขั้นตอนการคิดวิจารณ์เอาไว้ดังนี้

1. การนิยามเป็นการกำหนดปัญหาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำข้อความและการกำหนดเกณฑ์

2. การกำหนดสมมุติฐานการคิดถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหาทางเลือกและการพยากรณ์

3. การประมวลผลข่าวสารเป็นการระบุข้อมูลที่จำเป็นรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
หาหลักฐานและการจัดระบบข้อมูล

4. การตีความข้อเท็จจริงและการสรุปอ้างอิงจากหลักฐาน
5. การใช้เหตุผล ระบุเหตุและผลความสัมพันธ์ เชิงตรรกศาสตร์
6. การประเมินผลโดยอาศัยเกณฑ์ความสมเหตุสมผล
7. การประยุกต์ใช้หรือนำไปปฏิบัติ

สเตอร์นเบิร์ก; และบาร์ว (Sternberg and Barau. 1985, pp. 40-43) ได้กำหนด
ขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ ไว้ 3 ขั้นตอน

1. การนิยามและการทำความเข้าใจปัญหา
2. การตัดสินใจข้อมูล
3. การสรุปอ้างอิงและการแก้ปัญหา

ทีศนา แชมณี (2544, น. 153) ได้กำหนดขั้นตอนการคิดวิจารณ์ญาณ ไว้ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายในการคิด
2. การระบุประเด็นในการคิด
3. การประมวลผลข้อมูลทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็น
ที่คิดทั้งทางกว้าง ลึก และไกล

4. การวิเคราะห์ จำแนกแยกแยะข้อมูลการจัดหมวดหมู่ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้

5. การประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ

6. การใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลเพื่อแสวงหาทางเลือก/คิดคำตอบที่สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี

7. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมาและพิจารณาถึง คุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น

8. การชั่งน้ำหนักผลได้ ผลเสีย คุณ โทษ ในระยะสั้นและระยะยาว

9. การไตร่ตรองทบทวนกลับไปกลับมาให้รอบคอบ

10. การประเมินทางเลือกและการลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด

อุษณีย์ โพธิ์สุข; และคณะ (2544, น. 15-17) ได้กำหนดขั้นตอนการคิด
วิจารณ์ญาณ ไว้ดังนี้

1. การระบุและนิยามปัญหา คือ การกำหนดปัญหาและการทำความเข้าใจกับปัญหา โดยพิจารณาข้อมูล ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือรวมทั้งการนิยามความหมายของคำและข้อความ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งการดึงข้อมูล หรือความรู้จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาใช้เมื่อบุคคลพบกับสถานการณ์ปัญหาหรือข้อสงสัยจะแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ ให้มากที่สุดเพื่อให้ครอบคลุมปัญหาวิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ การสังเกตทั้งการสังเกตด้วยตนเอง และการรวบรวมข้อมูลจากการรายงานผลการสังเกตของผู้อื่นการตั้งคำถามและการฟัง เป็นต้น

3. การจัดระบบข้อมูล คือการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลความเพียงพอ ของข้อมูลและการจัดระบบข้อมูลเมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือขอแหล่งที่มา ของข้อมูล เพราะข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งที่ไม่น่าเชื่อถืออาจนำไปสู่การสรุปที่ผิดพลาดได้ ข้อมูลใดมาจากแหล่งที่ขาดความน่าเชื่อถือก็จะตัดทิ้งส่วนข้อมูลที่มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือก็จะเก็บไว้ใช้ต่อไปขณะเดียวกันต้องประเมินความถูกต้องและเพียงพอของข้อมูลที่รวบรวมมาหรือไม่เพียงพอจะต้องรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมอีกเมื่อรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือข้อมูลถูกต้องและเพียงพอแล้วจะต้องมีการจัดระบบข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับไม่เกี่ยวข้องกันปัญหาการระบุข้อตกลงเบื้องต้นเพื่อนำมาจัดกลุ่มและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐาน

4. การตั้งสมมุติฐาน คือ การพิจารณาแนวทางการสรุปอ้างอิงของปัญหาข้อโต้แย้ง หรือข้อมูลที่คลุมเครือโดยการนำข้อมูลที่มีการจัดระบบแล้วนำมาพิจารณาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดแนวทางการสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ว่าจากข้อมูลที่ปรากฏสามารถเป็นไปได้ในทิศทางใดบ้าง เพื่อที่จะได้พิจารณาเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ มากที่สุด หรือการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลในการสรุปอ้างอิงต่อไป

5. การสรุปอ้างอิง คือการพิจารณาเลือกแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุดจากข้อมูลและหลักฐานที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล การใช้เหตุผลจำเป็นต่อการตัดสินใจในการสรุปปัญหา และเป็นทักษะการคิดหนึ่งที่สำคัญต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพราะการคิดที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับการใช้เหตุผลที่ดี และข้อสรุปที่ดีที่สุดจะต้องได้รับการสนับสนุนจากเหตุผลที่ดีที่สุด ด้วยดังนั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงจำเป็นต้องการเหตุผลที่ดี เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอย่างสมเหตุ สมผล และคุณลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลแบบ

ตรรกศาสตร์ หรือการใช้เหตุผลแบบนิรนัยและอุปนัย เพราะฉะนั้นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยให้การสรุปอ้างอิงเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล คือการใช้เหตุผลที่ดำเนินจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย หรือการใช้วิธีการสรุปอ้างอิงโดยยึดหลักตรรกศาสตร์

6. การประเมินและการสรุปอ้างอิง คือ หาความสมเหตุสมผลในการสรุปอ้างอิง โดยใช้หลักตรรกศาสตร์ ซึ่งจะประเมินว่าสมเหตุสมผลหรือไม่รวมทั้งพิจารณาว่าข้อสรุปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ถ้าข้อมูลที่ได้รับมีการเปลี่ยนแปลง และต้องกลับไปรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อตั้งสมมุติฐานและการสรุปอ้างอิงใหม่

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการคิดพิจารณาญาณ คือ การตั้งเป้าหมายในการคิด การระบุประเด็นในการคิด การประมวลข้อมูลพิจารณาผลทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้าง ลึก และไกล การวิเคราะห์ จำแนกแยกแยะข้อมูลการจัดหมวดหมู่ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ การประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ การใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลเพื่อแสวงหาทางเลือก/คิดคำตอบที่สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมาและพิจารณาถึง คุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น การไตร่ตรองทบทวนกลับไปกลับมาให้รอบคอบ การสรุปประเมินผลกระบวนการต่างๆ เช่น ประเมินทางเลือกและการลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด

1.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคิด และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีของ เพียเจต์ (Piaget's Theory of Intellectual Development) พัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจต์ (Piaget) เชื่อว่าขณะที่เด็กเจริญเติบโตเด็กจะมีพัฒนาการทางสมองและมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กจะกระตือรือร้นที่จะสัมพันธ์กับโลกภายนอกและได้ความรู้จากการกระทำของตน ซึ่งความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้นี้ติดตัวมาแต่กำเนิดจึงเรียกแนวคิดอีกชื่อหนึ่งว่า Genetic Epistemology (สิริอร วิชชาวุธ. 2554, น. 112; อ้างอิงจาก Piaget, 1969. Science of Education and the Psychology of the Child. n.d.) โดยองค์ประกอบที่มีส่วนเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญามี 4 องค์ประกอบ คือ (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2554, น. 49 - 50)

1. วุฒิภาวะเป็นสภาพร่างกายที่มีความพร้อมต่อการพัฒนาการทางสติปัญญา ดังนั้นครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน
2. ประสบการณ์ทุกครั้งที่เราปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็เกิดประสบการณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์ คือ ประสบการณ์ที่เนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์กับ

สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผลทางตรรกศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์

3. การถ่ายทอดความรู้ ทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลรอบข้างถ่ายทอดความรู้แก่เด็ก โดยผ่านกระบวนการดูซึมประสบการณ์และกระบวนการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา

4. กระบวนการพัฒนาความสมดุลหรือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (self regulation) ซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เพื่อจะปรับความสมดุลของพัฒนาการเซาว์ปัญญาขึ้นไปอีกขั้นหนึ่งที่สูงกว่า โดยใช้ กระบวนการดูซึมประสบการณ์และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาพัฒนาการทางสติปัญญาแบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการใช้ประสาทสัมผัส (Sensorimotor Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กเรียนรู้จากการลองผิดลองถูกโดยเริ่มจากการตอบสนอง (rely) สะท้อน (reflex) และปรับตัวเด็กให้เข้ากับโลกแวดล้อมตัวเด็กขึ้นอยู่กับประสาทสัมผัสเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดู ช่วงอายุนี้เด็กจะแสดงให้เห็นถึงการมีสติปัญญาจากการกระทำเด็กสามารถแก้ปัญหาได้ถึงแม้จะอยู่ในวัยที่ไม่สามารถอธิบายเป็นคำพูด เด็กจะต้องมีโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองเพราะพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดในขั้นนี้เด็กจะก้าวหน้าทางความคิดอย่างรวดเร็ว เช่น การใช้กล้ามเนื้อและสายตาเด็กในวัยนี้มักจะชอบการเลียนแบบ ทำอะไรบ่อยๆ ซ้ำๆ เมื่อสิ้นสุดระยะ นี้เด็ก จะมีการแสดงออกพฤติกรรมอย่างมีจุดหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ แต่การคิดของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre-operation Stage) ขั้นอายุ 2 - 7 ปี นี้เริ่มต้นตั้งแต่ เด็กยังไม่สามารถสร้างมโนคติที่เป็นนามธรรมได้ยังต้องอาศัยสิ่งที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวแต่เริ่มรู้จักคิดมากขึ้นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวจะค่อยๆ ลดลงเป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้ภาษาพูดเข้าใจทำทางที่ใช้สื่อสารความหมายการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นในขั้นนี้เด็กจะเริ่มใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของ โดยแบ่งได้เป็น

2.1 ขั้นก่อนความคิดรวบยอด เป็นเด็กอายุ 2 - 4 ปี พัฒนาการของเด็กในวัยนี้มีความคิดรวบยอด (Concept) ในเรื่องต่างๆแล้วเพียงแต่ยังไม่สมบูรณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันแต่เด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลางความคิดเด็ก

สามารถใช้ภาษาและเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ความคิดความเข้าใจของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับความรู้เป็นส่วนใหญ่

2.2 **ขั้นการคิดแบบสหัญญาณ** เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 4 - 7 ปี ขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทของ ชิ้นส่วนวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลขเริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แต่ไม่ชัดเจนสามารถแก้ปัญหาได้โดยไม่คิดเตรียมการล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักใช้ความรู้ในสิ่งหนึ่งไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอีกสิ่งหนึ่งและสามารถใช้เหตุผลทั่วๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหาการคิดของเด็กมีเหตุผลขึ้นแต่การคิดออกมาในสิ่งที่เขารับรู้ หรือสัมผัสจากภายนอก

พัฒนาการแต่ละขั้นจะพัฒนาการคิดของเด็กให้ก้าวเข้าสู่พัฒนาการที่ซับซ้อนขึ้นโดยอาศัยกระบวนการต่างๆ ประกอบด้วยการซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) การปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) และการทำให้สมดุล (Equilibration) พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นผลเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อม โดยเด็กจะพยายามปรับตัวโดยใช้กระบวนการซึมซับ (Assimilation) ความรู้หรือความคิดใหม่เข้าไปเชื่อมโยงกับความรู้ หรือความคิดเดิมซึ่งหากไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้เด็กจะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น (Disequilibrium) และเด็กจะพยายามใช้กระบวนการ ปรับขยายโครงสร้าง (Accommodation) ในการปรับความรู้หรือความคิดใหม่กับความรู้ หรือความคิดเดิมให้เข้ากันกลายเป็นภาวะสมดุล (Equilibration) เกิดเป็นโครงสร้างทางสติปัญญาใหม่ (Schemata) ของเด็กขึ้นซึ่งในกระบวนการนี้จะพัฒนาไปตามวัยของเด็กโดยประสบการณ์สำคัญที่เด็กควรได้รับการส่งเสริมมี ดังนี้

1. **ขั้นความรู้แตกต่าง (Absolute Differences)** เด็กเริ่มรับรู้ในความแตกต่างของ สิ่งของที่มองเห็น
2. **ขั้นรู้สิ่งตรงกันข้าม (Opposition)** ขั้นนี้เด็กรู้ว่าของต่างๆ มีลักษณะตรงกันข้ามเป็น 2 ด้าน เช่น มี - ไม่มี หรือ เล็ก - ใหญ่
3. **ขั้นรู้หลายระดับ (Discrete Degree)** เด็กเริ่มรู้จักคิดสิ่งทีเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่ตรงกลางระหว่างปลายสุดสองปลาย เช่น ปานกลาง น้อย
4. **ขั้นความเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง (Variation)** เด็กสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ เช่น บอกถึงความเจริญเติบโตของต้นไม้
5. **ขั้นรู้ผลของการกระทำ (Function)** ในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลง

6. ขั้นการทดแทนอย่างลงตัว (Exact Compensation) เด็กจะรู้ว่าการกระทำ ให้ของสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลต่ออีกสิ่งหนึ่งอย่างทัดเทียมกัน

สรุป จากทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) เป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางสติปัญญา นั้น เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ในการปรับตัว โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดย กระบวนการซึมซับประสบการณ์ การปรับโครงสร้าง และการสร้างสมดุลทางสติปัญญา โดย ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เด็กแสวงหาและใช้ความรู้เกี่ยวกับโลก รอบตัวจนพัฒนาเป็นความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่ผ่านการลงมือกระทำด้วยตนเอง

ทฤษฎีของบรู เนอร์ (Bruner's Theory of Intellectual Development) บรูเนอร์ (Bruner) เชื่อว่าพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นการให้เด็กเลือกที่จะรับรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ โดยการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการที่เด็กมีการค้นหา และค้นพบสิ่งที่ต้องการด้วยตนเอง (Discovery Learning) และเด็กสามารถเรียนรู้วิชาการต่างๆ ได้เพียงแต่ต้องได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเป็นไปตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน (สิริอร วิชชาวุธ. 2554, น. 152-154; อ้างอิงจาก Bruner. 1999. The Myth of the First Three Years: A New Understanding of Early Brain Development and Lifelong Learning.) พัฒนาการทางสติปัญญาและการคิดของมนุษย์ ออกเป็น 3 ขั้นคือ

1. ขั้นแสดงออกด้วยการกระทำ (Enactive Stage) เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้จากการ ใช้ประสาทสัมผัสผัดสารตัวอย่างและทำตามเรียนรู้จากการกระทำ

2. ขั้นสร้างภาพแทนใจ (Iconic Stage) ขั้นนี้เกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้นเด็ก จะเกิดความคิดจากการรับรู้เป็นส่วนใหญ่อาจมีจินตนาการบ้างแต่ยังไม่สามารถคิดได้ลึกซึ้งมาก นัก

3. ขั้นใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Stage) เป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดในขั้นนี้เด็กจะ เข้าใจความสัมพันธ์ มีความคิดรวบยอดในสิ่งต่างๆ ที่ซับซ้อนได้มากขึ้นการสร้างความรู้ของเด็ก ปฐมวัยเกิดจากการเห็นและการสัมผัส ดังนั้นสิ่งที่เด็กเห็นและสัมผัสจึงจำเป็นต้องเป็นของจริง รวมทั้งเด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเข้าใจความ สัญลักษณ์ (Driscoll; & Nagel. 2002, p. 92; พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2556, น. 49) เด็กวัยนี้จึงสามารถที่จะเข้าใจความคิด พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มานุษยวิทยา และสังคมศาสตร์บางอย่างได้ถ้าข้อมูล เหล่านี้ถูกส่งเข้าไปในสมองและสมองได้จัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ (Organization) เพื่อถูก นำไปใช้ในการแก้ปัญหา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2544, น. 608) นอกจากนี้บรูเนอร์ (Bruner) เชื่อว่าถ้าครูเข้าใจพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนให้เด็ก

มีโอกาสเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของตน หรือใช้วิธีการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับวัยเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้ ครูสามารถสอนวิชาต่างๆ ให้เด็กเข้าใจได้ทุกวัยถ้าใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัยของเด็กข้อสำคัญครูจะต้องให้เด็กเป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้แก้ปัญหาเอง (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2554: 215)

จากทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner) สรุปได้ เด็กทุกคนมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่าการเรียนรู้เกิดจากการกระทำ ซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้ และเกิดความคิดรวบยอดสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นสัญลักษณ์ ซึ่งกระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิตโดยมีสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสติปัญญา ซึ่งสามารถส่งเสริมได้โดยการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือกระทำ ได้คิดและค้นพบคำตอบด้วยตนเองรวมทั้งสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก

ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวทสกอฟ (Vygotsky's Sociocultural Theory) ไวทสกอฟ (Vygotsky) เชื่อว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้มีพัฒนาการทางสติปัญญาและทัศนคติขึ้นเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ และทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ เช่น ผู้ใหญ่ ครู เพื่อน บุคคลเหล่านี้จะให้ข้อมูลสนับสนุนให้เด็กเกิดขึ้นในเมื่อเด็กอยู่ในสถานะ Zone of Proximal Development ซึ่งเป็นสถานะที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายแต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้ โดยลำพังเมื่อได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่ หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่า เด็กจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้และเกิดเป็นการเรียนรู้ขึ้น (Chandra. 2008, pp. 21-23 citing Vygotsky. 1991. Child Development in Social Context. 32 - 41)

จากทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวทสกอฟ (Vygotsky's Sociocultural Theory) สรุปได้ว่า การพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเด็ก โดยได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่ หรือจากการทำกิจกรรม ทำงานร่วมกับ ผู้ใหญ่ ครู เพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่าที่ให้คำแนะนำในการก้าวพ้นช่วงยากลำบากนั้นจนเด็กสามารถทำงานต่อไปอย่างอิสระจนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง จะทำให้เด็กสามารถเข้าใจและเกิดการพัฒนาความสามารถทางการคิดที่ซับซ้อนนอกจากนี้ภาษายังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นในการคิดและการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นผู้วิจัยได้คำนึงและยึดตามทฤษฎี เพียเจท์ (Piaget) บรูเนอร์ (Bruner) และไวทสกอฟ (Vygotsky) มาใช้ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ทฤษฎี และหลักการที่นำมาใช้

ทฤษฎี	หลักการ	การนำไปใช้
เพียเจท์ (Piaget)	เด็กเรียนรู้โดยการลงมือทำและคิดความรู้อย่างจัด แบ่งเป็นกายภาพตรรกะคณิตศาสตร์ และ สังคม การพัฒนากระบวนการคิดมี ขั้นตอน เป็นไปตามลำดับพัฒนาขั้นต่ำสมบูรณ์แล้วจึง จะเพิ่มระดับได้ความเข้าใจธรรมชาติขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการคิดเชิงตรรกะของผู้เรียน	จัดสภาพแวดล้อมให้ทำท่าย่อย การ แสดงออกและการคิดอย่างอิสระของผู้เรียน วางแผนการสอนต้องแยกระดับความรู้ให้ ชัดเจน ระวังที่จะตรวจสอบระดับการ คิดเชิงตรรกะของเด็กอย่างสม่ำเสมอ
บรูเนอร์ (Bruner)	เสนอเป็นสัญลักษณ์การนำเสนอเรื่อง ใดต่อ ผู้เรียนสามารถทำได้ในทุกวัยและถ้าการ นำเสนอนี้ตรงกับความสามารถในการรับรู้ของ ผู้เรียนผู้เรียนก็สามารถเรียนรู้ได้กระบวนการ เรียนรู้มีความสำคัญกว่าผลการเรียนรู้	ใช้คำถามปลายเปิดเป็น ประจำใช้วิธี แสดงออกทั้ง 3 ระดับเน้นกระบวนการ เรียนรู้ฝึกฝนการสร้างความคิดรวบยอดและ กระบวนการต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในการเรียนรู้ ที่สูงขึ้น
ไวทสกี (Vygotsky)	เด็กเรียนรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และ ผู้ใหญ่การสร้างความรู้มีพื้นฐานจากทั้งด้าน ชีววิทยาและกระบวนการทางสังคมภาษาเป็น องค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นในการคิดและ การเรียนรู้ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาที่สูงกว่า ระดับความสามารถของเขาการเรียนรู้จึงทำท่าย และพัฒนา	ช่วยทำท่ายให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันเรียนจาก การแลกเปลี่ยนกันให้แต่ละคนอธิบาย ความคิดของตนเองแล้วฝึกให้นำมารวมกัน เพิ่มพูนกิจกรรม ที่นำไปสู่การพัฒนาของ ผู้เรียนให้สูงขึ้นจากเดิมที่เขาทำได้แล้วอยู่ เสมอ

ที่มา: โกวิท ประชาลพฤกษ์. (2549). การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองและ
สร้างพหุปัญญาด้วยโครงการ

สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถทางการคิดของเด็กปฐมวัย ควรพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการสร้างกระบวนการคิดด้วยตนเองมีโอกาสมองมือกระทำด้วยตนเองจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางการคิดให้แก่เด็กต้องเน้นเด็กเป็นสำคัญจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและหลักสูตรที่เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ในขณะที่ตัวครูมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจของเด็กและจะต้องส่งเสริมความสามารถทางการคิดจากง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้น

1.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์ญาณ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดวิจารณ์ญาณนั้นได้มีนักวิชาการหลายท่าน และพบว่า มีการศึกษาค้นคว้าไว้หลากหลาย ได้แก่

เฟอร์เรลล์ (Ferrell.1992) ได้ศึกษาผลของคำถามของครูผู้สอน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณคำถามประเภทการคิดวิจารณ์ญาณของครูผู้สอน และปริมาณคำตอบประเภทการคิดวิจารณ์ญาณของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การคิดวิจารณ์ญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอน ใช้คำถามหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างปริมาณคำถามประเภทการคิดวิจารณ์ญาณของนักเรียน และปริมาณคำถามคำตอบระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนกับการคิดวิจารณ์ญาณ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เคพ (Cave.1993) ได้ศึกษาสำรวจพฤติกรรมและลักษณะของครูผู้สอน ที่มีผลต่อการคิดวิจารณ์ญาณของนักเรียน โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูผู้สอนที่มีผลต่อการคิดวิจารณ์ญาณสูง และผลต่อการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงจะสอนนักเรียนด้วยวิธี การสอนแบบต่างๆ จัดรูปแบบหลากหลาย คือการสอนเป็นกลุ่มย่อยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายสอนทักษะการคิดในระดับสูงจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการนำไปประยุกต์ใช้ ครูผู้สอนที่ได้รับการประเมินว่ามีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณจะมีวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนปฏิบัติเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้วางกฎระเบียบในห้องเรียน และยึดตำราเรียนเป็นหลัก

ฮาร์ริงตัน (Harrington.1993) ได้ศึกษาสำรวจวิธีการสอนของครูผู้สอนที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สมาคมพยาบาลในแคลิฟอร์เนียใช้สอนนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมาหลายปี ผลการศึกษาพบว่า วิธีการสอนที่ครูผู้สอนใช้มากและมีประสิทธิภาพได้แก่ การระดมพลังสมอง การศึกษารายกรณี การเล่นเกมบทบาท

สมมุติ การอภิปรายกลุ่มย่อย การเขียนรายงาน การฝึกการใช้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ และการจับคู่อภิปราย

เวสต์ (West.1994) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอน 3 วิธี ได้แก่ (1) การสอนแบบ Explicit Model ที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการคิดและเปรียบเทียบกระบวนการคิด วิจาร์ณญาณของนักเรียนกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะและพัฒนาการคิด (2) การสอนแบบ Implicit Model โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความซึ่งทำให้นักเรียนพัฒนาการคิดเป็นขั้นตอน และ (3) การสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษา พบว่า การคิดวิจาร์ณญาณทั้ง 3 ระยะเวลาไม่แตกต่างกันแต่ผลการวิเคราะห์หัดถอยพบว่า มีความสัมพันธ์ ระหว่างปริมาณแบบฝึกทักษะการคิดที่มอบหมายให้ทำ และทำเสร็จกับการคิดวิจาร์ณญาณ และมีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเรียงความที่มอบหมายให้ทำและทำเสร็จกับการคิดวิจาร์ณญาณ

เฮนดริกซ์ (Hendrix.1995) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดวิจาร์ณญาณของนักศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านแบบพิเศษด้วยการฝึกคิดวิจาร์ณญาณและนักศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านตามหลักสูตรปกติผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการคิดวิจาร์ณญาณของนักศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านแบบพิเศษด้วยการฝึกคิดวิจาร์ณญาณและนักศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านตามหลักสูตรปกติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ศิวภรณ์ สองแสน (2557) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณสำหรับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย พบว่า โมเดลการวิเคราะห์ประกอบ มี ด้านการนิยามปัญหา ด้านการพิจารณาข้อมูล ด้านการสมมุติฐาน ด้านการตีความ ด้านการประเมินผล มีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละด้านมีค่าเป็นบวก

พนิดา ชาตยาภา (2560) ได้ศึกษาความสามารถทางการคิดวิจาร์ณญาณของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนแตกต่างกับ ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ความสามารถทางการคิดวิจาร์ณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองหลังการเรียน สูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การคิดวิจาร์ณญาณเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้มีความสามารถทางการคิดวิจาร์ณญาณ โดยใช้วิธีการหลากหลายที่เหมาะสมใน

การส่งเสริม การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การใช้เหตุผลหาข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล และการประเมินผล จากข้อมูลและประสบการณ์ตรง

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

จอยส์; วิลส์; และคาลฮอน (Joyce; Weil; & Calhoun. 2004) ให้ความหมายว่าเป็นแบบแผนที่สามารถใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรงหรือการจัดเป็นกลุ่มย่อยเพื่อจัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น หนังสือภาพยนตร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น หลักสูตรรายวิชาแต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่างกัน

เซย์เลอร์; อเล็กซานเดอร์; และลูอิส (Saylor; Alexander; & Lewis. 1981) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นแบบแผน (Pattern) ของการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดกระทำพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกันเพื่อจุดหมายหรือจุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง

ทีศนา แชมมณี (2555, น. 222) ให้ความหมายไว้ คือ สภาพลักษณะของการจัดเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ ประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนรู้รวมทั้งวิธี และเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้ สภาพการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ แบบแผนหรือโครงสร้างที่แสดงให้เห็น ถึงความสัมพันธ์ของปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อรวมทั้งขั้นตอน วิธี และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือคุณสมบัติ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ วิธี และเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้ สภาพการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ แบบแผนหรือโครงสร้างที่แสดงให้เห็น ถึงความสัมพันธ์ของปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ขั้นตอน วิธี และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือคุณสมบัติ ตามวัตถุประสงค์

2.2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการได้นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังต่อไปนี้

จอยส์ ; วิล ลส์; และคาลฮอน (Joyce; Weil; & Calhoun. 2004) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงที่มาของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ เป้าหมาย ข้อตกลงเบื้องต้น มโนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 กล่าวว่ารูปแบบแยกย่อยออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนของรูปแบบ (Syntax หรือ Phases) เป็นการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นๆ ตามลำดับกิจกรรม ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนการเรียนรู้แตกต่างกัน

2) ระบบสังคม (Social System) คือ การอธิบายถึงบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและการมีปฏิสัมพันธ์กันในแต่ละรูปแบบ บทบาทของผู้สอนจะแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ

3) หลักการแสดงการโต้ตอบ เป็นการบอกวิธี การที่ผู้สอนจะตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ อาจเป็นการให้รางวัลพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การสร้าง บรรยากาศศิวะ และไม่มี การประเมินว่าถูกหรือผิด

4) ระบบการสนับสนุน (Support System) เป็นการบอกเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นในการใช้รูปแบบให้เกิดประโยชน์

ส่วนที่ 3 การนำไปใช้ เป็นการให้ข้อสังเกตการใช้รูปแบบ เช่น จะใช้กับเนื้อหาประเภทใด ผู้เรียนระดับใดจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม (Instructional and Nurture Effects) เป็นแนวทางที่จะบอกว่ารูปแบบแต่ละรูปแบบที่นำมาใช้นั้นจะเกิดผลอย่างไรบ้างกับผู้เรียน โดยอาจคำนึงถึงผลทางตรงได้แก่ แนวทางการจัดการเรียนรู้ ส่วนทางอ้อมคือ สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ดิก; และคาเรย์ (Dick; & Carey. 1997) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ไว้ 2 ประการ คือ

1) การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้การกำหนดเป้าหมายนั้นเปรียบเสมือนกับ เป็นการตั้งความหวังหรือความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะเช่นไร การกำหนดความคาดหวังนั้นมีแหล่งที่มาจากหลายๆ ส่วน ได้แก่ การประเมินจุดประสงค์หลักสูตร การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน เป็นต้น

2) การวิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้เป็นการพิจารณาถึงความสามารถของผู้เรียน หลังจากที่เรียนจบไปแล้วว่าจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง ด้านใดบ้าง หรือมีทักษะและพฤติกรรม เช่นไร

ทีศนา แชมมณี (2555, น. 222) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า ประกอบด้วย

- 1) มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
- 2) มีการชี้แจงหรืออธิบายลักษณะของการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้อง กับหลักการที่ยึดถือ
- 3) มีการจัดกลุ่มของสิ่งต่างๆ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ
- 4) มีการขยายความ เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ อันจะช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จะต้องได้รับการพิสูจน์ทดสอบสามารถทำนายผลได้ และมีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

ข้อ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ข้อ (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

ข้อ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อ (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

ข้อ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

ข้อ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เมคเกอร์ ซี จูน; นิวสัน; และอลีน บี (Maker, C. June; Neilson; & Aleene B. 1995, p. 1) ได้ กล่าวถึง ลักษณะสำคัญที่โดดเด่นต่างๆ ไปที่เห็นได้เชิงประจักษ์ของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่

1. มีจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือเน้นครอบคลุมเรื่องนั้นๆ
2. อยู่ภายใต้สมมติฐานที่มีความเด่นชัด และแอบแฝงเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน
3. เป็นแนวทางที่เข้าพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
4. มีแบบแผนเฉพาะและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องกระทำตาราง การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
5. มีโครงร่างของการวิจัยในรูปแบบเพื่อพัฒนารูปแบบ หรือประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบ โดยทุกรูปแบบการเรียนการสอนจะต้องมีภูมิหลังของการพัฒนารูปแบบ หรือการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบ เนื่องมาจากประสิทธิผลที่ได้

จันทรพีญ เชื้อพานิช. (2544, น. 23-24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. หลักการ ซึ่งเป็นการแสดงแนวคิดหลักที่วิเคราะห์ สังเคราะห์มาจากทฤษฎีต่างๆ หลักการเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนหลัก
2. วัตถุประสงค์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เช่น คุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นหลังจากเรียนตามรูปแบบ โดยเชื่อมโยงกับหลักการของรูปแบบ
3. กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมหลักของการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลของการเรียนตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งวิธีวัดและประเมินผล ซึ่งเทคนิค วิธีสอน รวมทั้งกิจกรรมหลักเป็นเพียงแนวทางที่นำเสนอไว้ในรูปแบบ ซึ่งผู้สอนอาจปรับหรือเพิ่มเติมได้ตามสภาพ การเรียนการสอน

นอกจากนี้ จันทรพีธัญ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า รูปแบบการเรียนการสอน อาจมีจะองค์ประกอบมากกว่า 3 ประการที่กล่าวมาแล้ว คือ อาจมีองค์ประกอบด้านบทบาทผู้เรียน บทบาทผู้สอน และสื่อวัสดุการเรียนการสอน

พัชรี ศรีสังข์ (2551, น. 71-72) อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่

1. ปัญหาและความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากข้อบ่งชี้ที่ทุกรูปแบบต้องมีภูมิหลังของการพัฒนารูปแบบ หรือตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบ เนื่องมาจากประสิทธิผลที่ได้
2. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่ได้จากข้อบ่งชี้ มีปรัชญา ทฤษฎีหลักการแนวคิด ความเชื่อของรูปแบบ และข้อบ่งชี้ มีการขยายความ และอธิบายสภาพ และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ หรืออยู่ภายใต้สมมติฐานที่เด่นชัด และแอบแฝงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน
3. วัตถุประสงค์หลักของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบที่ได้นั้น มาจากข้อบ่งชี้มีวัตถุประสงค์ของรูปแบบ มีจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือเน้นครอบคลุมเรื่องนั้นๆ
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ได้มาจากข้อบ่งชี้ นำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบ/กระบวนการหรือผลที่ได้รับจากการใช้รูปแบบ หรือมีลักษณะของผู้เรียนเกิดขึ้นเด่นชัดหรือแอบแฝง
5. สารการเรียนรู้ที่ได้มาจากข้อบ่งชี้ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้เป็นระบบ ซึ่งระบบการเรียนการสอน จะมีสารการเรียนรู้ เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน จึงควรที่จะต้องมีสารการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการเรียนการสอน จึงจะช่วยให้องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนมีระบบสมบูรณ์ขึ้น
6. กิจกรรมการเรียนการสอน ที่ได้มาจากข้อบ่งชี้ มีกระบวนการของรูปแบบ มีแบบแผนเฉพาะและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องทำ และข้อบ่งชี้มีแนวทางที่ใช้พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน หรือมีการขยายความเกี่ยวกับวิธีสอน และเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลสูงสุด
7. การวัดผลประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน ที่ได้มาจากข้อบ่งชี้ มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบ

8. แหล่งเรียนรู้ที่ได้มาจากข้อบ่งชี้ ควรมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้เป็นระบบ ซึ่งระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ควรมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถสืบค้นแสวงหาความรู้หรือสาระการเรียนรู้ด้วยตนเอง องค์ประกอบนี้ จึงสนับสนุนข้อบ่งชี้องค์ประกอบที่ 5 สาระการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนให้มีระบบที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตาราง 4 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แนวคิด	องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้						
	หลักการแนวคิด	วัตถุประสงค์เป้าหมาย	กระบวนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้
Joyce; Weil; & Calhoun (2004)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dick; & Carey (1997) (2553)		✓	✓	✓	✓		✓
ทีศนา แคมมณี (2555)	✓	✓	✓	✓	✓		

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวคิด	องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้						
	หลักการแนวคิด	วัตถุประสงค์เป้าหมาย	กระบวนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Maker, C. June; Neilson; & Aleene B. (1995:1)		✓	✓		✓		✓
จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2544: 23-24)	✓	✓	✓		✓	✓	
พัชรี ศรีสังข์ (2551: 71-72)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญมี ประกอบด้วย หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากประเด็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จะเห็นว่า รูปแบบการเรียนรู้จะต้องมีหลักการ ทฤษฎี หรือความเชื่อเป็นพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นๆ และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จะต้องศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมา กำหนดเป็นองค์ประกอบ และให้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นพื้นฐานของรูปแบบ โดยแต่ละทฤษฎีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget' s Theory of intellectual Development) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ เป็นทฤษฎีที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ต้องมีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระของผู้เรียน จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี การศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประเด็นต่างๆ ดังนี้ (พัชรี สอนแก้ว. 2545, น. 54 - 56) ดังนี้

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์เชื่อว่า มนุษย์เรามีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดและรวบรวม (Organization) และการปรับตัว (Adaptation) ซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

1. การจัด และการรวบรวม (Organization) หมายถึง การจัด และการรวบรวมกระบวนการต่างๆ ภายใน เข้าเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบ และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่ยังมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2. การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง กระบวนการแปลงรูปข้อมูลที่สมองดูดซึมจากภายนอกให้เข้าไปรวมกับสิ่งที่มีอยู่แล้วในสมองเป็นการซึมซับสิ่งที่พบเห็นใหม่ๆ จากโลกภายนอกให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มของโครงสร้างความรู้เดิม (schema) ที่มีอยู่แล้วในสมอง เพื่ออยู่ในสภาพสมดุลการปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

2.1 การซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) เมื่อมนุษย์ได้มีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็จะซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่ ให้รวมเข้าอยู่ในโครงสร้างของสติปัญญา (Cognitive Structure) โดยจะเป็นการตีความหรือการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม

2.2 การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแบบโครงสร้างของเขาวงกตปัญญาที่มีอยู่แล้วให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ใหม่ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งเป็นความสามารถในการปรับโครงสร้างทางปัญญา

สรุป ได้ว่า แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์เชื่อว่า มนุษย์เรามีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด 2 ชนิด 1 การจัด (และการรวบรวม (Organization) กระบวนการต่างๆ ภายใน 2การปรับตัว (Adaptation) กระบวนการแปลงรูปข้อมูลที่สมองดูดซึมจากภายนอกให้เข้าไปรวมกับสิ่งที่มีอยู่แล้วในสมองเป็นการซึมซับสิ่งที่พบเห็นใหม่ๆ จากโลกภายนอกให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มของโครงสร้างความรู้เดิม (schema) ที่มีอยู่แล้วในสมอง

องค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

เพียเจท์กล่าวว่า จากแนวคิดพื้นฐาน การพัฒนาสติปัญญาและความคิดของมนุษย์จะต้องอาศัยทั้งการจัดรวบรวมและการปรับตัว ซึ่งลักษณะพัฒนาการที่เกิดขึ้นจะดำเนินอย่างค่อยเป็นค่อยไปและจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 4 องค์ประกอบ คือ

1. วุฒิภาวะ (maturation) คือ การเจริญเติบโตทางด้านสรีรวิทยา มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาและความคิด โดยเฉพาะเส้นประสาทและต่อมไร้ท่อ
2. ประสบการณ์ (experience) ประสบการณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาทางสติปัญญาเพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผลและทางคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
3. การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (social transmission) คือ การที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ จากบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เป็นต้น
4. กระบวนการพัฒนาสมดุล (equilibration) คือ การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลเพื่อปรับสมดุลของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดไปสู่ขั้นที่สูงกว่า รากฐานทางปรัชญาของทฤษฎีมาจากความพยายามที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยกระบวนการที่พิสูจน์อย่างมีเหตุผล เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากการไตร่ตรอง เพียเจต์จึงเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการปรับตัวเข้าสู่ภาวะสมดุล (Equilibrium) ระหว่างอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จะเห็นได้ว่า พัฒนาการเขาวงกตปัญญาบุคคลต้องมีการปรับตัวซึ่งประกอบ ด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่าง คือ การดูดซึมหรือซึมซับเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญา (Assimilation) และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) ซึ่งมนุษย์จะใช้กระบวนการทั้งสองนี้ในการสร้างระบบการคิด พัฒนาความสามารถการคิดอย่างรอบคอบ มีเหตุผล ทำให้เกิดการพัฒนาทางสมองอย่างต่อเนื่อง

สรุป ได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา มี 4 องค์ประกอบ 1) วุฒิภาวะ 2) ประสบการณ์ 3) การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม และ 4) กระบวนการพัฒนาสมดุล

ขั้นตอนพัฒนาการทางเขาวงกตปัญญา

เพียเจต์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา เขาเชื่อว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ 4 ขั้น โดยแต่ละขั้นแตกต่างกัน

กันในกลุ่มคน และอายุที่กลุ่มคนเข้าสู่แต่ละชั้นจะแตกต่างกันไปตามลักษณะทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม (ทิสนา แชมมณี. 2545, น. 64) คนเราจะค่อยๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้นตามลำดับชั้น ซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการเซาว์นปีญญา (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2548, น. 50-57)

พัชรี สนวนแก้ว (2545, น. 62-66) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นของของเพียเจต์ เกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญา ไว้ดังนี้

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) เป็นการพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี ซึ่งในวัยนี้เด็กจะเริ่มมีพัฒนาการการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ตลอดจนเริ่มมีการพัฒนาการไขว่คว้าให้สามารถทำงานเบื้องต้นได้ เช่น ฝึกใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆ ฝึกการไต่ยืนและการมอง ฝึกเดิน ยืน ฝึกพูดและฝึกการโต้ตอบการพัฒนาเหล่านี้จัดเป็นการพัฒนาพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาขั้นต่อไป เพียเจต์ ได้แบ่งขั้น Sensorimotor ออกเป็นขั้นย่อย 6 ขั้น ดังนี้

1.1 ขั้นปฏิกิริยาสะท้อน (0 - 1 เดือน) Reflexive เด็กทารกใช้พฤติกรรมแบบรีเฟล็กซ์ หรือโดยประสาทอัตโนมัติที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เช่น การดูด เป็นต้น และพยายามที่จะปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ดูคนนมจากนมของแม่ ดูคนนมขวด เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นเพื่อสนอง ตอบต่อสิ่งเร้าโดยอัตโนมัติ เป็นพฤติกรรมไม่เกิดจากการเรียนรู้

1.2 ขั้นพัฒนาอวัยวะการเคลื่อนไหวด้านประสบการณ์เบื้องต้น (1 - 3 เดือน) Primary Circular Reactions วัยนี้ทารกมักจะแสดงพฤติกรรมง่าย และทำซ้ำๆ กันโดยไม่เบื่อ เช่น กำมือเข้าและเปิดออกซ้ำๆ กัน หรือคลำฝ่าหมี่ที่คลุมตัวซ้ำๆ กัน เป็นต้น พฤติกรรมที่แสดงปราศจากจุดมุ่งหมายความสนใจของเด็กมักจะอยู่ที่ความเคลื่อนไหว แต่ไม่ใช่ผลของความเคลื่อนไหว

1.3 ขั้นพัฒนาการเคลื่อนไหวโดยมีจุดมุ่งหมาย (4 - 6 เดือน) Secondary Circular Reactions เด็กทำพฤติกรรมซ้ำๆ โดยมีความมุ่งหมายที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเขาเอง เป็นขั้นแรกที่เด็กทารกแสดงพฤติกรรมโดยมีความตั้งใจหรือมีจุดมุ่งหมาย เด็กขั้นนี้จะเริ่มทำพฤติกรรมซ้ำ เพราะความสนใจในผลของพฤติกรรมนั้น เช่น เด็กจะเตะหรือกระตุกเท้าเพื่อจะให้ตุ๊กตาที่แขวนในเปลสั่นหรือเคลื่อนไหว หรือจะสั่นเครื่องเล่น เพราะสนใจในเสียงที่เกิดจากการสั่น

1.4 ขั้นพัฒนาการประสานของอวัยวะ (7 - 10 เดือน) Coordination of Secondary Reactions ในขั้นนี้เด็กทารกเริ่มที่จะแก้ปัญหาอย่างง่าย ๆ เด็กทารกจะใช้พฤติกรรม

ในอดีตที่ผ่านมาช่วยในการแก้ปัญหา เด็กวัยนี้จะสามารถหาของที่ซ่อนไว้ได้ เป็นต้นว่า อาจจะมี ผลักหมอนเพื่อจะเอาตุ๊กตาที่ซ่อนอยู่ ต่างกับเด็กที่อยู่ในขั้นที่ 3 ที่การผลักหมอนของเด็กเป็นแต่ เพียงความสนใจที่ เห็นหมอนเริ่มล้มลงไป หรืออาจกล่าวได้ว่าเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความมี ตัวตนของวัตถุ (Object Permanence) ในขั้นนี้เด็กทารกเริ่มจะรู้ว่าตนเองเป็นอิสระ นอกจากนี้ เด็กจะสามารถที่จะแยกสิ่งที่ตน ต้องการ” และ “ ไม่ต้องการ” ออกจากกันและสามารถที่จะ เลียนแบบหรือเลียนการเคลื่อนไหวจากผู้อื่น พฤติกรรมในขั้นนี้มักจะเป็นเครื่องมือที่จะใช้ช่วย แก้ปัญหาในสิ่งที่ตนอยากได้

1.5 ขั้นพัฒนาการความคิดริเริ่มแบบลองผิดลองถูก (11 – 18 เดือน)

Tertiary Circular Reactions ในขั้นนี้ เด็กเริ่มที่จะทดลองพฤติกรรมแบบถูกผิด ในขั้นนี้เด็กทารก มีความสนใจในผลของ พฤติกรรมใหม่ๆ มักจะทดลองทำดูหลายๆ แบบ และสนใจผลที่เกิดขึ้น ใน ขั้นนี้จะแตกต่างกับขั้น Secondary Circular Reactions ตรงที่เด็กทารกไม่เพียงแต่สนใจจะทำซ้ำ แต่เปลี่ยนแปลงให้เกิดความใหม่อยู่เรื่อย ๆ พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้เป็นการทดลองสิ่งแวดล้อม ไม่แต่เพียงเพื่อจะดูว่าอะไรจะเกิดขึ้น แต่มีความมุ่งหมาย มีความคิดริเริ่มในการแสดงพฤติกรรม

1.6 ขั้นพัฒนาโครงสร้างเบื้องต้น (18 เดือน - 2 ขวบ) Beginning of

Thought การเริ่มต้นของความคิด พัฒนาการทางสติปัญญาในระดับนี้ เป็นระดับสุดท้ายของขั้น Sensorimotor เด็กในวัยนี้สามารถที่จะประดิษฐ์วิธีใหม่ๆ โดยใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เด็ก สามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่ง และสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาได้ ในขั้น นี้ถ้าเด็กพบปัญหาใหม่ที่ตนประสบ แต่ไม่มีวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหามาแต่ก่อน เด็กวัยนี้จะรู้จัก ประดิษฐ์วิธีการใหม่ขึ้น แต่วิธีการที่ประดิษฐ์นั้น ไม่เป็นแต่เพียงลองผิดลองถูก แต่เป็นวิธีการที่ แสดงว่าเด็กเริ่มใช้ความคิด เด็กจะเริ่มเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมและสามารถที่จะ อนุมานความสัมพันธ์ของเหตุและผลได้ เด็กในขั้นนี้สามารถที่จะมีจินตนาการก่อนที่จะเริ่มแสดง พฤติกรรมเด็กในขั้นนี้จะสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่โดยไม่จำเป็นต้องเห็นตัวอย่าง แสดงจริงๆ แต่เลียนแบบจากความจำ ซึ่งเด็กในวัยนี้ จึงเรียนรู้จากการมองเห็นตนเองต่างจากวัตถุ ที่อยู่รอบๆ ตัว มองหาแสงสว่างและเสียง พยายามอยู่กับสิ่งที่น่าสนใจนานๆ เข้าใจสิ่งต่างๆ โดยการจับกระทำหรือเกี่ยวข้องกับวัตถุแบบอ้อๆ ออๆ และพัฒนาจนสามารถพูดเป็นคำที่เข้าใจได้ มองว่าวัตถุจะไม่เปลี่ยนแปลงและมีลักษณะเฉพาะแม้ว่าตำแหน่งของวัตถุจะเปลี่ยนแปลงไป หรือ เด็กจะมองวัตถุจากมุมที่ต่างกัน และเข้าใจว่าวัตถุยังคงอยู่แม้ว่าจะดับสายตาไปแล้ว

2. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (preoperational stage) เป็นการพัฒนา

ในช่วงอายุ 2 ปี จนถึง 7 ปี ซึ่งเพียเจต์ได้แบ่งขั้นนี้ออกเป็นขั้นย่อยๆ 2 ขั้น คือ

2.1 เด็กวัยนี้อยู่ในช่วง 2 – 4 ปี Preconceptual Thought เด็กวัยนี้มีความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ แล้วเพียงแต่ยังไม่สมบูรณ์ และยังไม่มีความคิดเด็กสามารถใช้ภาษาและเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ แต่การใช้ภาษานั้นยังเกี่ยวข้องกับตนเองเป็นส่วนใหญ่ ความคิดของเด็กช่วงอายุ 5 นี้ขึ้นอยู่กับความรู้เป็นส่วนใหญ่ เด็กยังไม่สามารถใช้เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล เด็กยังไม่เข้าใจเรื่องความคงที่ของปริมาณ

2.2 ช่วงอายุระหว่าง 4 – 7 ปี Intuitive Thought ความคิดของเด็กวัยนี้แม้ว่าจะเริ่มมีเหตุผลมากขึ้น แต่การคิดและการตัดสินใจยังขึ้นอยู่กับความรู้มากกว่าความเข้าใจ เด็กเริ่มมีปฏิริยาต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีความสนใจอยากรู้อยากเห็นและมีการซักถามมากขึ้น มีการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้าง ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการคิด อย่างไรก็ตามความเข้าใจของเด็กวัยนี้ก็ขึ้นอยู่กับสิ่งที่รับรู้จากภายนอกนั่นเอง

3. ขั้นปฏิบัติการคิดแบบรูปธรรม (concrete-operational stage) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปี เด็กช่วงนี้จะมีการพัฒนาสมองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนสามารถเรียนรู้และจำแนกสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ แต่จะยังไม่สามารถที่จะสร้างจินตนาการกับเรื่องราวที่เป็นนามธรรมได้ เด็กในวัยนี้จึงสามารถเล่นสิ่งของที่เป็นรูปทรงต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น เด็กวัยนี้มีความสามารถใหม่ๆ เพิ่มขึ้นคือ คิดย้อนกลับได้เป็นอย่างดี และคิดแก้ปัญหาได้ รู้ถึงความคงที่ของสิ่งต่างๆ ที่มองเห็นได้แม้จะเปลี่ยนแปลงรูปทรงไปก็ตาม สามารถตั้งเกณฑ์หรือจัดหมวดหมู่สิ่งของได้ สามารถจัดลำดับสิ่งต่างๆ ตามขนาดน้ำหนักหรือความยาวได้ สามารถลำดับสิ่งต่างๆ จากเล็กไปหาใหญ่ได้ สามารถคิดเปรียบเทียบได้ แต่ทำให้เปรียบเทียบสิ่งที่เป็นนามธรรมจะทำได้ และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนรวมและส่วนย่อยได้

4. ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม (formal-operational stage) เป็นพัฒนาการในช่วงสุดท้ายของเด็กอายุประมาณ 12 - 15 ปี ก่อนจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กในช่วงนี้สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และคิดในสิ่งที่ซับซ้อน อย่างเป็นนามธรรมได้มากขึ้น สามารถตั้งสมมุติฐานและแก้ปัญหาได้ เป็นขั้นที่เกิดโครงสร้างทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ เมื่อเด็กพัฒนาได้อย่างเต็มที่แล้ว จะมีความคิดเท่าผู้ใหญ่ สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้เป็นอย่างดีจนพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะต่อไป แต่อาจแตกต่างกันที่คุณภาพเท่านั้นเนื่องจากประสบการณ์แตกต่างกันเด็กในวัยนี้เป็นผู้ที่คิดเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ได้ตัวตน หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ วิธีการ และเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้ สภาพการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ แบบแผนหรือโครงสร้างที่แสดงให้เห็น ถึงความสัมพันธ์ของปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ขั้นตอน วิธี และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือคุณสมบัติ ตามวัตถุประสงค์

จากตาราง จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญมี ประกอบด้วย หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

สรุป ได้ว่า แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ เชื่อว่า มนุษย์เรามีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด 2 ชนิด 1) การจัด และการรวบรวม (Organization) กระบวนการต่างๆ ภายใน 2) การปรับตัว (Adaptation) กระบวนการแปลงรูปข้อมูลที่สมองดูดซึมจากภายนอกให้เข้าไปรวมกับสิ่งที่มีอยู่แล้วในสมองเป็นการซึมซับสิ่งที่พบเห็นใหม่ๆ จากโลกภายนอกให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มของโครงสร้างความรู้เดิม (schema) ที่มีอยู่แล้วในสมอง

สรุป ได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา มี 4 องค์ประกอบ 1) วุฒิภาวะ 2) ประสบการณ์ 3) การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม และ 4) กระบวนการพัฒนาสมดุล

สรุปได้ว่าขั้นตอนพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา หรือพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ 4 ขั้น 1) ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) 2) ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (preoperational stage) 3) ขั้นปฏิบัติการคิดแบบรูปธรรม (concrete-operational stage) และ 4) ขั้นปฏิบัติการคิดแบบนามธรรม (formal-operational stage)

ทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ (Bloom's Taxonomy)

บลูม (Bloom. 1956, pp. 6-9, 201-207) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรื่องความสามารถทางการคิดจำแนกเป็น 6 ระดับ 1) ระดับความรู้ความจำ ความรู้ในศัพท์ที่ใช้โดยแยกเป็นความรู้ในเนื้อหา และความรู้ในข้อเท็จจริงเฉพาะ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและลำดับขั้น ความรู้เกี่ยวกับการจัดจำแนกประเภทความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ต่างๆ และความรู้เกี่ยวกับวิธีการเกี่ยวกับหลักวิชาและการขยายความ และความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง 2) ระดับ การทำความเข้าใจแยกเป็น ตีความถอดความและการการอธิบายความ

3) ระดับการนำไปใช้ หรือการประยุกต์ 4) ระดับการวิเคราะห์ แยกเป็น การวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการ 5) ระดับการสังเคราะห์ แยกเป็น การสังเคราะห์ การสื่อความหมาย การสังเคราะห์แผนงานและการสังเคราะห์ความเกี่ยวพัน 6) ระดับการประเมินค่า โดยอาศัยข้อเท็จจริงภายนอก

ดังนั้น การที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ต้องมี การผสมข้อมูลความรู้ในลักษณะรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดจำพวก การแปลการตีความ การประยุกต์ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินผล ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาของบลูม

บลูม และคนอื่นๆ (Bloom; et al. 1971) ได้ให้ความสำคัญกับความสามารถทางการคิดของมนุษย์ไว้ 6 ระดับ เริ่มจาก 1) ความรู้พื้นฐานดั้งเดิมเกี่ยวกับเรื่องนั้น 2) ความเข้าใจข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น 3) การนำข้อเท็จจริงไปใช้ในเรื่องต่างๆ 4) การวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ในความเกี่ยวพันหรือในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน 5) การสังเคราะห์สิ่งใหม่หรือการ สร้างความคิดใหม่ที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในข้อเท็จจริงนั้น และ 6) การประเมินคุณค่าของ ข้อมูล ความคิดหรือผลผลิตจึงเป็นเรื่องที่ดีถ้าผู้เรียนมีความคาดหวังสูงดีกว่าความคาดหวังต่ำและ นำไปปฏิบัติให้เป็นจริง ผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมใน ภารกิจ เป้าหมายการตัดสินใจและการ แก้ปัญหาพร้อมกัน เพราะในแต่ละระดับ เมื่อผู้เรียนเกิดความคล่องตัว จะเกิดการขจัดตัวขึ้นสู่ระดับที่ สูงขึ้น ผู้เรียนจะมีความชำนาญมากขึ้นและสามารถคิดในระดับสูงได้ในที่สุด

สรุปทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของบลูม ได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ด้านทักษะพิสัยของมนุษย์ส่งผลต่อความสามารถทางการคิด ความรู้พื้นฐาน ความเข้าใจ การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และ การประเมิน

ทฤษฎีการการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรุนเนอร์ (Brunner's Theory of discovery learning)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ (Bruner) บรุนเนอร์ได้พัฒนา ทฤษฎีของเพียเจต์ โดยบรุนเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือกจะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิด จากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง (discovery learning) แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ และ การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552, น. 27-28)

แนวคิด/ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับ พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ของเด็ก

2. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียนและสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

3. การคิดแบบหยั่งรู้ (intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

4. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

6. การเรียนรู้ได้ผลดีที่สุด คือ การให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งเป็น 3 ชั้นใหญ่ๆ คือ

ชั้นที่ 1 (แรกเกิด - 2 ขวบ) Enactive representation การพัฒนาทางสมองในด้านปัญญา โดยกระทำ วิธีการเรียนรู้ในช่วงอายุนี้อจะเป็นการแสดงออกด้วยการกระทำ มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยการสัมผัส จับต้องด้วยมือ ผลัก และเลียนแบบ

ชั้นที่ 2 ในขั้นพัฒนาการทางความคิด Iconic representation จะเกิดจากการมองเห็น และการใช้ประสาทสัมผัสแล้ว เด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ เหล่านั้นด้วยการมีภาพในใจแทนพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจจะเพิ่มตามอายุ เด็กที่โตขึ้นก็จะสามารถสร้างภาพในใจได้มากขึ้นวิธีการเรียนรู้ในขั้นนี้ เรียกว่า Iconic mode เมื่อเด็กสามารถที่จะสร้างจินตนาการ หรือ มโนภาพ (Imagery) ในใจได้ เด็กจะสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโลกได้ด้วย Iconic mode ดังนั้นในการเรียนการสอนเด็กสามารถที่จะเรียนรู้โดยใช้ภาพ โดยเฉพาะความคิดรวบยอด กฎและ หลักการ ซึ่งไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ บรูเนอร์ ได้เสนอแนะให้นำสื่อทัศนวัสดุมาใช้ในการสอน ได้แก่ ภาพนิ่ง โทรทัศน์ ในการที่จะช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการ ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

ชั้นที่ 3 ในขั้นพัฒนาการทางความคิด Symbolic representation ที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์ หรือ ภาษา บรูเนอร์ถือว่าการพัฒนาในขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ เช่น การคิดเชิงเหตุผล หรือการแก้ปัญหา และเชื่อว่าการพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจจะควบคู่ไปกับภาษา

วิธีการเรียนรู้ในขั้นนี้เรียกว่า Symbolicmode ซึ่งผู้เรียนจะใช้ในการเรียนได้เมื่อมีความสามารถที่จะเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม หรือความคิดรวบยอดที่ซับซ้อน

หลักการสอน

บรูเนอว์ กล่าวว่า ทฤษฎีการสอนใดๆ ก็ตามควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่

1. ทฤษฎีการสอนควรจะบอกให้ทราบว่าเด็กวัยก่อนเรียนควรมีประสบการณ์อะไรที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนในโรงเรียนต่อไปเพื่อครูจะได้นำประสบการณ์นั้นมาใช้ในการสอน

2. ทฤษฎีการสอนควรจะบอกให้ทราบว่า จะจัดโครงการของความรู้ อะไรที่จะทำให้เด็กเข้าใจโดยง่าย ซึ่งในการจัดนั้นจะต้องคำนึงถึงลักษณะทั้ง 3 ของการแก้ปัญหาของเด็กด้วย คือ 1) การใช้การกระทำ 2) การสร้างภาพในใจ และ 3) การใช้สัญลักษณ์

3. ทฤษฎีการสอนควรจะบอกถึงลำดับขั้นของการเสนอเนื้อหาและใช้วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งต้องคำนึงถึงลักษณะทั้ง 3 ของการแก้ปัญหาของเด็กดังกล่าวด้วย ซึ่ง บรูเนอว์ ได้เสริมว่าไม่มีลำดับขั้นใดจะมีประสิทธิภาพสำหรับเด็กทุกคน ครูจะต้องคำนึงถึงทั้งลักษณะของวัสดุอุปกรณ์นั้นๆ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. ทฤษฎีการสอนควรจะบอกว่าจะใช้การให้รางวัลและการลงโทษอย่างไรและเมื่อไร ซึ่งถือว่าเป็นจุดสำคัญ

สรุปว่า พัฒนาการทางสติปัญญานั้นขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างเนื้อหาสาระ ครูและผู้เรียน มิใช่เป็นเพียงการให้ผู้เรียนจำเนื้อหาสาระได้เท่านั้น แต่ครูจะต้องช่วยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาสาระซึ่งทำให้พัฒนาความรู้ใหม่

2.4 ขั้นตอนของการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนของการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี ดังนี้ (วารินทร์ รัตมีพรหม. 2542, น. 47- 86; Dick; & Carey. 1997)

1. การวิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นการวิเคราะห์เป็นขั้นที่เกี่ยวข้อง

1) การวิเคราะห์ปัญหา คือ การใช้กระบวนการประเมินความต้องการ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการค้นหาปัญหาที่จะนำมาออกแบบและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยมีกาให้รายละเอียดของปัญหา ระบุแหล่งของปัญหาและส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คำถามที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ก็คือ ปัญหาที่มีหรือไม่มี ปัญหาอะไรที่

เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนรู้ อะไรคือสาเหตุ อะไรคือวิธีการ แก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ข้อจำกัดคือ อะไร และเป้าประสงค์ของการออกแบบการเรียนรู้คืออะไร เป็นต้น วัตถุประสงค์ของการออกแบบ และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จะได้มาจากกระบวนการ ประเมินความต้องการดังกล่าว และการประเมินความต้องการยังเป็นการกำหนดความเข้าใจว่าการเรียนรู้ที่จะทำการออกแบบ และพัฒนานั้นเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือเป็นสิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริงหรือไม่

2) การวิเคราะห์กิจกรรมหรืองานเป็นการวิเคราะห์หารายละเอียดของ กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในการวิเคราะห์หรืออาจทำได้โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต กิจกรรมหรืองานที่ได้ทำอยู่แล้วเพื่อให้เกิดความรู้ตามทักษะที่ต้องการ กิจกรรมหรืองานที่ดีและไม่ ดีต้องแยกออกจากกันให้ชัดเจน การวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Learning task analysis) มีงานที่ต้องกระทำ 5 ประการด้วยกัน 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ 4) กำหนดสื่อการเรียนรู้ และ 5) กำหนดแนวทางในการประเมินผลการเรียน

3) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียนใน ประเด็นต่างๆ ที่จะมีผลต่อการเรียนรู้

4) การวิเคราะห์ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ในการ ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ควรให้ความสนใจในการวิเคราะห์ทรัพยากรที่ เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากร งบประมาณ องค์การ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อให้การออกแบบ การจัดการ เรียนรู้ ประสิทธิภาพสำเร็จการวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้รวมไปถึงการวิเคราะห์ประโยชน์ และการคุ้มทุน (Cost/Benefits analysis) ด้วย

2. การพัฒนา (Development and production)

ขั้นตอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แยกองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1) การพัฒนาเนื้อหาความรู้จากองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1.1) พัฒนารายละเอียดของเนื้อหาความรู้ แต่ละหน่วย รายละเอียด

จะประกอบไปด้วยความคิดรวบยอดข้อเท็จจริงหลักการหรือกระบวนการ

1.2) พัฒนาสิ่งที่เป็นต้นแบบของเนื้อหาแต่ละหน่วย

1.3) พัฒนาการฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วยของเนื้อหาการมีกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

2) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้มีหลายแนวทาง เช่น การพัฒนาการเรียนรู้โดยยึดพฤติกรรมการเรียนรู้ (Learning domain) แล้วเขียนกิจกรรมการ

เรียนรู้ดังกล่าวในลักษณะของแผนการเรียนรู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้าง โดยทั่วไปการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพมักจะมีขั้นตอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1) การสร้างแรงจูงใจในขั้นตอนแรกของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้นผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจความตั้งใจ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน และการจูงใจนี้ควรแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยอาจใช้การเสริมแรง ด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

2.2) ให้วัตถุประสงค์แก่ผู้เรียนควรถ้าผู้เรียนได้ทราบบ้างว่าเขาจะได้เรียนอะไรผู้เรียนจะมีความก้าวหน้าในการเรียนได้ดีถ้าผู้เรียนได้ทราบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ก่อน

2.3) คำเนื่งถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ต้องให้ รู้ชัดแจ้งว่าผู้เรียนต้องมีความรู้ มีทักษะ และเจตคติอย่างไรบ้างก่อนมาเรียน

2.4) ให้สารสนเทศและตัวอย่างสารสนเทศที่ทำให้เป็นสิ่งที่ผู้เรียน จะต้องค้นคว้า จะต้องรับเข้าสู่สติปัญญาความคิดของตนเองเพื่อให้เกิดผลต่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สารสนเทศที่ให้ อาจเป็นข้อเท็จจริงกฎเกณฑ์เป็นตัวอย่างทักษะ ซึ่งอาจให้ในรูปการบรรยายในรูป สื่อที่นำเสนอให้ การปฏิบัติให้ทำตามความสอดคล้องของเนื้อหา

2.5) การให้ฝึกปฏิบัติและข้อมูลย้อนกลับในการที่ผู้เรียนเรียนรู้ เนื้อหาความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ผู้เรียนต้องปฏิบัติพฤติกรรม นั้นๆ และการฝึกปฏิบัติต้องให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.6) การประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร และ ผลการเรียนรู้นั้นเป็นอย่างไรมีสิ่งใดบ้างที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

3. การนำไปใช้ (Implementation)

เมื่อการออกแบบและพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้ได้ดำเนินการจนได้ผลผลิต (Product) ก็ถึงขั้นการนำไปใช้ในขั้นการนำไปใช้นี้ต้องทำควบคู่กันไปกับขั้นตอนการประเมินผล เพื่อให้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับนำมาปรับปรุง และการตัดสินใจตลอดเวลาขั้นนี้เป็นขั้น การนำเสนอและดำเนินการจัดการเรียนรู้ข้อควรตระหนักในขั้นการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- 1) ต้องให้การดำเนินการเป็นไปในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง
- 2) มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
- 3) ครูผู้สอนต้องมีการใช้เทคโนโลยีในการสอนอย่างเหมาะสมในการ พัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้

4. การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลเป็นการวัดว่าวงจรกิจของการออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้นั้น จุดใดควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงก็ต้องดำเนินการปรับปรุง สิ่งที่ได้จากการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้อีกต่อไป

- 1) รายงานในการควบคุมให้วงจรกิจของการออกแบบและพัฒนาระบบการ สอนดำเนินไปได้ ทำให้ทราบว่าข้อแตกต่างอะไรในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งได้จากการประเมินผล
- 2) ทรัพยากรต่างๆ ว่ามีเพียงพอขาดตกบกพร่องตรงจุดใด เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกสภาพแวดล้อมการเรียน
- 3) สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุงแก้ไขมี อะไรบ้าง
- 4) ครูผู้สอนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูนำเสนอไปด้วยดี และถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่
- 5) ข้อทดสอบเหมาะกับการทดสอบโดยตรงกับวัตถุประสงค์ หรือไม่
- 6) ข้อควรปรับปรุงอื่นๆ เช่น การสอนเสริมและการสอนซ่อมเสริมเป็นต้น
- 7) ในการประเมินผลอาจแยกได้ เป็น 2 ประเภท คือ

7.1) การประเมินผลเพื่อการปรับปรุง (Formative evaluation)

7.2) การประเมินผลลัพท์หรือผลสัมฤทธิ์ (Summative evaluation)

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้อีก 4 ขั้นตอน 1) การ วิเคราะห์ (Analysis) 2) การพัฒนา (Development and production) 3) การนำไปใช้ (Implementation) และ 4) การประเมินผล (Evaluation)

2.5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนทุกคนต้องมีทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็น สำหรับการแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ทุกคนควรรู้วิธีการจัดการใช้ความรู้และทักษะที่ มีอย่างไร ทักษะทางการเรียนรู้อาจแบ่งได้ 3 กลุ่มประเภท คือ ทักษะทางการสื่อสารและ รวบรวมข้อมูล ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการนำตนเองและทักษะสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล เมื่อปัญหา ทางการศึกษา กำลังมีการปรับเปลี่ยน การแก้ปัญหาอาจต้องปรับ วิธีการให้มีความเหมาะสม ดังนั้น เป้าหมายทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องการ กระบวนการและวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดขั้นสูงที่ครอบคลุมการคิดลักษณะต่างๆ ที่อยู่ต่ำกว่าเป็นพื้นฐาน การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละกระบวนการจึงต้องอาศัยเทคนิคต่างๆ ประกอบกันทั้งนี้ วัชรภา เล่าเรียนดี (2554:31-32) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่างๆ ไว้โดยสรุปดังนี้

1. เทคนิค (Classroom Assessment Techniques) ของ แองเจโล (Angelo) ได้เสนอวิธีสอนคิดด้วยวิธีการประเมินผลระหว่างเรียนในขณะที่มีการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการติดตามดูแลและสนับสนุนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ดังนี้ ให้ผู้เรียนตอบคำถามที่กำหนด โดยให้เขียนเป็นข้อความพรรณนาอธิบายคำถามนั้นสั้นๆ เช่น สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้เรียนรู้วันนี้คืออะไร มีคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนอะไรบ้างที่ยังเป็นข้อสงสัยมากที่สุดของผู้เรียนโดยผู้สอนจะทำการเลือกคำตอบของผู้เรียนบางคนและนำมาอภิปรายต่อ

2. เทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning Strategies) บรูเนอร์ (Bruner . 1995) ได้เสนอแนะว่าการจัดผู้เรียนให้ได้ร่วมมือกันเรียนรู้เป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ถ้าเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดีในสภาพแวดล้อมที่ร่วมมือกันเรียนอย่างแท้จริงผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นแสดงความคิดเห็นโดยมีการสนับสนุนให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างผู้เรียนด้วยกันและระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

3. เทคนิคกรณีศึกษาและการอภิปราย (Case Study/Discussion Method) แมคเดท (Mcdate 1995) ได้แนะนำเกี่ยวกับเทคนิคนี้ว่าควรเริ่มต้นด้วยผู้สอนเสนอกรณีปัญหาหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนทั้งชั้นโดยไม่มีการสรุป ให้ผู้เรียนเตรียมคำถามเพื่อการอภิปราย ผู้สอนนำการอภิปรายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสรุปแต่ละกรณี

4. เทคนิคการใช้คำถาม (Using Questions) คิง (King. 1999) ได้นำเสนอวิธีการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

4.1 ให้เพื่อนผลัดกันถามคำถามและตอบคำถามหลังจากการบรรยายโดยผู้สอนตั้งคำถามนำก่อน ผู้เรียนจะต้องตั้งคำถามจากเรื่องที่เรียนเท่านั้น จัดกลุ่มผู้เรียนหรือจับคู่ให้ผู้เรียนถามตอบ และเลือกคำถามที่สนใจมากที่สุดมาอภิปรายทั้งชั้น

4.2 คำถามจากผู้อ่าน (Reader's Questions) ให้ผู้เรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่ให้อ่านและส่งผู้สอนก่อนเรียนเรื่องต่อไป และผู้สอนเลือกคำถามเพื่อการอภิปรายทั้งชั้น

4.3 วิเคราะห์บทสนทนา (Written Dialogues) ผู้สอนนำเสนอบทสนทนาแล้วจัดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 3 - 4 คน ให้แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันของกลุ่มสนทนาในบท

สนทนาโดยพยายามมองหาหลักฐานที่สำคัญ การตีความ การให้เหตุผลที่ไม่ถูกต้องไม่ตรงตามความเป็นจริง ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องตัดสินใจว่าแนวคิดหรือคนใดที่เป็นความจริงมากที่สุด หลังจากการสรุปนักแสดงบทบาทตามบทสนทนา

4.4 การแสดงบทบาทต่างๆ ของสมาชิกกลุ่ม (Spontaneous Group Dialogue) โดยการจับผู้เรียนกลุ่มหนึ่งให้แสดงบทบาทเป็นผู้นำ ผู้ให้ข้อมูล ผู้ขอความเห็น ผู้โต้แย้ง กำหนดผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่ของแต่ละคน และนำสู่การอภิปรายภายหลัง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้นั้นมีด้วยกันหลากหลายวิธี ผู้สอนสามารถพิจารณาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาปรับใช้ให้เหมาะสม และอาจจะบูรณาการเทคนิควิธีการต่างๆ ให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้นั้นๆ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สามารถสรุปได้ ดังนี้

กิบสัน ลูซินดา แอนนี (Gibson, Lucinda Anne. 2000 : Online) ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ในระหว่างที่มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบประสบการณ์ในกลุ่มเล็ก ๆ ที่เน้นกระบวนการการแก้ไขปัญหา โดยการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้จะมีการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหมือนกันมากกว่าการพรรณนาระยะเวลาของการเรียนรู้ และมีข้อบ่งชี้จากลำดับเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยว่าจะมีระยะเวลาของการเรียนรู้เกิดขึ้น ข้อกล่าวอ้างร่วมกันที่สำคัญที่สุดที่แสดงว่ามีการเรียนรู้ตามลำดับคือ ระยะเวลาในอดีต (Past Period) คือ การเรียนรู้อ่อนหน้านี้ ระยะเวลาก่อน (Before Period) คือ การเตรียมการสำหรับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ระยะเวลาเริ่มแรก (Early Period) คือ ระยะเวลาที่ต้องได้รับหรือสร้างความคุ้นเคยกับกระบวนการ ระยะเวลาระหว่างดำเนินการ (During Period) คือ มีการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ความคุ้นเคยที่ได้รับ ทำให้สามารถเชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนากลุ่มบุคคล ระยะเวลาที่มีปัญหาของกรณีศึกษาเกิดขึ้น ระยะเวลาต่อมา (Late Period) เป็นระยะที่ได้รับ ความคุ้นเคย มีอิทธิพลอุปสรรค และปฏิกิริยาย้อนกลับของกระบวนการ ระยะเวลาภายหลัง (After Period) อะไรคือสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้รับ ความคุ้นเคย และพัฒนาการส่วนบุคคลในอนาคต การเพิ่มเติมช่องว่างการเรียนรู้การวิจัยนี้ยังได้มีข้อบ่งชี้เพียงเล็กน้อยว่า มีความแตกต่างกันระหว่างการเรียนรู้ของกลุ่มที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และในกลุ่มที่เน้นเล่าเรื่องพรรณนาวิชาการ

ธัญลักษณ์ ลิขวนคำ (2544) ได้ศึกษาการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย ที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์มีการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาปกติมีการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาปกติมีการคิดวิจารณ์ญาณแตกต่างกัน

พรเพ็ญ ศรีวิรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย ที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมฝึกทักษะการคิด ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดอย่างวิจารณ์ญาณสูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่เล่นสื่อตามมุ่มมีการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้น เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดกับเด็กปฐมวัยที่เล่นสื่อตามมุ่มมีการคิดวิจารณ์ญาณไม่แตกต่างกัน

ปริยานุช จุลพรหม (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ มีความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง มีความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ญาณหลังการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยรวมทุกทักษะอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาในแต่ละทักษะ พบว่า ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการสังเคราะห์ และทักษะการประเมินค่ามีความสามารถอยู่ในระดับสูง ส่วนทักษะการวิเคราะห์มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

รุ่งลาวัลย์ ไชยสัตย์ (2550) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อมีพัฒนานาการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

สุทธภา ชาติประดิษฐ์ (2551) ได้ศึกษาและการพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสื่อความหมายเป็นฐานในการพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสื่อความหมายเป็นฐานประกอบด้วย ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด ขั้นที่ 2 วางแผนการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 รวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 4 สะท้อนความคิดและ ขั้นที่ 5 นำเสนอแนวคิดผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาด้านการคิดวิจารณ์ญาณเพิ่มขึ้นสามระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการตีความ ด้านการประยุกต์ใช้ และด้านการตัดสินใจระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการ

วิเคราะห์ และด้านการสังเคราะห์ ระดับปานกลาง คือ ด้านการ เชื่อมโยงกันยกเว้นด้านการตีความ

จารุวรรณ คงทวี (2551) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมละเลงสีด้วยนิ้วมือของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรม พบว่า การคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมละเลงสีด้วยนิ้วมือสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมละเลงสีด้วยนิ้วมือ

เสกสรร มาตวังแสง (2552) ได้ทดลองจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีผลต่อการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ระดับการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การใช้เหตุผลอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งระดับการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยในภาพรวมและรายด้านมีการพัฒนาสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์

กิตติศักดิ์ เกตุญาติ (2557) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย การจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน หลักการวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะเวลา บรรยากาศและสภาพแวดล้อม การประเมินผลการเรียนรู้ และการนำรูปแบบไปใช้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นปลุกสมอง (Boosting = B) 2) ขั้นระบุและเชื่อมโยง (Remarking and Relating = R) 3) ขั้นค้นหาคำตอบ (Acquiring = A) 4) ขั้นสรุปผล (Inferring = I) และ 5) ขั้นนำเสนอผล (Notifying = N) มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N เด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนเรียน เด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ ครูปฐมวัยที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

สุภาพร ชูสาย (2556) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษาการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดปัญญาศึกษา 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาตนเองของนักศึกษา 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการ

เรียนรู้แนวคิดทฤษฎีการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและแนวปฏิบัติใหม่ ต่อตนเองและใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งผ่านกิจกรรมกระบวนการ เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและแนวปฏิบัติใหม่ต่อตนเองและผู้อื่นส่งผลให้เกิดการมุ่งมั่นพัฒนาตน และมีความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เยาวนุช ทานาม. (2557). ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย. ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY ที่สร้างขึ้นมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นวางแผน (P) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (L) ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรม (A) และขั้นแสดงความยินดี (Y) มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่า หลังการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะทางสังคมรายด้านทุกด้านและโดยรวมสูงขึ้นอย่างชัดเจน ในขณะที่หลังการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ในกลุ่มควบคุม ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะทางสังคมรายด้านทุกด้านและโดยรวมสูงขึ้นอย่างชัดเจนเช่นเดียวกัน แต่มีขนาดส่งผลต่อ คะแนนทักษะทางสังคมรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการ จัดการเรียนรู้รูปแบบ PLAY ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมรายด้านทุกด้านและโดยรวมสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างชัดเจน และการจัดการเรียนรู้รูปแบบ PLAY และแบบปกติ ส่งผลแตกต่างกัน

ธิดารัตน์ จันทะหิน. (2558). ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะ สังคหวัตถุสี่ของเด็กปฐมวัย พบว่า คุณลักษณะสังคหวัตถุสี่ของเด็กปฐมวัย มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ด้านการให้สิ่งที่ดี มี 3 ตัวบ่งชี้ด้านการพูดดี มี 3 ตัวบ่งชี้ด้านประพฤติดี มี 3 ตัวบ่งชี้ และด้านการวางตนดี มี 3 ตัวบ่งชี้ โดยทั้งโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรกและอันดับที่สองมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีค่าน้ำหนักการถดถอยมาตรฐานที่แสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง และมีค่าสหสัมพันธ์เชิงพหุกำลังสอง ที่แสดงค่าความเชื่อถือได้สูงในแต่ละตัวบ่งชี้ ส่วนผลการสร้าง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้น กระตุ้นความรู้ (Knowledge : K) ขั้นปฏิสัมพันธ์ (Interaction : I) ขั้นปฏิบัติงานร่วมกัน (Doing together : D) และขั้นแสดงผลงานสะท้อนการเรียนรู้ (Display : D) ที่มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับ เหมาะสมมากและผลการเสริมสร้างคุณลักษณะสังคหวัตถุสี่ของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กในกลุ่ม ทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่าเด็กในกลุ่มควบคุม ทั้งโดยรวมและ ราย โดย มีขนาดส่งผลในระดับมากต่อคะแนนรวมและ คะแนนรายด้านทุกด้าน แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D สามารถเสริมสร้าง คุณลักษณะสังคหวัตถุสี่ของเด็กปฐมวัยได้

สถิษณา ไตธนายานนท์. (2558). ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมกันกระทำ ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 5 ขั้นประยุกต์นำไปใช้ และจากการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA ไปตรวจสอบคุณภาพ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA รูปแบบมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ส่งเสริมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA กลุ่มทดลองมีความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนการทดลอง ครูปฐมวัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริม ความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุดรูปแบบ การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ส่งเสริมความซื่อสัตย์ได้

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณสามารถจัดการเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการต่างๆ ใช้สื่อ เกมฝึกทักษะการคิด กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมวิทยาศาสตร์ ใช้กระบวนการเรียนรู้ ทฤษฎี แนวคิดพื้นฐาน หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เนื้อหา และการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้

3. การพัฒนารูปแบบ

3.1 ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ (Model) มีชื่อในภาษาไทยที่บัญญัติโดยราชบัณฑิตยสถานพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, (2546, น. 965) ให้ความหมายไว้ว่ารูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ

กู๊ด (Good . 1973, น. 25) ได้ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบ คือ แบบจำลองของสิ่งที่เป็น

วูลเลอร์ (Willer. 1967, น. 15) ได้ให้ความหมายรูปแบบว่าเป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์โดยอาศัยหลักการของระบบรูปนัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ในการทำให้เกิด

ความกระจัดของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นรูปแบบที่มีความเที่ยงตรง จะพัฒนาเป็นทฤษฎีต่อไป

สโตเนอร์ และแวนโก๊ะ (Stoner and Wankle. 1986, p. 12); Nadler and Tushman (1980: pp. 35-51) ให้คำนิยามรูปแบบว่าเป็นการจำลองความจริงของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏขึ้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์องค์ประกอบ ที่เป็นกระบวนการของปรากฏการณ์นั้น ๆ ให้ง่ายขึ้น

เฮาเซอร์ (Hausser. 1980, pp. 132-161) ได้ให้ความหมายรูปแบบว่าเป็นสิ่งที่ (ออกแบบมาเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบและกระบวนการตรวจสอบความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ในเชิงทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง

บาร์โต และฮาร์ทแมน (Bardo Hartman. 1982, pp. 70-71) ได้ให้ความหมายรูปแบบว่าเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช้การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้แบบจำลองนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบใดๆ จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและแบบจำลองนั้นๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีการกำหนดตายตัวทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างแบบจำลองนั้นว่าต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร

อุทุมพร จามรมาน (2537, น. 122) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่ามาจากภาษาอังกฤษว่า Model ซึ่งแปลว่า รูปแบบต้นแบบตุ๊กตาวางจรรยาแบบจำลองแบบแผน

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2536, น. 25) ได้ให้ความหมายรูปแบบ คือ วิธีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิดความเข้าใจตลอดจนจินตนาการของคนที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏในลักษณะของการสื่อสารในลักษณะใดลักษณะหนึ่งรูปแบบจึงเป็นแบบจำลองหรือเป็นตัวแบบที่ใช้เป็นแบบอย่างเป็นแผนผังหรือแบบแผนของการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

ทิตนา แชมมณี (2551, น. 38) ได้ให้ความหมาย (Model) ว่าเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่นเป็นคำอธิบายเป็นแผนผังไดอะแกรมหรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

บุญส่ง หาญพานิช (2546, น. 92) ได้ให้ความหมายรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรมแบบจำลอง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นจากการลดทอนเวลา โดยพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษา เพื่อใช้แทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบนั้นๆ

สรุป ได้ว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน แบบหลักการหรือแนวคิดที่ทำให้เกิดความกระจ่าง หรือเป็นการจำลองความจริงของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏขึ้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์องค์ประกอบที่เป็นกระบวนการของปรากฏการณ์นั้นๆ ที่สามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

3.2 ประเภทของรูปแบบ

มีผู้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบเอาไว้ดังนี้

คีฟส์ (Keeves J. 1997, pp. 561-562) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ และได้มีพัฒนาการใช้รูปแบบทางการศึกษาเป็น 5 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ที่เป็นรูปแบบ ซึ่งสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้โครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ และใช้ข้อความในการอธิบาย เพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือ ขาดความชัดเจนแน่นอนทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ รูปแบบประเภทนี้มักนิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการบริหารการศึกษา

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่าเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบแนวนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการ

เส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

4.1. รูปแบบประเภทเชิงเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียว โดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2. รูปแบบเชิงสาเหตุเส้นคู่ (Non-Recursive Model) คือรูปแบบที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยมีทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรตัวหนึ่งอาจเป็นตัวแปรเชิงเหตุและเชิงผลพร้อมกันจึงมีทิศทางย้อนกลับได้

5. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) เป็นความคิดที่แสดงออกผ่านทางแผนผังแผนภาพไดอะแกรมกราฟ เป็นต้น

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 89) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบจากวิธีการนำเสนอแนวคิดของรูปแบบตามการกระทำได้ 3 ลักษณะ ได้แก่

1. รูปแบบเชิงบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้การบรรยายระบุถึงหลักการหรือตัวแปรและมีคำอธิบายถึงปรากฏการณ์ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการหรือตัวแปรเหล่านั้น

2. รูปแบบเชิงรูปภาพ เป็นการนำเสนอโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์จำลองแสดงถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และลากเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ เป็นการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทนแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และใช้ฟังก์ชันคณิตศาสตร์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการหรือตัวแปรเหล่านั้น

ซาแมทซ์ (Smith. 1997, p. 90) ได้จำแนกประเภทของรูปแบบออกได้ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริงจะต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อน เพื่อผลิตสินค้าขึ้น

1.2 รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง

2. รูปแบบเชิงลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model)

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model)

दन्य तेहनपुम (2556, न. 20). ได้กล่าวว่ำรูปแบบมีคุณลักษณะดังนี้

1. ความเป็นระบบ (Systematic)
2. ระบบเปิด (Open)
3. พลวัต (Dynamic)
4. มีลักษณะทำให้เหมาะได้ (Adaptive)
5. เป็นนวัตกรรม (Innovation)

สรุป ได้ว่ำรูปแบบมีหลายชนิด เป็นรูปแบบที่เป็นรูปธรรมและรูปแบบนามธรรม การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอธิบายของรูปแบบนั้นๆ การเลือกใช้รูปแบบใดขึ้นอยู่กับกรนำเสนอว่ำจะนำเสนออย่างไรที่สามารถสะท้อนความคิดได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของผู้นำเสนอ

3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบมีลักษณะเช่นเดียวกับสมมุติฐานที่บุคคลอาจสร้างขึ้นจากความคิด ประสบการณ์การใช้อุปมาอุปไมย หรือ จากทฤษฎีและหลักการต่างๆได้ แต่รูปแบบไม่ใช่ทฤษฎี ซึ่ง ทิศนา แชนมณี (2545, น. 218-219) อ้างจาก คีฟส์ (Keeves J. 1997, pp. 386-387) กล่าวว่ารูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้

2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์/เรื่องนั้นได้

3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้

4. รูปแบบควรจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

บราวน์ และโมเบอร์ (Brown; & Moberg. 1980, p. 16-17) ที่ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown; & Moberg ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม (Environment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)
4. กระบวนการจัดการ (Management process)
5. การตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

บาร์โต และฮาร์ทแมน (ประกิจ หงษ์แสนยาธรรม. 2552, น. 141; อ้างอิงจาก Bardo; & Hartman. 1982) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า การที่จระระบุแบบใดรูปแบบหนึ่งจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดที่แน่นอนทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจดำเนินการศึกษา

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย โครงสร้างกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันของตัวแปรต่างๆ ที่ออกแบบแนวคิดทฤษฎี และกำหนดหลักการพื้นฐานของรูปแบบแต่ละรูปแบบ ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ 1) การศึกษาองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4. การจัดการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสังกัดของรัฐจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2547 ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 โดย มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร แต่ละแห่งมีการจัดการเรียนการสอนในสาขาการศึกษาปฐมวัย เน้นให้นักศึกษา

มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจัดบริการเพื่อให้การศึกษาและให้การดูแล หรือ Educare ที่มาจากคำว่า Education กับ Care ภารกิจด้านการศึกษา คือ การสร้างเสริมพุทธิปัญญาหรือการพัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ที่หมายถึงการพัฒนาภาษา การรู้จักตนเอง การรู้จักครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัว และการพัฒนาให้ถึงซึ่งความพร้อมที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย โดยทักษะความพร้อมที่เด็กควรได้รับการพัฒนามี 6 ประการ คือ (Morrison, 1995, pp. 295-296)

1. พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการพูด และการฟัง
2. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
3. การควบคุมพฤติกรรมตนเองอย่างมีเหตุผล
4. การสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนและบุคคลแวดล้อม
5. ประสบการณ์พื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคม
6. การส่งเสริมดูแลสุขภาพกายและจิตใจ

ส่วนภารกิจด้านการดูแล หมายถึง การทำหน้าที่เพื่อสนองตอบความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจของเด็ก ที่เรียกว่าการเข้าถึงองค์รวม (Holistic approach) การใส่ใจต่อความปลอดภัย โภชนาการ สุขภาพ และความเป็นอยู่อย่างปกติสุขของเด็กปฐมวัย ด้วยการให้การดูแลด้านการเจริญเติบโต สุขภาพ พัฒนาการและความปลอดภัยแก่เด็ก (Robertson, 2003 : 3) ภารกิจในหน้าที่ของครูด้านการดูแลทำให้ครูปฐมวัยต้องทำหน้าที่ทั้งเป็นครูและผู้ดูแลเด็ก กิจกรรมที่ครูปฐมวัยจัดต้องสนองตอบทั้งด้านการเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาการ ความปลอดภัย และสุขภาพของเด็ก ในหลักสูตรการเรียนการสอนในสาขาการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แต่ละแห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดหลักสูตร ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะครุศาสตร์ ได้จัดทำหลักสูตรเป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวด 2 ข้อ 13 (1) และ หมวด 2 ข้อ 13 (1) (ข) เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีจิตสาธารณะ มีความสามารถในการแสวงหา ค้นคว้า จัดการความรู้ และติดตามพัฒนาการของศาสตร์ ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษา และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีทักษะในการบูรณาการศาสตร์แบบสหวิทยาการเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมตามบริบทและสังคม

ในยุคโลกาภิวัตน์ มีความรู้ในระเบียบวิธีการวิจัยและทักษะในการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนางานและสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ใหม่ด้านการศึกษาปฐมวัย มีทักษะการสื่อสารที่ดีสามารถถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศาสตร์ด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 165 หน่วยกิต โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต แบ่งเป็นกลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะเรียนไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต วิชาชีพครูบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต วิชาชีพครูเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต วิชาเอกเรียนไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัยวิชาบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 69 หน่วยกิต วิชาการสอนวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยวิชาเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีเรียน เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีการจัดรายวิชาเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดระดับสูงปรากฏอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะ โดยจัดไว้ให้นักศึกษาเรียนวิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต วิชาชีพครูบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต วิชาชีพครูเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต ซึ่งในวิชาชีพครูบังคับ มี 22 รายวิชา วิชาละ 3 หน่วยกิต เท่ากับ 66 หน่วยกิต นักศึกษาจะได้เรียน 12 รายวิชาเท่านั้น ซึ่งวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง 3 หน่วยกิต ปรากฏอยู่ 1 รายวิชา ไว้ให้นักศึกษาเลือกเรียน ถ้า นักศึกษาไม่ได้เลือกเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงนี้ จะไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีปรากฏ และมีการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ส่วนกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ปรากฏ

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี คณะครุศาสตร์ ได้จัดทำหลักสูตรเป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวด 2 ข้อ 13 (1) และ หมวด 2 ข้อ 13 (1) (ข) เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง

ประสงค์ให้มีทักษะ เทคนิคและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย มีทักษะการสื่อสารที่ดีสามารถถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศาสตร์ด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรให้เรียนไม่น้อยกว่า 169 หน่วยกิต โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็น หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร เรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี เรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ เรียนไม่น้อยกว่า 133 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพครูบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพครูเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต กลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 1 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเอก เรียนไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็นกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี และหมวดวิชาเฉพาะ แบ่งเป็นกลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาชีพครูบังคับ กลุ่มวิชาชีพครูเลือก กลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และกลุ่มวิชาเอก และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งในแต่ละหมวดวิชาได้จัดรายวิชาต่างๆ ไว้ให้นักศึกษาเรียนตามหลักสูตร ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีปรากฏ และมีการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ส่วนกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ปรากฏ

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะครุศาสตร์ ได้จัดทำหลักสูตรเป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวด 2 ข้อ 13 (1) และ หมวด 2 ข้อ 13 (1) (ข) เป็นหลักสูตรที่มุ่ง

พัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีความรอบรู้และมีความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและมีความสามารถในการศึกษารวบรวมเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลตามหลักการวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานกับเด็กปฐมวัย และการสร้างความรู้ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และประยุกต์ใช้องค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ มีคุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีทักษะ เทคนิค และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมพัฒนาการ และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 178 หน่วยกิต โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็น หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะเรียนไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้าน เรียนไม่น้อยกว่า 87 หน่วยกิต วิชาชีพเอกบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 69 หน่วยกิต วิชาชีพเอกเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต วิชาการสอนวิชาเอก เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรีเรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ แบ่งเป็นกลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้าน แบ่งเป็นวิชาชีพเอกบังคับ วิชาชีพเอกเลือก วิชาการสอนวิชาเอก กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งในแต่ละหมวดวิชาได้จัดรายวิชาต่างๆ ไว้ให้นักศึกษาเรียนตามหลักสูตร ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีปรากฏ และมีการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ส่วนกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ปรากฏ

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะศึกษาศาสตร์ ได้จัดทำหลักสูตรเป็นหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวด 2 ข้อ 13 (1) และ หมวด 2 ข้อ 13 (1) (ข) เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะ

บัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีจิตสาธารณะ มีความสามารถในการแสวงหา ค้นคว้า จัดการความรู้ และติดตามพัฒนาการของศาสตร์ตลอดจน เทคโนโลยีทางการศึกษา และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนานอนอยู่เสมอ มีความสามารถในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และประยุกต์ใช้องค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการศึกษาปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมตามบริบทและสังคม และมีความรู้ในระเบียบวิธีการวิจัย และทักษะในการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนางานและสร้างนวัตกรรมองค์ความรู้ ใหม่ด้านการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีการกำหนดจำนวนหน่วย กิตติมตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 166 หน่วยกิต โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็น หมวด วิชาศึกษาทั่วไป เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษา เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะเรียนไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิชาชีพ เรียนไม่น้อยกว่า 51 หน่วยกิต บัณฑิตเรียนไม่น้อยกว่า 47 หน่วยกิต เลือกรเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน เรียนไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต บัณฑิตเรียนไม่น้อยกว่า 73 หน่วยกิต เลือกรเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรีเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็นกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี หมวดวิชาเฉพาะ แบ่งเป็นกลุ่มวิชาวิชาชีพ บัณฑิตเรียน เลือกรเรียน และกลุ่มวิชาเฉพาะด้าน บัณฑิตเรียน เลือกรเรียน และหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งในแต่ละหมวดวิชา ได้จัดรายวิชาต่างๆ ไว้ให้นักศึกษาเรียนตามหลักสูตร ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับวิชาการพัฒนาทักษะ การคิดระดับสูง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีในหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมโครงการ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ส่วนกิจกรรมโครงการที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีในหลักสูตร

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร วิทยาลัยฝึกหัดครู ได้จัดทำหลักสูตรเป็น หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 5 ปี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการจัดการศึกษาเป็นไป ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวด 2 ข้อ 13 (1) และ หมวด 2 ข้อ 13 (1) (ข) เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะ

บัณฑิตที่พึงประสงค์ให้มีทักษะ เทคนิค ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริม พัฒนาการ และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และมีความ เป็นผู้นำในการปฏิบัติงานอย่างมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีจิตสาธารณะ มีความสามารถในการแสวงหา ค้นคว้า จัดการ ความรู้ และติดตามพัฒนาการของศาสตร์ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษา และมีความสามารถ ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และประยุกต์ใช้องค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีการ กำหนดจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต โดยจัดโครงสร้าง หลักสูตรไว้เป็น หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะเรียนไม่ น้อยกว่า 131 หน่วยกิต วิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 50 หน่วยกิต วิชาชีพครูบังคับ เรียนไม่ น้อยกว่า 27 หน่วยกิต วิชาชีพครูเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต ปฏิบัติการวิชาชีพครู เรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต วิชาเอก เรียนไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ เรียนไม่ น้อยกว่า 69 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต วิชาการสอนวิชาเอก เรียน ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร เรียนไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย ครุศาสตร์ วิทยาลัยฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชา เฉพาะ แบ่งเป็นวิชาชีพครู วิชาชีพครูบังคับ วิชาชีพครูเลือก ปฏิบัติการวิชาชีพครู วิชาเอก แบ่งเป็นวิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือก วิชาการสอนวิชาเอก หมวดวิชาเลือกเสรี หมวดวิชา ศึกษาทั่วไป และกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ซึ่งในแต่ละหมวดวิชาได้จัดรายวิชาต่างๆ ไว้ให้ นักศึกษาเรียนตามหลักสูตร ส่วนรายวิชาเกี่ยวกับวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง การคิด อย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีในหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้าน การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นครูปฐมวัย ส่วนกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด ระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่มีในหลักสูตร ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนสาขา การศึกษาปฐมวัย ของแต่ละมหาวิทยาลัย จะมีเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และแนวทางการบริหาร เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรเป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับปริญญา ตร์ ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร် ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มีพันธกิจหลัก ประการหนึ่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย คือ เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิต

และพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง รวมทั้งมีกรอบการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพอนาคตตามกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ซึ่งกำหนดพันธกิจในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มี 5 องค์ประกอบ 1) ความสามารถในการประเมินผล 2) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง 3) ความสามารถในการวิเคราะห์ 4) ความสามารถในการสังเคราะห์ 5) ความสามารถในการระบุข้อตกลง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลแล้วนำมาสู่กระบวนการคิดที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์และการคาดเดา พิจารณาในความเป็นไปได้ในแง่มุมมองต่างๆ เหตุการณ์ และ/หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ว่าอะไรคือความจริงอะไรคือความถูกต้อง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และสามารถตรวจสอบความคิดและประเมินความคิดของตนเองได้ ขั้นตอนการคิดวิจารณญาณ คือ การตั้งเป้าหมายในการคิด การระบุประเด็นในการคิด การประมวลข้อมูลพิจารณาผลทั้งด้านข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่คิดทั้งทางกว้าง ลึก และไกล การวิเคราะห์ จำแนกแยกแยะข้อมูลการจัดหมวดหมู่ข้อมูลและเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ การประเมินข้อมูลที่จะใช้ในแง่ความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือ การใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาข้อมูลเพื่อแสวงหาทางเลือก/คิดคำตอบที่สมเหตุสมผลตามข้อมูลที่มี การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงผลที่จะตามมาและพิจารณาถึง คุณค่าหรือความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น การไตร่ตรองทบทวนกลับไปกลับมาให้รอบคอบ การสรุปประเมินผลกระบวนการต่างๆ เช่น ประเมินทางเลือกและการลงความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด การพัฒนาความสามารถทางการคิดของเด็กปฐมวัย ควรพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการสร้างกระบวนการคิดด้วยตนเองมีโอกาสมือกระทำด้วยตนเองจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางการคิดให้แก่เด็กต้องเน้นเด็กเป็นสำคัญจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและหลักสูตรที่เป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ในขณะที่ตัวครูมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสนใจของเด็กและจะต้องส่งเสริมความสามารถทางการคิดจากง่ายสุดไปสู่ความซับซ้อนมากขึ้น โดยมี หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้นั้นมีด้วยกันหลากหลายวิธี ผู้สอนสามารถพิจารณาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาปรับ

ใช้ให้เหมาะสม และอาจจะบูรณาการเทคนิควิธีการต่างๆ ให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เป็นรูปแบบ (Model) ที่มีองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน แบบหลักการหรือแนวคิดที่ทำให้เกิดความกระจ่าง หรือเป็นการจำลองความจริงของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏขึ้น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์องค์ประกอบที่เป็นกระบวนการของปรากฏการณ์นั้นๆ ที่สามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย รูปแบบมีหลายชนิด เป็นรูปแบบที่เป็นรูปธรรมและรูปแบบนามธรรม การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอธิบายของรูปแบบนั้นๆ การเลือกใช้รูปแบบใดขึ้นอยู่กับกรนำเสนอว่าจะนำเสนออย่างไรที่สามารถสะท้อนความคิดได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้นำเสนอ องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย โครงสร้างกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันของตัวแปรต่างๆ ที่ออกแบบแนวคิดทฤษฎี และกำหนดหลักการพื้นฐานของรูปแบบแต่ละรูปแบบ ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ 1) การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย โครงสร้างกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันของตัวแปรต่างๆ ที่ออกแบบแนวคิดทฤษฎี และกำหนดหลักการพื้นฐานของรูปแบบแต่ละรูปแบบ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ลักษณะรูปแบบของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

1.1 สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัย

1.2 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหาร อาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

1.3 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนอนุบาล เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) บัญญัติความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหาร อาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน เป็นผู้มีประสบการณ์เป็นอาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้บริหาร / อาจารย์) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัย กำหนดขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ตามตัวแปรที่ศึกษา
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย
4. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (content validity) ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้
5. ปรับปรุงตามคำแนะนำข้อเสนอนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำข้อเสนอนะและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายได้แก่ อาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย
7. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย พิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยไปสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์กับอาจารย์ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย
2. ผู้วิจัยไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์กับผู้บริหาร
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมผลการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มา

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนอนุบาล เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) คือ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) จำนวน 2 คน และผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประถม จำนวน 2 คน เป็นครูผู้มีประสบการณ์สอนอนุบาล ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างตามตัวแปรที่ศึกษา
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย
4. นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (content validity) ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้
5. ปรับปรุงตามคำแนะนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำข้อเสนอแนะและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายได้แก่ อาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย

7. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย พิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ไปสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์กับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประถม
2. ผู้วิจัยไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครูผู้สอนอนุบาล โรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) และโรงเรียนสาธิตสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประถม
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมผลการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยนำข้อมูลในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ใช้วิธีการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ด้านการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์เป็นอาจารย์สอนนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 7 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. เป็นอาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มีประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน
2. เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ หรือ การพัฒนาการคิดวิจารณญาณ ของผู้เรียน และปฏิบัติงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องมีประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
3. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยผู้มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นไปในการจัดการเรียนการสอน ด้านการศึกษาปฐมวัย มีประสบการณ์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ถึงผู้ทรงคุณวุฒิโดยการจัดส่งด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์เพื่อนัดหมายดำเนินการพิจารณา
3. ดำเนินการจัดส่งเอกสารการพิจารณาและแบบร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิจารณาประเมินความคิดเห็นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทาง Email

4. เก็บข้อมูลจากแบบพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการพิจารณาและการตอบแบบพิจารณาประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็นความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็น โดยผลการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) ของการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน มีความคิดเห็นตรงกันเท่ากับ ≥ 4 คน หรือมากกว่า 4 คน ถือว่าผ่านเกณฑ์ ในกรณีที่มีความคิดเห็นตรงกันน้อยกว่า 4 คน หรือเท่ากับ ≤ 3 คน ให้ตัดทิ้ง คัดเลือกได้ข้อความที่ผ่านการพิจารณานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและนำไปดำเนินการประเมินหาประสิทธิผลในการวิจัยในระยะที่ 3 ต่อไป

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 นำมาพัฒนาเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้บริหารและอาจารย์สอนนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย แห่งละ 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 25 คน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินประสิทธิผลเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่ผ่านการสรุปในระยะที่ 2 รวมถึงเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวางแผนการดำเนินงานสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ
หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. ดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร
ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. นำแบบประเมินไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการ
ปรับปรุงแบบประเมิน

4. ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปใช้

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale, 1932: 1-55) ตามเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก

3 หมายถึง รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปาน

กลาง

2 หมายถึง รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตาม
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับ
สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้

ค่าระหว่าง 4.51 - 5.00 รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
ที่สุด

ค่าระหว่าง 3.51 - 4.50 รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก

ค่าระหว่าง 2.51 - 3.50 รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปาน

กลาง

ค่าระหว่าง 1.51 - 2.50 รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

ค่าระหว่าง 1.00 - 1.50 รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการตามที่กำหนดไว้

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตอบแบบประเมินความเหมาะสม

3. ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

4. ดำเนินการประเมินหาประสิทธิภาพ

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. วิเคราะห์ผลข้อมูลจากประเมินประสิทธิภาพ

7. สรุปผลจากประเมินประสิทธิภาพ

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. นำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาตรวจให้คะแนน

2. วิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พิจารณาผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสม (Mean) โดยรวม โดยเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าหรือเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ผลและอภิปรายผล ข้อมูลนำมาสรุปผลเชิงพรรณนาและความเรียงโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลทางวิชาการ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การทดสอบที (One Sample t-test)

ตาราง 5 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นการวิจัยและรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้น	เครื่องมือวิจัย
<p>ระยะที่ 1 ศึกษาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย</p> <p>การวิจัย(Ro)</p> <ol style="list-style-type: none"> ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างตามตัวแปรที่ศึกษา นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาขอคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (content validity) ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ปรับปรุงตามคำแนะนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำข้อเสนอแนะและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย พิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา 	<p>เครื่องมือวิจัย</p> <p>แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (ผู้บริหาร / อาจารย์) และ (Best Practice)</p> <p>ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นการวิจัยและรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้น	เครื่องมือวิจัย
<p>ระยะที่ 2 (D1 R1) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>	
<p><u>การพัฒนา (D1)</u> ผู้วิจัยนำข้อมูลในระยะเวลาที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนี้</p> <p><u>การวิจัย (R1)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการจัดส่งเอกสารการพิจารณาและแบบร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิจารณาประเมินความคิดเห็นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทาง Email เก็บข้อมูลจากแบบพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์ความถี่ 	<p>ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p> <p>แบบพิจารณาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นการวิจัยและรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้น	เครื่องมือวิจัย
<p>ระยะที่ 3 (D₂R₂) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>	
<p><u>การพัฒนา (D₂)</u></p> <p>ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 นำมาพัฒนาเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p> <ol style="list-style-type: none"> ดำเนินการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และมีนัยสำคัญทางสถิติ นำมาสร้างเป็นแบบประเมินประสิทธิผล นำแบบประเมินไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบประเมิน <p><u>การวิจัย (R₂)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ผลข้อมูลจากประเมินประสิทธิผลนำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้สถิติค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พิจารณาผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยของความเหมาะสม (Mean) โดยเทียบกับเกณฑ์ในระดับ 3.51 ขึ้นไป การวิเคราะห์ผลและอภิปรายผล ข้อมูลนำมาสรุปผลเชิงพรรณนาและความเรียงโดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลทางวิชาการ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ 	<p>แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้</p>

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาตามวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งมีอยู่ 3 ระยะ ได้แก่

ผลการศึกษา

ระยะที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

1.1 จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแนวคิด หมายถึง ปรัชญา ทฤษฎี ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย หมายถึง การตั้งความหวังหรือความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะเป็นไปตามความคาดหวัง 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน หมายถึง ผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ ตลอดจนถึงวิธีการต่างๆ ที่จะเป็นตัวช่วยถ่ายทอดความรู้ จากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน และ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพิจารณาถึงความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบไปแล้วว่าจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง ด้านใดบ้าง หรือมีทักษะและพฤติกรรมหลังการจัดการเรียนรู้เป็นเช่นไร ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า มี 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ คือ ความสามารถของเด็กในการบอกรายละเอียด และจำแนกความแตกต่างของส่วนที่เป็นองค์ประกอบย่อยของสถานการณ์หรือข้อมูลที่กำหนดให้ 2) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น คือ ความสามารถของเด็ก ในการการระบุหรือกำหนดการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และจำแนกได้ว่าข้อความใดหรือไม่เป็นข้อตกลงเบื้องต้น โดยเด็กลงมือปฏิบัติการเรียนรู้

เพื่อแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง คือ ความสามารถของเด็ก ในการตัดสินใจและจำแนกความน่าจะเป็นของข้อสรุปว่า ข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จในสิ่งที่เรารู้ ซึ่งการสรุปอ้างอิงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพราะจะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจ สถานการณ์ต่างๆ ได้ลึกซึ้งและมีความหมายมากขึ้น 4) ความสามารถในการสังเคราะห์ คือ ความสามารถของเด็กในการรวบรวมข้อมูลความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ มาออกแบบวางแผน หรือสร้างผลงาน และ 5) ความสามารถในการประเมินผล คือ ความสามารถของเด็กในการ ตรวจสอบประเด็น เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วสามารถวิจารณ์และตัดสินใจเพื่อหา ข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำร่างแบบสัมภาระณ์แบบกึ่งมี โครงสร้าง

1.2 จากการสัมภาระณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้บริหาร อาจารย์ มีคำกล่าวถึงรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก ปฐมวัย ควรีรูปแบบอย่างไร

จากการสัมภาระณ์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย ควรเป็นรูปแบบที่มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ โดยผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการ เรียนรู้ด้วยตนเอง

“รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ควรเป็นรูปแบบที่มีกระบวนการเป็นลำดับขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถทาง ความคิดวิจารณญาณในบริบทที่เป็นธรรมชาติตามสภาพที่แท้จริง และสอดคล้องกับพัฒนาการ ของเด็ก โดยครูมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์สภาพแวดล้อมให้เด็กได้มี ส่วนร่วมในการลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัสอย่างกระตือรือร้น และมีชีวิตชีวา รวมทั้งได้ค้นหา และตรวจสอบ นำเสนอผลการสะท้อนของตนเอง” (ผู้บริหาร คนที่ 1)

“การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู บทบาทของนักเรียน การฝึกทักษะ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สู่การตัดสินใจ สื่อการจัดการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ตั้งโจทย์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้จักคิดวิเคราะห์ มี สัมพันธภาพกับผู้อื่น มีความรู้ คิดเป็นเหตุเป็นผลอย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับเปลี่ยนความคิด

และยืดหยุ่นได้ทุกสถานการณ์ รู้จักการประเมินตนเอง ปรับปรุงจุดบกพร่องให้ดีขึ้น” (อาจารย์ คนที่ 1)

“และครูผู้สอนยังต้องจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจให้เด็กอยากรู้ อยากเห็น โดยต้องมีสื่อ กิจกรรมแปลกใหม่ และคำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กอยากเรียนรู้ สนุกกับกิจกรรม ลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน ขณะทำกิจกรรมควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ฝึกให้เด็กค้นพบความรู้ด้วยตนเอง” (อาจารย์ คนที่ 2)

“มีการตั้งคำถามในเรื่องที่จะเรียนรู้ นำคำถามไปสืบหาข้อมูลด้วย มีการทดลอง เสาะแสวงหาคำตอบ และมีการสัมภาษณ์ในการหาคำตอบ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และมีการสรุปผล” (อาจารย์ คนที่ 3)

นักศึกษาศาขากการศึกษาปฐมวัย ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ในด้านการวิเคราะห์ การระบุข้อตกลงเบื้องต้น การสรุปอ้างอิง การสังเคราะห์ และการประเมินผลเด็กปฐมวัย อย่างไร

ด้านการวิเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ด้านการวิเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ฝึกทักษะ ผ่านการอภิปราย ปฏิบัติจริง การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน การฝึกการจำแนก วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ การทดลอง การแยกแยะ และการเปรียบเทียบ

“โดยการให้ตัวอย่างพฤติกรรม/ทักษะที่ต้องการแก่ผู้เรียนผ่านการอภิปราย การจัดประสบการณ์/มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงในการส่งเสริมความสามารถ/ทักษะด้านต่างๆ การสะท้อนคิดการเรียนรู้ของผู้เรียน การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน” (ผู้บริหาร คนที่ 1)

“ต้องสร้างสถานการณ์ หรือโจทย์ปัญหา ให้ผู้เรียนจำแนกส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการฝึกจำแนก วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์ แล้วให้เหตุผลของความสัมพันธ์ เช่น การจำแนก สิ่งของ ตามสี ตามรูปทรง ตามการใช้งาน หรือตามความสัมพันธ์” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้เด็กได้มีการสังเกตในการทดลอง การแยกแยะ มีการเปรียบเทียบ และมีการเชื่อมโยงข้อเท็จจริง” (อาจารย์ คนที่ 1)

“เด็กต้องค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือทำ กระตุ้นให้เด็กตอบคำถาม โดยที่ครูต้องมีคำถามที่สามารถให้เด็กวิเคราะห์ ใช้สื่ออุปกรณ์ที่让孩子เห็นภาพจริง และให้แยกองค์ประกอบ” (อาจารย์ คนที่ 2)

“มีกิจกรรมการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบ โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ กล่าวคือ เลือกกิจกรรมที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้” (อาจารย์ คนที่ 3)

ด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ โดยมีการวางเงื่อนไขของการทำกิจกรรม และเงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญาณการเคลื่อนย้ายกลุ่ม

“เป็นการพบเงื่อนไขของการทำกิจกรรม เงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญาณการเคลื่อนย้ายกลุ่ม จุดหมายความสำเร็จ” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“ให้เด็กสังเกตจะต้องมีข้อความ โดยยึดหลักคือ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพราะเหตุใด เด็กตั้งข้อความ ข้อสงสัยในเรื่องที่เรียนรู้ได้” (อาจารย์ คนที่ 1)

“ให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ” (อาจารย์ คนที่ 2)

“มีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สร้างข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกัน และการระบุข้อตกลงผู้สอนควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ” (อาจารย์ คนที่ 3)

ด้านการสรุปอ้างอิงควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการสรุปอ้างอิงควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง

“ต้องนำผลของการที่ได้จากกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ ที่เป็นข้อสรุป แล้วให้ผู้เรียนหรือครูกับผู้เรียนร่วมกันสรุป เชื่อมโยงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“การรวบรวมข้อมูล การกำหนด วิเคราะห์จากประสบการณ์เดิม จัดหมวดหมู่ที่จะวิเคราะห์ การนำเสนอข้อมูล และการเปรียบเทียบ” (อาจารย์ คนที่ 1)

“ใช้ผังกราฟฟิค ในการสรุป มีกิจกรรมลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง” (อาจารย์ คนที่ 2)

“ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ซึ่งวิธีสอนแบบนี้ผู้สอนมีบทบาทในการบอกเล่าความรู้น้อยที่สุดในขณะที่ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วใช้ทักษะต่างๆ หลากอย่างประกอบกันจึงจะเกิดความรู้ความเข้าใจ แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดคือผู้สอนต้องมีสื่อการสอน

ที่มีความหลากหลายพอที่จะให้ผู้เรียนสรุปหลักการออกมาได้ ผู้สอนจึงต้องใช้เวลามากในการค้นหาและรวบรวมสื่อการสอน” (อาจารย์ คนที่ 3)

ด้านการสังเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการสังเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสำรวจ การทดลอง การแก้ไข ปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และการเสนอผลงาน

“ดีองค์ประกอบของส่วนต่าง ๆ มาหลอมรวมกันใหม่อย่างเหมาะสม กิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ เช่น การวาดภาพ การประดิษฐ์สิ่งของ การสรุปรอบความคิดใหม่จากสิ่งที่กำหนด” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“ขั้นตอน เช่น ขั้นสำรวจความเป็นมาของสื่อของจริง ของทดลอง ขั้นการแก้ไขปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทายเพื่อสร้างผลงาน ขั้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และขั้นเสนอผลงาน” (จัดนิทรรศการ) เด็กเลือกการจัดวางผลงานของตนเอง” (อาจารย์ คนที่ 1)

“กิจกรรมในลักษณะโครงการ ใช้สื่ออุปกรณ์ที่เป็นของจริง เพื่อถ่ายทอดการเรียนรู้ของเด็ก” (อาจารย์ คนที่ 2)

“การตั้งคำถามเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการสร้างกระบวนการคิดของผู้เรียน ผู้สอนต้องรู้จักคำถามประเภทต่างๆ มีการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม” (อาจารย์ คนที่ 3)

ด้านการประเมินผลควรมีรูปแบบอย่างไร

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการประเมินผลควรมีรูปแบบ การสังเกต การแก้ปัญหา การสนทนาแลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน และการให้เด็กร่วมชื่นชมแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และผลงานของเพื่อน “การประเมินความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณใน 3 ส่วน 1) ความรู้เชิงทฤษฎี 2) ทักษะการปฏิบัติ 3) คุณลักษณะของผู้มีวิจารณญาณ” (ผู้บริหาร คนที่ 2)

“การสังเกตในการสร้างผลงานของเด็กและมีวิธีการแก้ปัญหา และการสนทนาแลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน ให้เด็กร่วมชื่นชมแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และผลงานของเพื่อน” (อาจารย์ คนที่ 1)

“การสังเกตจากการปฏิบัติของเด็ก ประเมินตามสภาพจริง และประเมินสม่ำเสมอซ้ำๆ” (อาจารย์ คนที่ 2)

“การวัดที่ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง วัดความสามารถทางความรู้ ความคิดได้จริง วัดความสามารถในการปฏิบัติได้จริง และวัดคุณลักษณะทางจิตใจได้จริง” (อาจารย์ คนที่ 3)

1.3 จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ผู้บริหารโรงเรียน ครู ยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ว่าควรมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยมีการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การสอนแบบร่วมมือ และการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลาย

“การจัดการเรียนรู้ รูปแบบโครงการ แบ่งเป็นระยะก่อนดำเนินโครงการ (สำรวจเรื่องที่เด็กสนใจ/ถามคำถาม/ประสบการณ์เด็ก) ระยะพัฒนาโครงการ (ค้นหาคำตอบ ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมโดย เล่านิทาน บทบาทสมมติ ทักษะศึกษา ทดลอง และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้) และระยะสรุปโครงการ (จัดนิทรรศการให้เด็กได้แสดงความสามารถ) การจัดการเรียนรู้ STEM (STEAM) ระดับปฐมวัย โดยมีการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การออกแบบแก้ไขปัญหา การวางแผนดำเนินตามแผน ทดสอบ ประเมิน ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“การจัดการเรียนรู้ รูปแบบโครงการ แบ่งเป็นระยะก่อนดำเนินโครงการ (สำรวจเรื่องที่เด็กสนใจ/ถามคำถาม/ประสบการณ์เดิม) ระยะพัฒนาโครงการ (ค้นหาคำตอบ ครูจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม โดย เล่านิทาน บทบาทสมมติ ทักษะศึกษา ทดลอง และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ระยะสรุปโครงการ (จัดนิทรรศการให้เด็กได้แสดงความสามารถ) การจัดการเรียนรู้ STEM (SEEAM) ระดับปฐมวัย การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การออกแบบแก้ไขปัญหา ทดสอบประเมินปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) Plan Do Review” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ การสอน แบบร่วมมือ และการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เห็นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ การฝึกนักศึกษาให้รู้จักใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดเด็ก การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายส่งเสริมให้เกิดทางเลือก” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 2)

“ที่มีความเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็ก ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และเหมาะสมกับวัฒนธรรม และภาษาของเด็ก” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น การใช้นวัตกรรมของโปรเจกต์ (Project Approach) เด็กมีส่วนร่วมในการคิดที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์เดิมของเด็กที่มีการเรียนรู้ในรูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก ก็สามารถสอดแทรกเข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การเรียนรู้ในเรื่องของการจำแนก การเชื่อมโยงในกิจกรรมเกม การศึกษา หรือกิจกรรมเสริมประสบการณ์” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“การจัดการเรียนรู้โดยให้เด็กมีทักษะย่อย ดังนี้ การจำแนก การสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการตีความหมาย” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“การจัดการเรียนรู้โดยให้ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้คำถามปลายเปิด” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 1)

“การจัดการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลาย” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

“การจัดการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น จัดแบบโครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน และแบบบูรณาการ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

แนวปฏิบัติ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยนั้น

จากการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยนั้นควรมีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป จัดกิจกรรมฝึกให้คาดกาณณ์ คาดเดาคำตอบ ฝึกให้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึกให้กล้าแสดงออก จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ฝึกการใช้เหตุผล ฝึกกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเชื่อมโยงเหตุการณ์สถานการณ์ใกล้ตัวเด็กที่เด็กได้พบเจอในชีวิตประจำวัน ฝึกการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ การจัดหมวดหมู่ และการประเมินค่า

“ต้องจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบ่งเป็นระยะก่อนดำเนินโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ ระยะสรุปโครงการ จัดการเรียนรู้แบบ STEM ระดับปฐมวัย การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การออกแบบแก้ไขปัญหา และการวางแผน” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“ต้องจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) แบ่งเป็นระยะก่อนดำเนินโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ ระยะสรุปโครงการ จัดการเรียนรู้แบบ STEM ระดับปฐมวัย

การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การออกแบบแก้ปัญหา การวางแผนดำเนินการตามแผน ทดสอบประเมิน ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) Plan Do Review” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“ต้องกระตุ้นด้วยสื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้คาดกาณณ์ คาดเดาคำตอบ ฝึกให้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และฝึกให้กล้าแสดงออก” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 1)

“เด็กต้องได้ลงมือทำอย่างอิสระ ได้เลือก มีการสะท้อนของมูลจากตัวเด็ก และครูให้ แนวทางที่ถูกชี้ผิดด้วยเหตุผลที่เด็กยอมรับได้ บนพื้นฐานความเป็นจริงอย่างเหมาะสม” (ผู้บริหาร โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

“ต้องยึดตัวเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยจัดกิจกรรมเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญผ่านการเรียน การเล่น” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“ต้องจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่าง รอบคอบ มีเหตุมีผล เชื่อมโยงเหตุการณ์สถานการณ์ใกล้ตัวเด็กที่เด็กได้พบเจอในชีวิตประจำวัน เช่น การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ จัดหมวดหมู่” (ครู โรงเรียนอนุบาล สามเสน คนที่ 2)

“ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน มีการรับรู้และการเข้าใจ การจำ การคิดแบบอเนกนัย และการประเมินค่า (Evaluation)” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“ต้องให้อิสระในการตอบคำถามของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็นระบบ มี ขั้นตอนการคิด” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 1)

“ต้องมีความเข้าใจในวิธีที่ทำให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จัด กิจกรรม ออกแบบกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิด” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 2)

“ต้องจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการคิดที่หลากหลาย เชื่อมโยง เหตุการณ์สถานการณ์ใกล้ตัวเด็กที่เด็กได้พบเจอในชีวิตประจำวัน” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 3)

ปัจจัยความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มีปัจจัยความสำเร็จอะไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์ปัจจัยความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มีปัจจัยความสำเร็จด้านครู ครูต้องมีความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และขั้นตอนการส่งเสริมการคิดวิจารณญาณที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ครูต้องมีความ

เข้าใจการจัดการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน วิธีการสอนของครู ครูต้องมีวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจกระตุ้นผู้เรียน และตัวเด็กต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้

“ปัจจัย ด้านครู ครูต้องมีความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และขั้นตอนการส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ครูต้องมีความเข้าใจและเลือกใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดวิจารณ์ญาณ ขณะเด็กทำกิจกรรม ครูต้องมีความสม่ำเสมอ และต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณในห้องเรียนปฐมวัย ครูต้องมีความสามารถในการสังเกตพฤติกรรมและการคิดวิเคราะห์ของเด็ก และการประเมินการเรียนรู้ของเด็กจากสภาพจริง และด้านนโยบาย/บริหาร ผู้เกี่ยวข้องควรนำการส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยมากำหนดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย และระบุให้การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ สอดแทรกการส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณไว้ในกิจกรรมอยู่เสมอ” (ผู้บริหาร คณะครุศาสตร์ คนที่ 1)

“การใช้ทักษะของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน” (ผู้บริหาร คณะครุศาสตร์ คนที่ 2)

“ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องเป็นเครื่องกำหนดทิศทางสร้างแรงจูงใจจากผลงานด้านการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ แผนปฏิบัติการจัดการเรียนรู้มีทิศทางที่ชัดเจนจะช่วยให้การเรียนรู้ไม่หลงทางจากเนื้อหาหลักของการเรียนรู้ กระบวนการที่เลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้อะบบการในการจัดการเรียนรู้ มีอยู่หลากหลาย กระบวนการ สิ่งที่สำคัญจึงไม่ใช่ตัวกระบวนการว่ากระบวนการแบบใดดีกว่าแบบใด แต่เลือกใช้กระบวนการที่เหมาะสมกับผู้เรียน” (อาจารย์ คนที่ 1)

“วิธีการสอนของครู ครูต้องมีวิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจกระตุ้นผู้เรียน และตัวเด็กต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้” (อาจารย์ คนที่ 2)

“ผู้ปกครอง ครู ตัวเด็กปฐมวัย สิ่งแวดล้อมทั้งบ้าน โรงเรียน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกให้กับเด็ก การกระตุ้นของครูในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสบการณ์กับเด็กปฐมวัย ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญ” (อาจารย์ คนที่ 3)

“ด้านการบริหาร ความรู้ ความสามารถของฝ่ายบริหาร การบริหารจัดการ ความรู้/คุณธรรม จริยธรรม ด้านครูผู้สอน ความรู้ ความสามารถ/คุณวุฒิ การจัดการเรียนการสอนระดับชั้นปฐมวัย และด้านงบประมาณ การได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สื่อสื่อวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ/สื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และ

นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสถานศึกษา การนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน และการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“ด้านการบริหาร ความรู้ ความสามารถของฝ่ายบริหาร การบริหารจัดการ ความรู้/คุณธรรม จริยธรรม ด้านครูผู้สอน ความรู้ ความสามารถ/คุณวุฒิ การจัดการเรียนการสอน ระดับชั้นปฐมวัย และด้านงบประมาณ การได้รับงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน สื่อสิ่งวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ/สื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดการ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสถานศึกษา การนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ผู้ปกครอง/ชุมชน และการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“ฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก โดยกระตุ้นด้วยคำถาม การยกมือตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 1)

“เน้นพัฒนาการเด็กเป็นสำคัญ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กได้ลงมือกระทำ เด็กได้เลือก ครูวิเคราะห์กิจกรรมบนฐานกำลัง และบริบทเฉพาะของโรงเรียนเชื่อมโยงหลักสูตรปฐมวัย 2560” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 2)

“เน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ โดยการให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการบูรณาการ 6 กิจกรรมหลัก” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“เน้นการส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาดีขึ้น เด็กสามารถรู้ค่าจำนวน แบ่งแยกความเหมือนความต่าง ใช้การสังเกตจำแนกแยกแยะได้ และเน้นส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการทางด้านภาษาในการสื่อสารได้อย่างชัดเจนชัดคำ มีไหวพริบในการตอบคำถาม” (ครูโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“การจัดสภาพแวดล้อมเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ โดยการให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกระบวนการบูรณาการ 6 กิจกรรมหลัก” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“จัดสภาพแวดล้อมที่เน้นพัฒนาการเด็กเป็นสำคัญ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 1)

“ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 2)

“การจัดสภาพแวดล้อมเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว. ฝ่ายประถม คนที่ 3)

การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ใช้กระบวนการจัดการ และใช้เทคนิค ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ใช้หลักการ/แนวคิด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์การใช้หลักการ/แนวคิด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยควรออกแบบกิจกรรมให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การให้เด็กแสดงความคิดเห็น และการให้เด็กตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด

“ใช้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก และนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา นวัตกรรมต่างๆ การจัดการเรียนรู้ สมองเป็นฐาน การสอนแบบภาษาธรรมชาติ การจัดการเรียนรู้รูปแบบโครงการ การจัดการเรียนรู้รูปแบบ STEM Education และการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope)” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“ใช้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก และนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหวและจังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตามมุม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา นวัตกรรมต่างๆ การจัดการเรียนรู้สมองเป็นฐาน (BBL) การสอนแบบภาษาธรรมชาติ การจัดการเรียนรู้รูปแบบโครงการ การจัดการเรียนรู้รูปแบบ (STEM Education) และการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope)” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝายประดุม คนที่ 1)

“การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะ จึงต้องมีเวลาในการฝึกฝนสถานการณ์ท้าทาย การได้ลงมือทำ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ หรือการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ เช่น การสอนแบบโครงการ STEM STEAM หรือการสอนวิถีพุทธ ล้วนนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝายประดุม คนที่ 1)

“ใช้ 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหวและจังหวะ 3) ศิลปะ
สร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตามมุม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา” (ครู โรงเรียนอนุบาลสาม
เสน คนที่ 1)

“เน้นเด็กเป็นสำคัญในการเชื่อมโยงกระบวนการคิด” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน
คนที่ 2)

“ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้น
แต่จะกล่าวถึงเพียง 2 ขั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย คือ 1) ขั้นประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว 2)
ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด แบ่งเป็นขั้น (Preconceptual Thought) และขั้น (Intuitive Thought)” (ครู
โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“ใช้นวัตกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง เช่น กิจกรรม STEAM,
รูปแบบโครงการ (Project Approach)” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 1)

“ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยต้องเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิด
และเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม และใช้คำถามกระตุ้นความคิดของเด็ก” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝาย
ประถม คนที่ 2)

“ใช้นวัตกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง เช่น การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ แบบโครงการ แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ” (ครู
โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 3)

วิธีการในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี / วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์วิธีการในการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยวิธีการโดยจัดประสบการณ์ให้เด็กเตรียมความพร้อมยึด
พัฒนาการตามวัย ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
ในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของ
ตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถ
ทำงานกลุ่มร่วมกันได้

“จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก โดยยึดพัฒนาการตามวัย
ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน ในการจัดการเรียนการสอนแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณา
การนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาปรับใช้ การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้
ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรม

บูรณาการผ่านการเล่น เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก โดยยึดพัฒนาการตามวัย ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน ในการจัดการเรียนการสอนแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมการต่างๆ เข้ามาใช้ การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 1)

“การชี้ให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องนำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

“จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเล่น การคิด ได้ลงมือทำจริง จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญในการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น เน้นการสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ การคิดตัดสินใจด้วยตนเอง” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“เพื่อให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น หรือลงมือทำ และเพื่อให้เด็กรู้จักการใช้คำถามปลายเปิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“มีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 1)

“ศึกษาพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

“มีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กในช่วงอายุนั้น ๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 3)

มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

“โรงเรียนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการจัดประสบการณ์รูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่น ตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา บูรณาการพัฒนาร่างกายแบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาเด็กให้เกิดการพัฒนาโดยองค์รวมโดยเน้นผู้เรียน มีทักษะ การคิด การสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และมีทักษะชีวิตที่ดี “ (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสาม เสน คนที่ 1 และ 2)

“กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ ตามที่ดี” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 1)

“การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นปฏิบัติการตามแผน ชั้นประเมินผล หรือสะท้อน ผล ชั้นปรับปรุงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ่ายประถม คนที่ 2)

“จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” (ครู โรงเรียนอนุบาลสาม เสน คนที่ 1)

“บูรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ใน 1 กิจกรรม จะต้องส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กก็จะต้องรู้จักสังเกตชิ้นงาน หรือคิดประดิษฐ์ ชิ้นงานที่มีความหลากหลาย ไม่มีการใช้รูปแบบที่ตายตัวให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ” (ครู โรงเรียนอนุบาลสาม เสน คนที่ 2)

“ครูกำหนดสถานการณ์/เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหา สรุปและตัดสินใจร่วมกัน” (ครู โรงเรียนอนุบาลสาม เสน คนที่ 3)

“เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน มีกระบวนการที่ชัดเจน เด็กสามารถนำเสนอผลงานเชิงความคิดได้ด้วยตนเอง” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“สร้างความกระตือรือร้นโดยใช้สื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้น ทำกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 2)

“มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน แต่ละกิจกรรมต้องสร้างความกระตือรือร้นโดยฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้นและจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 3)

มีกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ 让孩子ได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก

“Project Approach ระยะเวลาที่ 1 เสนอหัวข้อ/เล่าประสบการณ์เดิม/ตั้งคำถาม/จัดระบบความคิด ระยะเวลาที่ 2 ค้นหาคำตอบ/ระดมสมอง/เล่านิทาน/ทัศนศึกษา/ทดลอง/วิทยากร ระยะเวลาที่ 3 สรุปความรู้/จัดนิทรรศการ/เชิญให้ผู้ปกครองมาชมนิทรรศการ STEM (STEAM) Education เน้นให้เด็กเรียนรู้แบบ Active Learning มีการบูรณาการ เป็นกิจกรรมที่ทำทายการคิดของเด็ก มุ่งเน้นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง High Scope จัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ เน้นผ่านการเรียนรู้จากมุมจัดในห้องเรียนที่หลากหลาย ด้วยสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัยของเด็กที่让孩子มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1 และ 2)

“การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ 让孩子ได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“โครงการ STEM STEAM เสริมประสบการณ์ เคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรม เสรี กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ บูรณาการ” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 2)

“กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะ สร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษากิจกรรมไฮสโคป บำบัดวิทย์ สะ เต็ม” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“6 กิจกรรมหลัก กิจกรรมการเคลื่อนไหว เช่น การแสดงท่าทางจากจินตนาการ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การจำแนกเปรียบเทียบสิ่งของต่าง ๆ กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเล่นร่วมกับเพื่อน การใช้ทักษะ ทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรี เช่น การเล่นบทบาทสมมติต่าง ๆ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น การเล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอ” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“การเรียนรู้นอกห้องเรียน การเล่านิทาน กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่น บทบาทสมมติ/เล่นตามมุม กิจกรรมเกมการศึกษา” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 1)

“ทางโรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น กิจกรรมที่ให้ ได้ทดลองในกิจกรรมสะเต็ม การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประถม คนที่ 2)

“ทางโรงเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยจัดแบบ โครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝาย ประถม คนที่ 3)

บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ในการส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย บทบาทของผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

“กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิด แก้ปัญหา โดยใช้ทักษะความรู้ทางวิทย์/คณิต การทำงานเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมที่ให้เด็ก

แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1 และ 2)

“กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการโต้แย้งเชิงเหตุผล มีบุคลิกที่ทำให้เด็กรู้จักและปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ใจกว้าง ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของทุกคน” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“บทบาทของผู้เรียน ได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำ และได้สะท้อนความคิด บทบาทผู้สอน ผู้อำนวยการ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุน ใช้คำถามกระตุ้นคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิด ความเข้าใจ ให้เห็นทางเลือก โอกาสที่ดีที่สุด” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 2)

“การเตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ และการวางแผนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“บทบาทของผู้เรียน ตั้งใจเรียน บทบาทของผู้สอน จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณกระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“บทบาทผู้เรียน กล้าคิด กล้าลงมือทำ บทบาทผู้สอน ครูต้องเปลี่ยนความรู้จากนามธรรมเป็นรูปธรรมให้ได้เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจ ใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำเข้าใจง่าย หรืออาจจะมีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ร่วมด้วย” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“ผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“ผู้สอนกระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 2)

“ครูต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะความรู้ทางวิทย์/คณิต จัดให้ทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมที่让孩子แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 3)

มีสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยควรมีสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา และสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์

“แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน High Scope เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ (กิจกรรมสีน้ำ/สีเทียน/ปั้นดินน้ำมัน) และกิจกรรมศิลปะพิเศษ สื่อ การจัดการเรียนการสอน แผ่นป้าย P/D/R”(ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1 และคนที่ 2)

“สื่อของจริง เช่น ต้นไม้จริง การทดลองปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษาสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์” (ผู้บริหาร คนที่ 1 และครู คนที่ 1 โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประطم)

“สื่อทุกชิ้นในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ” (ผู้บริหาร โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประطم คนที่ 2)

“เน้นสื่อของจริง สื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1 และคนที่ 2)

“เกมการศึกษาสื่อต่าง ๆ ในห้องเรียน” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“Youtube สื่อการสอนที่นักเรียนสามารถจับต้องและปฏิบัติได้ สื่อ เช่น กิจกรรมเกมศึกษาที่มีความหลากหลาย สื่อวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เด็ก” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประطم คนที่ 2)

“แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ สื่อ การจัดการเรียนการสอน แผ่นป้ายต่างๆ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝายประطم คนที่ 3)

การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ควรเป็นการประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน สังเกตพฤติกรรม และการตอบคำถาม

“การประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน” (ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“การประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอนของเด็ก”(ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“สังเกตการเล่นแบบสังเกตพฤติกรรม” (ผู้บริหารโรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“การประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 1)

“การสังเกต การตอบคำถาม” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 2)

“ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย” (ครู โรงเรียนอนุบาลสามเสน คนที่ 3)

“การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์ ” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 1)

“การประเมินผล การเรียนรู้ตามสภาพจริงและมีความหลากหลาย” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 2)

“การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอนพัฒนาการเด็ก” (ครู โรงเรียนสาธิต มศว ฝ้ายประถม คนที่ 3)

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ศึกษาดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาประเมินความคิดเห็น ดังนี้ ผลการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) พบว่า องค์ประกอบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5)

บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบมีข้อความที่ใช้ในการพิจารณา จำนวน 50 ข้อ และนำประเด็นทั้งหมดทำเป็นแบบประเมินความคิดเห็น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ในการแสดงข้อคิดเห็นเป็นไปอย่างอิสระตามมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อได้นำมาวิเคราะห์ผล พบว่า ข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์ประเมินมี จำนวน 48 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายไว้ครอบคลุมชัดเจนว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ใดเพื่อบรรลุเป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ 6 กิจกรรมหลัก ควรเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจที่สามารถพัฒนาเด็กในแต่ละวันและบูรณาการตามแผนการการสอนมากกว่ายึดติด 6 กิจกรรมหลัก ควรเพิ่มเติมกระบวนการเรียนที่เป็นขั้นตอนที่ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ เช่น การคิด แบบโยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น ควรมีการจัดมุมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ควรมีสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียนโดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน มีหลักในการประเมินสำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของ พัฒนาการตามช่วงวัย

ตาราง 6 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักการ
 แนวคิด

หลักการแนวคิด	(n = 7)	
	เห็นด้วย	ความถี่ (ร้อยละ)
1. ใช้หลักการ / แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้ สมอเป็นฐาน แบบบูรณาการ และแบบภาษาธรรมชาติ	5	(71.43)
2. ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด	6	(85.71)
3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะ จึงต้องมีเวลาในการฝึกฝน สถานการณ์ท้าทาย การได้ลงมือทำ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ โดยใช้สมอ เป็นฐานการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ หรือการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ เช่น การ สอนแบบโครงการ STEM STEAM หรือการสอนวิถีพุทธ ล้วนนำมาเป็น แนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี	6	(85.71)
4. เน้นเด็กเป็นสำคัญในการเชื่อมโยงกระบวนการคิด	6	(85.71)
5 ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชั้น แต่จะกล่าวถึงเพียง 2 ชั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย คือ 1) ชั้นประสาท สัมผัสการเคลื่อนไหว 2) ชั้นก่อนปฏิบัติการคิด แบ่งเป็นชั้นก่อนสั่งทป และชั้น การคิดแบบสหัญญาณ	5	(71.43)
6. ใช้นวัตกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง	5	(71.43)
7. ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยต้องเป็นผู้ออกแบบ	6	(85.71)

จากตาราง 7 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น ด้านหลักการแนวคิด จำนวน 7 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน ทั้ง 7 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณารูปแบบการจัดการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับข้อที่ 1

ตาราง 7 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย

วัตถุประสงค์เป้าหมาย	(n = 7)	
	เห็นด้วย	ความถี่ (ร้อยละ)
1. จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก โดยยึดพัฒนาการตามวัย ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน การจัดการเรียนการสอนแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาปรับใช้ การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน	6	(85.71)
2. เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล เด็กกล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และเด็กสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ ซึ่งให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องนำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน	5	(71.43)
3. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเล่น การคิด ได้ลงมือทำจริง จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	5	(71.43)
4. มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญในการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น เน้นการสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ การคิดตัดสินใจด้วยตนเอง	7	(100.00)

ตาราง 8 (ต่อ)

วัตถุประสงค์เป้าหมาย	(n = 7)
	เห็นด้วย ความถี่ (ร้อยละ)
5. เพื่อให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น หรือลงมือทำ และเพื่อให้เด็กรู้จักการใช้คำถามปลายเปิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร	5 (71.43)
6. มีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4 (57.14)
7. ศึกษาพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์	6 (85.71)

จากตาราง 8 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้นด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย จำนวน 7 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน ทั้ง 7 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณา ควรตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายไว้ครอบคลุมชัดเจนว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ใดเพื่อบรรลุเป้าหมาย

ตาราง 8 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้าน
 กระบวนการจัดการเรียนรู้

(n = 7)

กระบวนการจัดการเรียนรู้	เห็นด้วย
	ความถี่ (ร้อยละ)
1. โรงเรียนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการจัดประสบการณ์รูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะ สร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา บูรณาการ พัฒนาการเด็กแบบองค์รวมอย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาเด็กให้เกิดการพัฒนาโดยองค์รวมโดยเน้นผู้เรียนมีทักษะ การคิด การ สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และมีทักษะชีวิตที่ดี Project Approach High Scope STEM Education Whole Language BBL	3 (42.86)
2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดย จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้ เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	5 (71.43)
3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นปฏิบัติการตามแผน ชั้นประเมินผล หรือ สะท้อนผล ชั้นปรับปรุงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป	5 (71.43)
4. จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง	7 (100.00)

ตาราง 9 (ต่อ)

กระบวนการจัดการเรียนรู้	(n = 7)
	เห็นด้วย ความถี่ (ร้อยละ)
5. บูรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ เช่น ใน 1 กิจกรรมก็จะส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้ มากที่สุด เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กก็จะต้อง รู้จักสังเกตชิ้นงาน หรือคิดประดิษฐ์ชิ้นงานที่มีความหลากหลาย ไม่มีการใช้ รูปแบบที่ตายตัวให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ	5 (71.43)
6. ครูกำหนดสถานการณ์/เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหา สรุปและตัดสินใจร่วมกัน	5 (71.43)
7. เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน มีกระบวนการที่ชัดเจน เด็ก สามารถนำเสนอผลงานเชิงความคิดได้ด้วยตนเอง	5 (71.43)
8. สร้างความกระตือรือร้นโดยใช้สื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้เด็กกล้าแสดง ความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถาม กระตุ้น ทำกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง	6 (85.71)
9. มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน แต่ละกิจกรรมต้องสร้างความ กระตือรือร้นโดยฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดง ความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้นและจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจ ในตนเอง	6 (85.71)

จากตาราง 9 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน 8 ข้อ ตัดทิ้ง 1 ข้อ และมี
ข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณา กระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความจำ เป็นต้องใช้ 6 กิจกรรมหลัก
ควรเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจที่สามารถพัฒนาเด็กในแต่ละวันและบูรณาการตามแผนการ
การสอนมากกว่ายึดติด 6 กิจกรรมหลัก

ตาราง 9 ผลการตรวจสอบยืนยันร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านกิจกรรม
 การเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	(n = 7)	
	เห็นด้วย	ความถี่ (ร้อยละ)
1. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก และนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และ จังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา จัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based learning) แบบบูรณาการ (stem steam education) และแบบภาษาธรรมชาติ (Whole Language)	2	(28.57)
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ด้านความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 3) ด้านความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ด้านความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ด้านความสามารถในการประเมินผล	6	(85.71)
3. การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก	5	(71.43)
4. กิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะเต็ม	6	(85.71)
5. กิจกรรมการแสดงท่าทางจากจินตนาการ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การจำแนกเปรียบเทียบสิ่งของต่าง ๆ กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเล่นร่วมกับเพื่อน การใช้ทักษะทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรี เช่น การเล่นบทบาทสมมติต่างๆ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น การเล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอว์	6	(85.71)

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรมการเรียนรู้	(n = 7)
	เห็นด้วย ความถี่ (ร้อยละ)
6. การเรียนรู้ในห้องเรียน การเล่นนิทาน กิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ/เล่นตาม มุม กิจกรรมเกมการศึกษา	6 (85.71)
7. กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการทดลอง	6 (85.71)
8. กิจกรรมการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ	6 (85.71)
9. กิจกรรมจัดแบบโครงการ (Project Approach) แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based learning) แบบบูรณาการ (stem steam education)แบบและภาษาธรรมชาติ (Whole Language)	6 (85.71)

จากตาราง 10 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น
 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน 8 ข้อ ตัดทิ้ง 1 ข้อ และมี
 ข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณา สอดคล้องกับข้อที่ 1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความ
 จำเป็นต้องใช้ 6 กิจกรรมหลัก ควรเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจที่สามารถพัฒนาเด็กในแต่ละวัน
 และบูรณาการตามแผนการสอนมากกว่ายึดติด 6 กิจกรรมหลัก ควรเพิ่มเติมกระบวนการเรียน
 ที่เป็นขั้นตอนที่ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ เช่น การคิด แบบโยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหา เป็น
 ต้น

ตาราง 10 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านบทบาทของ
 ผู้เรียนและผู้สอน

บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	(n = 7)
	เห็นด้วย ความถี่ (ร้อยละ)
1. กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็ก คิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะความรู้ทางวิทย์/คณิต การทำงานเป็นกลุ่ม การจัด กิจกรรมที่让孩子แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น	6 (85.71)
2. กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้อิสระ ในการโต้แย้งเชิงเหตุผล มีบุคลิกที่ทำให้เด็กรู้จักปลอดภัยในการแสดง ความคิดเห็น ในกว้าง ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของทุก คน	6 (85.71)
3. บทบาทของผู้เรียน ได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำ และได้สะท้อนความคิด บทบาทผู้สอน ผู้อำนวยการ การจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุน ใช้คำถาม กระตุ้นคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้เกิด ความคิด ความเข้าใจ ให้เห็นทางเลือกโอกาสที่ดีที่สุด	5 (71.43)
4. การเตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ และการ วางแผนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อม เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้	6 (85.71)
5. บทบาทของผู้เรียน ตั้งใจเรียน บทบาทของผู้สอน จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการคิด อย่างมีวิจารณญาณกระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ	6 (85.71)
6. บทบาทผู้เรียน กล้าคิด กล้าลงมือทำ บทบาทผู้สอน ครูต้องเปลี่ยนความรู้ จากนามธรรมเป็นรูปธรรมให้ได้เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจ ใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำ เข้าใจง่าย หรืออาจจะมีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ร่วมด้วย	6 (85.71)

จากตาราง 11 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น
 ด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน จำนวน 6 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่านทั้ง 6 ข้อ

ตาราง 11 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจาร์ณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านสื่อ
 ทรัพยากรในการเรียนรู้

(n = 7)	
สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	เห็นด้วย ความถี่ (ร้อยละ)
1. แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน High Scope เช่น มุม บ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ (กิจกรรมสีน้ำ/สีเทียน/ ปั้นดินน้ำมัน) และกิจกรรมศิลปะพิเศษ สื่อ การจัดการเรียนการสอน แผ่นป้าย P/D/R	7 (100.00)
2. สื่อของจริง เช่น ต้นไม้จริง การทดลองปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง สื่อที่ครูสร้าง ขึ้น เช่น เกมการศึกษาสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือกระดาษ	6 (85.71)
3. สื่อทุกชิ้นในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ	6 (85.71)
4. เน้นสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ	6 (85.71)
5. เกมการศึกษาสื่อต่างๆ ในห้องเรียน ในโรงเรียน	6 (85.71)
6. Youtube สื่อการสอนที่นักเรียนสามารถจับต้องและปฏิบัติได้ สื่อ เช่น กิจกรรมเกมศึกษาที่มีความหลากหลาย สื่อวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เด็ก และแผ่น ป้ายต่างๆ	6 (85.71)

จากตาราง 12 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ
 ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น ด้านกิจกรรมการ
 เรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน 6 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณา ควรมีการ

จัดมุมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ควรมีสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียนโดยเฉพาะ แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

ตาราง 12 ผลการตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ด้านการ ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	(n = 7)	
	เห็นด้วย	ความถี่ (ร้อยละ)
1. การประเมินเพิ่มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมิน พัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน	7	(100.00)
2. การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมี หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	7	(100.00)
3. สังเกตการณ์เล่นเกม แบบสังเกตพฤติกรรม	5	(71.43)
4. การสังเกต การตอบคำถาม	5	(71.43)
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย	7	(100.00)
6. การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์	5	(71.43)

จากตาราง 13 แสดงว่าร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น ด้านกิจกรรมการ เรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ โดยพิจารณาความถี่ ผ่าน 6 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากผู้พิจารณา หลักใน การประเมินสำหรับเด็กปฐมวัยควรเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของ พัฒนาการตามช่วง วัย

ระยะที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้บริหารและอาจารย์สอนนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 25 คน

ตาราง 13 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทียบกับเกณฑ์ 3.51

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	\bar{X}	S.D.	t	p
1. หลักการแนวคิด	4.31	0.18	22.371	0.001
2. วัตถุประสงค์เป้าหมาย	4.86	0.23	29.966	0.001
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.82	0.20	34.100	0.001
4. กิจกรรมการเรียนรู้	4.54	0.19	27.206	0.001
5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	4.82	0.11	61.376	0.001
6. สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	5.00	0.00	-	-
7. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	-	-
โดยรวม	4.76	0.08	80.336	0.001

จากตาราง 14 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.08) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 14 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏ เทียบกับเกณฑ์ 3.51

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	(n = 25)			
	\bar{X}	S.D.	t	p
1. หลักการแนวคิด	4.30	0.21	18.745	0.001
2. วัตถุประสงค์เป้าหมาย	4.86	0.22	29.966	0.001
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.82	0.19	33.661	0.001
4. กิจกรรมการเรียนรู้	4.54	0.19	26.454	0.001
5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	4.84	0.11	59.044	0.001
6. สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	5.00	0.00	-	-
7. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	-	-
โดยรวม	4.76	0.08	75.461	0.001

จากตาราง 15 แสดงว่าการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการ
 จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยโดยรวมทุกด้านมีความเป็นไปได้
 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.08) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$) อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเป็นไปได้ในระดับ
 มากถึงมากที่สุดทุกด้าน และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.01

ตาราง 15 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านหลักการแนวคิด

ด้านหลักการแนวคิด	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ใช้หลักการ / แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ และแบบภาษาธรรมชาติ	5.00	0.00	5.00	0.00
2. ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด	5.00	0.00	5.00	0.00
3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะ จึงต้องมีเวลาในการฝึกฝน สร้างสถานการณ์ที่ท้าทาย การได้ลงมือทำ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ หรือการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ เช่น การสอนแบบโครงการ STEM STEAM หรือการสอนวิถีพุทธ ล้วนนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี	4.64	0.49	4.64	0.49
4. เน้นเด็กเป็นสำคัญในการเชื่อมโยงกระบวนการคิด	4.08	0.28	4.08	0.28
5. ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้น แต่จะกล่าวถึงเพียง 2 ขั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย คือ 1) ขั้นประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว 2) ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด แบ่งเป็นขั้นก่อนสั่งทำ และขั้นการคิดแบบสหัญญาณ	3.56	0.65	3.56	0.65

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านหลักการแนวคิด	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. ใช้นวัตกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง	4.20	0.65	4.16	0.69
7. ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนต้องเป็นผู้ออกแบบ	3.72	0.61	3.64	0.64
ภาพรวม	4.31	0.18	4.30	0.21

จากตาราง 16 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านหลักการแนวคิดโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.18) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 16 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย

ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก โดยยึดพัฒนาการตามวัย ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน การจัดการเรียนการสอนแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาปรับใช้ การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน	4.96	0.20	4.96	0.20
2. เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล เด็กกล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และเด็กสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ ซึ่งให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องนำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน	4.64	0.49	4.68	0.48
3. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเล่น การคิด ได้ลงมือทำจริง จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.84	0.47	4.84	0.47
4. มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญในการตั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น เน้นการสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ การคิดตัดสินใจด้วยตนเอง	4.88	0.33	4.92	0.28

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. เพื่อให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น หรือลงมือทำ และเพื่อให้เด็กรู้จักการใช้คำถามปลายเปิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร	5.00	0.00	4.96	0.20
6. มีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	4.80	0.41	4.76	0.44
7. ศึกษาพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์	4.80	0.41	4.80	0.41
8. มีการตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายไว้ครอบคลุมชัดเจนว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ใดเพื่อบรรลุเป้าหมาย	4.92	0.28	4.92	0.28
ภาพรวม	4.86	0.23	4.86	0.22

จากตาราง 17 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านวัตถุประสงค์เป้าหมายโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.23) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 17 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิดจากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	4.40	1.00	4.40	1.00
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นปฏิบัติการตามแผนชั้นประเมินผล หรือสะท้อนผล ชั้นปรับปรุงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป	5.00	0.00	5.00	0.00
3. จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00
4. บุรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ใน 1 กิจกรรมก็จะส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กก็จะต้องรู้จักสังเกตชิ้นงาน หรือคิดประดิษฐ์ชิ้นงานที่มีความหลากหลาย ไม่มีการใช้รูปแบบที่ตายตัวให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ	5.00	0.00	4.92	0.28

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. ครูกำหนดสถานการณ์/เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหา สรุปและตัดสินใจร่วมกัน	4.20	0.65	4.32	0.69
6. เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน มีกระบวนการที่ชัดเจน เด็กสามารถนำเสนอผลงานเชิงความคิดได้ด้วยตนเอง	4.92	0.28	4.96	0.20
7. สร้างความกระตือรือร้นโดยใช้สื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิด เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้น ทำกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00
8. มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน แต่ละกิจกรรมต้องสร้างความกระตือรือร้นโดยฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้นและจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง	5.00	0.00	4.96	0.20
ภาพรวม	4.82	0.20	4.82	0.19

จากตาราง 18 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.20) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 18 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการ วิเคราะห์ 2) ด้านความสามารถในการระบุข้อตกลง เบื้องต้น 3) ด้านความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ด้านความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ด้าน ความสามารถในการประเมินผล	5.00	0.00	4.92	0.40
2. การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการ แก้ไขและให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิด โอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาส ในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก	4.84	0.37	4.76	0.52
3. กิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะสม	3.32	0.63	3.40	0.71
4. กิจกรรมการแสดงท่าทางจากจินตนาการ กิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์เช่นการออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์เช่นการจำแนกเปรียบเทียบ สิ่งของต่างๆ กิจกรรมกลางแจ้งเช่นการเล่นร่วมกับเพื่อน การใช้ทักษะทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรีเช่นการ เล่นบทบาทสมมติต่างๆ กิจกรรมเกมการศึกษาเช่นการ เล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอว์ เป็นต้น	3.88	0.93	4.00	1.00
5. การเรียนรู้ในห้องเรียน การเล่านิทาน กิจกรรมเล่น บทบาทสมมติ/เล่นตามมุม กิจกรรมเกมทางการศึกษา	5.00	0.00	5.00	5.00

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการทดลอง	5.00	0.00	5.00	0.00
7. กิจกรรมการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
8. กิจกรรมจัดแบบโครงงาน (Project Approach) แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) แบบบูรณาการ (Stem Steam Education) และแบบภาษาธรรมชาติ (Whole Language)	3.80	0.76	3.76	0.72
9. จัดกระบวนการเรียนที่เป็นขั้นตอนที่ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ คิดแบบโยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหา	5.00	0.00	5.00	0.00
ภาพรวม	4.54	0.19	4.54	0.19

จากตาราง 19 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.19) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$) ยกเว้นประเด็นย่อยที่ 3 ประเด็นย่อยที่ 4 และประเด็นย่อยที่ 8

ตาราง 19 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตำบลบพาทของนักเรียนและผู้สอน

ด้านบทบาทของนักเรียน และผู้สอน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัยและคิดอย่างมี วิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิดแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะ ความรู้ทางวิทย์/คณิต การทำงานเป็นกลุ่ม การจัด กิจกรรมที่让孩子แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและ ความสามารถของเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น	5.00	0.00	5.00	0.00
2. กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กแสดง ความคิดเห็นให้อิสระในการโต้แย้งเชิงเหตุผล มีบุคลิกที่ ทำให้เด็กรู้จักปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ใจ กว้าง ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความ ความคิดเห็นของทุกคน	5.00	0.00	5.00	0.00
3. บทบาทของนักเรียนได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำและได้ สะท้อนความคิด บทบาทผู้สอน ผู้อำนวยการ การจัด กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุน ใช้คำถามกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายและสร้าง บรรยากาศให้เกิดความคิด ความเข้าใจให้เห็นทางเลือก โอกาสที่ดีที่สุด	5.00	0.00	5.00	0.00
4. การเตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ การจัด แหล่งเรียนรู้และการวางแผนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการ เรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านบทบาทของผู้เรียน และผู้สอน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
5. บทบาทของผู้เรียน ตั้งใจเรียน บทบาทของผู้สอน จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ	3.92	0.64	4.12	0.67
6. บทบาทผู้เรียน กล้าคิด กล้าลงมือทำ บทบาทผู้สอน ครูต้องเปลี่ยนความรู้จากนามธรรมเป็นรูปธรรมให้ได้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจ ใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำเข้าใจง่ายหรืออาจจะมีสัญลักษณ์ต่างๆ ร่วมด้วย	5.00	0.00	5.00	0.00
ภาพรวม	4.82	0.11	4.84	0.11

จากตาราง 20 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.11) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 20 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้

ด้านสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่างๆ ในห้องเรียน High Scope เช่นมุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ (กิจกรรมสีน้ำ/สีเทียน/ปั้นดินน้ำมัน) และกิจกรรมศิลปะพิเศษ สื่อ การจัดการเรียน การสอน แผ่นป้าย P/D/R	5.00	0.00	5.00	0.00
2. สื่อของจริงเช่นต้นไม้จริง การทดลองปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง สื่อที่ครูสร้างขึ้นเช่นเกมการศึกษา สื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือกระดาษ เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
3. สื่อทุกชิ้นในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
4. เน้นสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ	5.00	0.00	5.00	0.00
5. เกมการศึกษาสื่อต่างๆ ในห้องเรียนในโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
6. Youtube สื่อการสอนที่นักเรียนสามารถจับต้องและปฏิบัติได้ สื่อ เช่นกิจกรรมเกมศึกษาที่มีความหลากหลาย สื่อวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เด็กและแผ่นป้ายต่างๆ	5.00	0.00	5.00	0.00
7. การจัดมุมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ควรมีสื่อการเรียนรู้ นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียนโดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00
ภาพรวม	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตาราง 21 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 21 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ด้านการประเมินผลรูปแบบ การจัดการเรียนรู้	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
	(n = 25)		(n = 25)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การประเมินเพิ่มผลงานเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน	5.00	0.00	5.00	0.00
2. การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีความหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	5.00	0.00
3. สังเกตการณ์เล่นเกม แบบสังเกตพฤติกรรม	5.00	0.00	5.00	0.00
4. การสังเกต การตอบคำถาม	5.00	0.00	5.00	0.00
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00
6. การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์	5.00	0.00	5.00	0.00
7. การประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของพัฒนาการตามช่วงวัย	5.00	0.00	5.00	0.00
ภาพรวม	5.00	0.00	0	0.00

จากตาราง 22 แสดงว่าการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X} = 3.51$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ ผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผล ตามขั้นตอน ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
เด็กปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
เด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
เด็กปฐมวัย

1.1 สังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ
ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และ
งานวิจัย

1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู ความ
คิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์
แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบความ
ถูกต้องเชิงเนื้อหา (content validity) ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้

1.3 ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาพัฒนาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบยืนยันร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ด้านการศึกษาปฐมวัย และมีประสบการณ์เป็นอาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 7 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดคุณสมบัติไว้แล้ว ข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็นความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็น ผลการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) โดยการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน มีความคิดเห็นตรงกันเท่ากับ ≥ 4 หรือมากกว่า ถือว่าผ่านเกณฑ์ ส่วนที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ ≤ 3 ให้ตัดทิ้ง คัดเลือกได้ข้อความที่ผ่านการพิจารณานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาและนำไปดำเนินการประเมินหาประสิทธิภาพในการวิจัยในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 นำมาพัฒนาเป็นเครื่องมือเพื่อประเมินประสิทธิผล เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่พัฒนาขึ้นจากข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์จากระยะที่ 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหารและอาจารย์สอนนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย แห่งละ 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 25 คน โดยใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale. 1932, p, 1-55) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พิจารณาผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวม (Mean) (Ferguson. 1981: 49) โดยเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าหรือเท่ากับ 3.51 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

1.1 จากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า มี 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 3) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ความสามารถในการประเมินผล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู มีคำกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ควรเป็นรูปแบบอย่างไร

จากการสัมภาษณ์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ควรเป็นรูปแบบที่มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ โดยผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ในด้านการวิเคราะห์ การระบุข้อตกลงเบื้องต้น การสรุปอ้างอิง การสังเคราะห์ และการประเมินผลเด็กปฐมวัย อย่างไร

ด้านการวิเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ด้านการวิเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ฝึกทักษะ ผ่านการอภิปราย ปฏิบัติจริง การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน การฝึกการจำแนก วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ การทดลอง การแยกแยะ และการเปรียบเทียบ

ด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็ก ร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ โดยมีการวางเงื่อนไขของการทำกิจกรรม และเงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญาณการ เคลื่อนย้ายกลุ่ม

ด้านการสรุปอ้างอิงควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการสรุปอ้างอิงควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรม ลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุป อีกครั้ง

ด้านการสังเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการสังเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสำรวจ การทดลอง การแก้ไขปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และการเสนอผลงาน

ด้านการประเมินผลควรมีรูปแบบอย่างไร

จากการสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยด้านการประเมินผลควรมีรูปแบบ การสังเกต การแก้ปัญหา การสนทนาแลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน และการให้เด็กร่วมกันชื่นชมแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และ ผลงานของเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู ยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ว่าควรมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการ โดยมีการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การสอนแบบร่วมมือ และการสอนแบบใช้ ปัญหาเป็นฐาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่มีความ หลากหลาย

แนวปฏิบัติ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัยนั้น

จากการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัยนั้นควรมีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ไฮสโคป จัดกิจกรรมฝึกให้คาดการณ์ คาดเดาคำตอบ ฝึกให้ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ ฝึกให้กล้าแสดงออก จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่าง รอบคอบ ฝึกการใช้เหตุมีผล จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเชื่อมโยงเหตุการณ์สถานการณ์ใกล้ตัว เด็กที่เด็กได้พบเจอในชีวิตประจำวัน ฝึกการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ การจัดหมวดหมู่ และการประเมินค่า

ปัจจัยความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มีปัจจัยความสำเร็จอะไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์ปัจจัยความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มีปัจจัยความสำเร็จด้านครู ครูต้องมีความเข้าใจใน แนวคิด หลักการ และขั้นตอนการส่งเสริมการคิดวิจารณญาณที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ครูต้องมี ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน วิธีการสอนของครู ครูต้องมี วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจกระตุ้นผู้เรียน และตัว เด็กต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้

การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ใช้กระบวนการ การจัดการ และใช้เทคนิค ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เด็กปฐมวัย ใช้หลักการ / แนวคิด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์การใช้หลักการ/แนวคิด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยควรออกแบบกิจกรรมให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้ เด็กคิดด้วยคำถาม การให้เด็กแสดงความคิดเห็น และการให้เด็กตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้ กติกาที่กำหนด

มีวิธีการในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการคิด / อย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์วิธีการในการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยมีวิธีการโดยจัดประสบการณ์ให้เด็กเตรียมความพร้อมยึดพัฒนาการตามวัย ศักยภาพกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้

มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ สำหรับส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

มีกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก ปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมที่ให้ได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก

บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย บทบาทของผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

มีสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของเด็กปฐมวัย

จากการสัมภาษณ์สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัยควรมีสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ สื่อที่
ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา และสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์

การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ควรเป็นการประเมินแฟ้ม
ผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจาก
แผนการจัดการเรียนการสอน สังเกตพฤติกรรม และการตอบคำถาม

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร
ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
ดำเนินการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน พิจารณาประเมินความคิดเห็น ดังนี้ ผลการวิเคราะห์
ความถี่ (frequency) พบว่า องค์ประกอบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 1)
หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5)
บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ ในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบมีข้อคำถามที่ใช้ในการพิจารณา จำนวน 50
ข้อ และนำประเด็นทั้งหมดทำเป็นแบบประเมินความคิดเห็น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ในการแสดง
ข้อคิดเห็นเป็นไปอย่างอิสระตามมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อได้นำมาวิเคราะห์ผล พบว่า ข้อมูล
ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินมี จำนวน 48 ข้อ และมีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายไว้ครอบคลุมชัดเจนว่าเด็กจะได้รับ
ประสบการณ์ใดเพื่อบรรลุเป้าหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ 6
กิจกรรมหลัก ควรเน้นการเรียนรู้ตามความสนใจที่สามารถพัฒนาเด็กในแต่ละวันและบูรณาการ
ตามแผนการการสอนมากกว่ายึดติด 6 กิจกรรมหลัก ควรเพิ่มเติมกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนที่
ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ เช่น การคิด แบบโยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหา เป็นต้น ควรมีการจัด
มุมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ควรมีสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียนโดยเฉพาะแหล่ง

การเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน มีหลักในการประเมินสำหรับเด็กปฐมวัยควร เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของ พัฒนาการตามช่วงวัย

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เด็กปฐมวัย
สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี
สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้บริหารและอาจารย์สอน
นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ผลการประเมินความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยโดยรวมทุกด้านมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแต่ละด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด 1)

หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทุกด้าน และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยโดยรวมทุกด้านมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

จากการสังเคราะห์ การศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นควรประกอบด้วย 7 ด้าน 1) วัตถุประสงค์เป้าหมาย จัดประสบการณ์ให้เด็กเตรียมความพร้อมยึดพัฒนาการตามวัย ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี 3) กิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่让孩子ได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล

การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก 4) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอนให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย 5) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ควรมีสื่อที่หลากหลายเป็นของจริงหาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา และสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์ และ 7) การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ ควรเป็นการประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน สังเกตพฤติกรรม และการตอบคำถาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก

ปฐมวัย พบว่า มี 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 3) ความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ความสามารถในการประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยนั้นควรประกอบด้วย 5 ด้าน 1) ด้านการวิเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ฝึกทักษะ ผ่านการอภิปราย ปฏิบัติจริง การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน การฝึกการจำแนกวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ การทดลอง การแยกแยะ และการเปรียบเทียบ 2) ด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ โดยมีการวางเงื่อนไขของการทำงาน และเงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญาณการเคลื่อนย้ายกลุ่ม 3) ด้านการสรุปอ้างอิงควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง 4) ด้านการสังเคราะห์ควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสำรวจ การทดลอง การแก้ไขปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และการเสนอผลงาน และ 5) ด้านการประเมินผลควรมีรูปแบบ การสังเกต การแก้ปัญหา การสนทนาแลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน และการให้เด็กร่วมกันแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และผลงานของเพื่อน การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยมีการระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูล การสอนแบบร่วมมือ และการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่มีความหลากหลาย แนวปฏิบัติ ดังที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2544, p.31-32) ได้ให้ความหมายว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ที่มีหลักการคิดด้วยเหตุผล

มากกว่าไม่ใช้อารมณ์และการคาดเดา พิจารณาว่าอะไรคือความจริงอะไรคือความถูกต้อง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ใช้สติปัญญาและทักษะการคิดไตร่ตรอง มีเหตุผล มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถตรวจสอบความคิดและประเมินความคิดของตนเองได้ พอล (Paul. 1993, น. 36-39) ได้กล่าวว่าการคิดวิจารณ์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมิน การคิดเพื่อหาแนวทาง ความสามารถระบุคำถามของปัญหาต่างๆรวมทั้งระบุปัญหาสำคัญที่ต้องการแก้ไข หรือคำถามสำคัญที่ต้องการรู้คำตอบ และการคิดอย่างมีเหตุผลผู้คิดต้องคำนึงถึงผลกระทบ ต้องมีความคิดไกล มองถึงผลที่ตามมาวมกับการนำไปใช้ได้หรือไม่เพียงใด ควอลล์มัลท์ (Quellmalz .1985, p. 43) ได้กล่าวว่าการคิดวิจารณ์ประกอบด้วยการระบุหรือกำหนด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญ การตัดสินความน่าเชื่อถือของข้อมูล/ข้อเท็จจริง การสรุปอ้างอิงการตัดสินคุณค่าคำถาม และการใช้เกณฑ์ตัดสินความเพียงพอของข้อสรุป การตัดสินคุณค่าและการตัดสินความเท็จ ดังที่ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียเจท์ (Piaget's Theory of Intellectual Development) เพียเจท์ (Piaget) เชื่อว่าขณะที่เด็กเจริญเติบโตเด็กจะมีพัฒนาการทางสมองและมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กจะกระตือรือร้นที่จะสัมพันธ์กับ โลกภายนอกและได้ความรู้จากการกระทำของตน ซึ่งความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้นี้ติดตัวมาแต่ กำเนิดจึงเรียกแนวคิดอีกชื่อหนึ่งว่า Genetic Epistemology (สิริอร วิชชาวุธ. 2554, น. 112; อ้างอิงจาก Piaget, 1969. Science of Education and the Psychology of the Child. n.d.) ดิก; และคาเรย์ (Dick; & Carey. 1997) ได้กล่าวว่ารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดเป้าหมายนั้นเปรียบเสมือนกับ เป็นการตั้งความหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะเช่นไร การวิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้เป็นการพิจารณาถึงความสามารถของผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบไปแล้วว่าจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง ด้านใดบ้าง หรือมีทักษะ และพฤติกรรม เช่นไร จันทรเพ็ญ เชื้อพานิช. (2544, น. 23-24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า หลักการ ซึ่งเป็นการแสดงแนวคิดหลักที่วิเคราะห์ สังเคราะห์มาจากทฤษฎีต่างๆ วัตถุประสงค์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอน เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมหลักของการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบ บทบาทผู้เรียน บทบาทผู้สอน และสื่อวัสดุการเรียนการสอน นอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบของบรุนเนอร์ (Brunner's Theory of discovery learning) บรุนเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือกจะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง (discovery learning) ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552, น. 27-28)

ทฤษฎีการสอนควรจะบอกให้ทราบว่าเด็กวัยก่อนเรียนควรมีประสบการณ์อะไรที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนในโรงเรียนต่อไปเพื่อครูจะได้ นำประสบการณ์นั้นมาใช้ในการสอน ควรบอกให้ทราบว่า จะจัดโครงการของความรู้ทุกอย่างที่จะทำให้เด็กเข้าใจโดยง่าย ซึ่งในการจัดนั้นจะต้องคำนึงถึงลักษณะ การใช้การกระทำ การสร้างภาพในใจ และ การใช้สัญลักษณ์ ควรจะบอกถึงลำดับขั้นของการเสนอ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรจะบอกว่าจะใช้การให้รางวัลและการลงโทษอย่างไรและเมื่อไร ซึ่งถือว่าเป็นจุดสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัย กิตติศักดิ์ เกตุนุติ (2557) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัย พบว่าเด็กรุ่นวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์สูงกว่าก่อนเรียน เด็กรุ่นวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์สูงกว่าเด็กรุ่นวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ รุ่งลาวัลย์ ไชยสัตย์ (2550) ได้ศึกษาการจัดการประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัย พบว่าทักษะการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัยหลังการทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อมีพัฒนานาการคิดวิจารณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง เสกสรร มาตวงแสง (2552) ได้ทดลองจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีผลต่อการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัย พบว่าหลังการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ระดับการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การใช้เหตุผลอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งระดับการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัยในภาพรวมและรายด้านมีการพัฒนาสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ พรเพ็ญศรีวิรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นวัย ที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ของ เด็กรุ่นวัยที่ได้รับการเล่นเกมฝึกทักษะการคิด ผลการวิจัย พบว่า เด็กรุ่นวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดอย่างวิจารณ์สูงขึ้นไป เด็กรุ่นวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดกับเด็กรุ่นวัยที่เล่นสื่อตามมมมีการคิดวิจารณ์สูงขึ้นไป เด็กรุ่นวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดกับเด็กรุ่นวัยที่เล่นสื่อตามมมมีการคิดวิจารณ์ไม่แตกต่างกัน กิบสัน ลูซินดา แอนนี่ (Gibson, Lucinda Anne. 2000 : Online) ได้ศึกษาระยะการเรียนรู้ในระหว่างที่มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบประสบการณ์ในกลุ่มเล็ก ๆ ที่เน้นกระบวนการการแก้ไขปัญหา โดยการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้มีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้จะมีการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหมือนกันมากกว่าการพรรณนาระยะเวลาของการเรียนรู้ และมีข้อบ่งชี้จากลำดับเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยว่าจะมีระยะเวลา

ของการเรียนรู้เกิดขึ้น ข้อกล่าวอ้างร่วมกันที่สำคัญที่สุดที่แสดงว่ามีการเรียนรู้ตามลำดับคือ ระยะเวลาในอดีต (Past Period) คือ การเรียนรู้ก่อนหน้านี ะยะเวลาก่อน (Before Period) คือ การเตรียมการสำหรับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ะยะเริ่มแรก (Early Period) คือ ะยะที่ต้องได้รับหรือสร้างความคุ้นเคยกับกระบวนการ ะยะระหว่างดำเนินการ (During Period) คือ มีการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการความคุ้นเคยที่ได้รับ ทำให้สามารถเชื่อมโยงกับกระบวนการพัฒนากลุ่มบุคคล ะยะที่มีปัญหาของกรณีศึกษาเกิดขึ้น ะยะต่อมา (Late Period) เป็นระยะที่ได้รับ ความคุ้นเคย มีอิทธิพลอุปสรรค และปฏิกริยาย้อนกลับของกระบวนการ ะยะ ภายหลัง (After Period) อะไรคือสิ่งที่ได้เรียนรู้ ได้รับ ความคุ้นเคย และพัฒนาการส่วนบุคคลใน อนาคต การเพิ่มเติมช่องว่างการเรียนรู้การวิจัยนี้ยังมีข้อบ่งชี้เพียงเล็กน้อยว่า มีความแตกต่าง ันระหว่างการเรียนรู้ของกลุ่มที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และในกลุ่มที่เน้นเล่าเรื่องพรรณนาวิชาการ

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ มี 7 ด้าน

2.1 จากการศึกษ พบว่า ด้านหลักการแนวคิด เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสม โดยรวมสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณนั้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จึงจำเป็นที่จะต้องมี หลักการแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับสังคมที่ เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของเด็ก ปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ในเรื่อง การใช้หลักการแนวคิดอาจเป็น เพราะว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ และ แบบภาษาธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำ กิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด สร้างสถานการณ์ที่ท้าทาย การ แก้ปัญหา การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ หรือการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ หรือการสอนวิถีพุทธ ล้วน นำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ใช้ นวัตกรรมโดยครูปฐมวัยต้องเป็นผู้ออกแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจัย วงษ์ใหญ่. (2543: 1) ได้กล่าว

ว่าเมื่อภาวะสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลกระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านกระบวนการคิด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจุดหมายหลักของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 24 ข้อ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เผชิญกับสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธภา ชาติประดิษฐ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและการพัฒนาการคิดวิจารณ์ของเด็กรูปแบบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยใช้วิธีการสื่อความหมายเป็นฐานในการพัฒนาการคิดวิจารณ์ของเด็กรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้วิธีการสื่อความหมายเป็นฐานประกอบ พบว่า เด็กรูปแบบมีการพัฒนาการคิดวิจารณ์เพิ่มขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้อยู่

2.2 จากการศึกษา พบว่า ด้านวัตถุประสงค์เป้าหมาย เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กรูปแบบ โดยมีความเหมาะสม โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งอาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้อยู่เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง จึงจำเป็นที่จะต้องมีวัตถุประสงค์เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้อยู่ที่ชัดเจนตรงตามความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เป็นปัจจุบัน เพราะทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้อยู่เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กรูปแบบ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง วัตถุประสงค์เป้าหมาย อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนรู้อยู่ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กรูปแบบนั้นครูผู้สอนต้องตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายไว้ครอบคลุมชัดเจนว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ใดเพื่อบรรลุเป้าหมาย มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ ในการตั้งวัตถุประสงค์ นำข้อมูลที่ได้มา กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มากำหนดให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินโดยยึดพัฒนาการตามวัย ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาปรับใช้ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเล่น การคิด ได้ลงมือทำจริง จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่อาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และชุมชน ผูกเด็กให้มีความสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ กล่าวตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล่าวเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ ผูกให้

เด็กทำงานกลุ่มร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยครูเป็นผู้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น หรือลงมือทำ และเพื่อให้เด็กรู้จักการใช้คำถามปลายเปิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ดังที่ อุษณีย์ โพธิสุข. (2542:97) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้มีความสามารถทางการคิดระดับสูงหรือคิดวิจารณ์นั้นเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากความสามารถทางการคิดวิจารณ์เป็นฐานของการกรองความคิดกรองข้อมูล และเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง วิจารณ์ พานิช (2555: 37) กล่าวว่า ความสามารถทางการคิดวิจารณ์เป็นทักษะสำคัญสำหรับการเป็นมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่ครูจะต้องแสวงหาวิธีการออกแบบการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ศิษย์พัฒนาความสามารถการคิดวิจารณ์ สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ เกตุณูติ (2557: บทคัดย่อ) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N มีความสามารถทางการคิดวิจารณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูปฐมวัยที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ B-R-A-I-N ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.3 จากการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสมโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง ในการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการเรียนรู้ ที่ชัดเจนตรงตามความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน เพราะทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป อาจเป็นเพราะว่า การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บูรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมสร้างความรู้หรือรสนิยมโดยใช้สื่อ ให้เด็กได้ฝึก

ทักษะด้านต่าง ๆ เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของเด็ก โดยครูกำหนดสถานการณ์ เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหา สรุปและตัดสินใจร่วมกัน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็ก แสดงความคิดเห็นของตนเอง ให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึก การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ฝึกนำเสนอผลงานเชิงความคิด สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ. (ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564: ออนไลน์) โดยให้ความสำคัญกับการ พัฒนาการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาด้านสติปัญญาในทุกระดับการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามนโยบายของรัฐ และสามารถดำรงอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมี ความสุข คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544 : 2) การส่งเสริมความสามารถทางการคิดเป็นเรื่องของการ ใช้ศักยภาพของสมองเราสามารถพัฒนาสมองให้ดีขึ้นได้ด้วยการเรียนรู้ และฝึกการคิด มีข้อมูล วิจัยจำนวนมากที่ยืนยันว่าสมองของมนุษย์มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้

2.4 จากการศึกษา พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสม โดยรวมสูง กว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งอาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง ในการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นที่ จะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรงตามความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึก การคิดระดับสูงในการทำกิจกรรมระหว่างเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้นั้นต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย ช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน เพราะทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่าง มีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตร สาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย อาจเป็นเพราะว่า การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านความสามารถในการวิเคราะห์ ด้าน ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ด้านความสามารถในการสรุปอ้างอิง ด้าน ความสามารถในการสังเคราะห์ และ ด้านความสามารถในการประเมินผล ในการจัดกิจกรรมใช้ สถานการณ์จำลอง กิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะสม กิจกรรมการแสดงท่าทางจาก จินตนาการ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ เช่น การจำแนกเปรียบเทียบสิ่งของต่าง ๆ กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเล่นร่วมกับ

เพื่อน การใช้ทักษะทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรี เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติต่างๆ กิจกรรมเกม การศึกษา เช่น การเล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอ กิจกรรมเล่นเกมบทบาทสมมติ เล่นตามมุม นอกห้องเรียน จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ในห้องเรียน จัดกิจกรรมเล่นนิทาน ฝึกให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และใช้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ จัดกระบวนการเรียนที่เป็นขั้นตอนที่ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ คิด แบบโยนิโสมนสิการ การคิดแก้ปัญหาสอดคล้องกับ นักจิตวิทยา เอนนิส (Ennis.1967: 10) กล่าวว่า เมื่อมนุษย์ต้องเจอกับสภาพปัญหาในสภาวะสังคมในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยวิกฤตต่างๆ จะมีรูปแบบการตอบสนองต่อปัญหาที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีการคิดระดับสูง มีการคิดวิจารณ์ญาณ มีการคิดพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าสิ่งใดมีความสำคัญจำเป็นก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือปฏิบัติกับปัญหาวิกฤตต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพจะประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงาน การส่งเสริมให้มีความสามารถทางการคิดระดับสูงหรือคิดวิจารณ์ญาณนั้นเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณเป็นฐานของการกรองความคิดกรองข้อมูล และเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ฟาซิออน และฟาซิออน (Facione; & Facione. 1996: 129-130) กล่าวว่า ความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการคิดอย่างมีเป้าหมายเป็นการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้เหตุผลในการพิจารณาจากข้อมูลแนวคิดวิธีการและกฎเกณฑ์ต่างๆ ส่วน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ(2556: 4-5) กล่าวว่า การปูพื้นฐานและส่งเสริมความสามารถทางการคิดให้แก่เด็กเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับสูงการได้รับการพัฒนาการคิดตั้งแต่เยาว์วัยจะช่วยพัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลให้สติปัญญาเฉียบแหลม เป็นคนรอบคอบตัดสินใจได้ถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตได้ดี การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ มีความสามารถทางการคิด การแก้ปัญหา และการตัดสินใจด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พรเพ็ญศรีวิรัตน์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย ที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์ ผลการวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมฝึกทักษะการคิด ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดอย่างวิจารณ์ญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่เล่นสื่อตามมุมมีการคิดวิจารณ์ญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่เล่นเกมฝึกทักษะการคิดกับเด็กปฐมวัยที่เล่นสื่อตามมุมมีการคิดวิจารณ์ญาณไม่แตกต่างกัน

2.5 จากการศึกษา พบว่า ด้านบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสมโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง ในการจัดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาการคิดระดับสูงได้นั้น บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนนั้นมีสำคัญยิ่ง ผู้สอนจึงต้องมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทบาทของผู้เรียนที่จะเรียนรู้เพื่อที่พัฒนาทางการคิดระดับสูง ตรงตามความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดระดับสูงในการเรียนรู้นั้นต้องจัดให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน เพราะทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย นั้นผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก เปลี่ยนความรู้จากนามธรรมเป็นรูปธรรมให้ได้เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจ ใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำเข้าใจง่าย หรืออาจจะมีสัญลักษณ์ต่างๆ ร่วมด้วย จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ใช้คำถามกระตุ้นคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิด ความเข้าใจ ให้เห็นทางเลือกโอกาสที่ดีที่สุด เตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ และการวางแผนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ มุ่งเน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และกระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิดแก้ปัญหา ใช้ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมที่让孩子แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการโต้แย้งเชิงเหตุผล มีบุคลิกที่ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ใจกว้าง ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของทุกคน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำ และได้สะท้อนความคิด สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555: 222) กล่าวว่า ผู้สอนต้องมีการจัดระบบคือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของ ระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ และ ดิก; และคาเรย์ (Dick; & Carey. 1997) กล่าวว่า ผู้สอนมีการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้หรือการกำหนดเป้าหมายนั้นเปรียบเสมือนกับ เป็นการตั้งความหวังหรือความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแล้วผู้เรียนจะมีคุณลักษณะเช่นไร วิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้เป็นการพิจารณา

ถึงความสามารถของผู้เรียน หลังจากที่ยุติเรียนจบไปแล้วว่าจะต้องมีความสามารถอะไรบ้าง ด้านใดบ้าง หรือมีทักษะ และพฤติกรรม เช่นไร

2.6 จากการศึกษา พบว่า ด้านสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสม โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง ในการจัดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาการคิดระดับสูงได้นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมียุติทรัพยากรในการเรียนรู้ที่พัฒนาทางการคิดระดับสูง ของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใช้สื่อในการส่งเสริม การคิดระดับสูงในการเรียนรู้นั้นๆ สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต้องจัดให้เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย อาจเป็นเพราะว่า การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่าง ๆ จัดเป็นห้องเรียน High Scope เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ จัดแผ่นป้าย P/D/R เน้นสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ ใช้สื่อของจริง เช่น ต้นไม้จริงทดลองปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง ใช้สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา สื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์ ใช้สื่อออนไลน์ Youtube ที่เหมาะสม สื่อการสอนที่นักเรียนสามารถจับต้องและปฏิบัติได้ สื่อ เช่น กิจกรรมเกมการศึกษาที่มีความหลากหลาย สื่อวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เด็ก และแผ่นป้ายต่างๆ และจัดมุมที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน ควรมีสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียนโดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ข้อ (5) ด้านส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จอยส์ ;วี ลส์; และคาลฮอน (Joyce; Weil; & Calhoun. 2004) กล่าวว่า ระบบการสนับสนุน (Support System) สื่อ เป็นการบอกเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นในการใช้รูปแบบให้เกิดผล การฝึกทักษะ ผู้เรียนจะต้องได้ฝึกการทำงานในสถานที่หรือ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ฝึก ต้องใกล้เคียงกับสภาพการทำงานจริงๆ และ รุ่งลาวัลย์ ไชยสัตย์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

การจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อที่มีต่อทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.7 จากการศึกษา พบว่า ด้านการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยมีความเหมาะสม โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการพัฒนาการคิดระดับสูง ในการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ตรงตามความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นจะต้องหลากหลายและสมารถที่จะประเมินในเรื่องการคิดระดับสูง หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เพราะทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย ในหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย นั้นอาจจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เน้นในเรื่อง การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย โดยการประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การสังเกตการณ์เล่นเกม การตอบคำถาม การสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม ประเมินตามสภาพจริง ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ประเมินผลตามเกณฑ์ และประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของพัฒนาการตามช่วงวัย ดังที่ วัชรวิภา เถาเรียนดี (2554, น. 31-32) ได้กล่าวว่า เทคนิค (Classroom Assessment Techniques) ของ แองเจโล (Angelo) ได้เสนอวิธีสอนคิดด้วยวิธีการประเมินผลระหว่างเรียนในขณะที่มีการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการติดตามดูแลและสนับสนุนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ดังนี้ ให้ผู้เรียนตอบคำถามที่กำหนด เมคเกอร์ ซี จูเน; นิวสัน; และอลีน บี (Maker, C. June; Neilson; & Aleene B. 1995, p. 1) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญที่โดดเด่นต่างๆ ไปที่เห็นได้เชิงประจักษ์ของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือเน้นครอบคลุมเรื่องนั้นๆ อยู่ภายใต้สมมติฐานที่มีความเด่นชัด และแอบแฝงเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียน มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน เป็นแนวทางที่ใช้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน มีแบบแผนเฉพาะและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องกระทำตาราง การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีโครงสร้างของการ

วิจัยในรูปแบบเพื่อพัฒนารูปแบบ หรือประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบ โดยทุกรูปแบบการเรียน การสอนจะต้องมีภูมิหลังของการพัฒนารูปแบบหรือการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบ เนื่องจาก ประสิทธิภาพที่ได้ คีฟส์ (Keeves J. 1997, pp. 561-562) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ เป็นรูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรือ อธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้โครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ และใช้ข้อความในการ อธิบาย เพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัย กิบสัน ลูซินดา แอนน์ (Gibson, Lucinda Anne. 2000 : Online) ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ในระหว่างที่มีประสบการณ์ การเรียนรู้แบบประสบการณ์ในกลุ่มเล็ก ๆ ที่เน้นกระบวนการแก้ไขปัญหา โดยการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้มีส่วน ร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้จะมีการลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหมือนกันมากกว่าการพรรณนา ระยะเวลาของการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันระหว่างการเรียนรู้ของกลุ่มที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และ ในกลุ่มที่เน้นเล่าเรื่องพรรณนาวิชาการ สอดคล้องกับ พัชรีย์ ศรีสังข์ (2551, น. 71-72) กล่าวว่า ระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ควรมีการวัดผลประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน ที่ได้มาจาก ข้อบ่งชี้ มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบ และ สอดคล้องกับ เสกสรร มาตวังแสง (2552: บทคัดย่อ) ได้ทดลองจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีผลต่อการคิด วิจัยญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ระดับการคิดวิจจัยญาณ ของเด็กปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การใช้เหตุผลอยู่ใน ระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งระดับ การคิดวิจจัยญาณของเด็กปฐมวัยในภาพรวมและรายด้านมีค่า สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เสกสรร มาตวังแสง (2552) ได้ทดลองจัด กิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีผลต่อการคิดวิจจัยญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังการจัดกิจกรรม วิทยาศาสตร์ระดับการคิดวิจจัยญาณของเด็กปฐมวัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า การใช้เหตุผลอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และ การประเมินค่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งระดับการคิดวิจจัยญาณของเด็กปฐมวัยในภาพรวมและราย ด้านมีการพัฒนาสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ และ จารุวรรณ คงทวี (2551) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมละเลงสีด้วยนิ้วมือของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรม พบว่า การ คิดวิจจัยญาณของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมละเลงสีด้วยนิ้วมือสูงกว่าก่อนทำกิจกรรม ละเลงสีด้วยนิ้วมือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

ผลจากการสังเคราะห์ การศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 7 ด้าน

1. จากการศึกษา พบว่า หลักการแนวคิด เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องหลักการแนวคิดให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญา ทฤษฎี ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรออกแบบกิจกรรมให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การให้เด็กแสดงความคิดเห็น และการให้เด็กตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด

2. จากการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์เป้าหมาย เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เตรียมความพร้อม ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวัตถุประสงค์เป้าหมาย ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ โดยเด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้

3. จากการศึกษา พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับการสอนการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง ให้โอกาสเด็กให้มีอิสระในการทำกิจกรรม ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

4. จากการศึกษา พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกิจกรรมการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้แบบลงมือกระทำ ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้

ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก

5. จากการศึกษา พบว่า บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้สอนควรให้โอกาสผู้เรียนในการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกระตุ้นความคิดของผู้เรียน จากการตอบคำถามและการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย

6. จากการศึกษา พบว่า สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับสื่อที่หลากหลายเป็นของจริงหาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษา และสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์

7. จากการศึกษา พบว่า การประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ดังนั้นหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้ ให้กับนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ให้มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน สังเกตพฤติกรรม และการตอบคำถาม

การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย พบว่า มี 5 ด้าน

1. ด้านการวิเคราะห์ ผู้สอนควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ฝึกทักษะ ผ่านการอภิปราย ปฏิบัติจริง การสรุปการเรียนรู้โดยผู้สอนและผู้เรียน การฝึกการจำแนก วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ การทดลอง การแยกแยะ และการเปรียบเทียบ

2. ด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ผู้สอนควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเบื้องต้น การระบุข้อตกลงควรใช้คำพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ โดยมีการวางเงื่อนไขของการทำกิจกรรม และเงื่อนไขของพฤติกรรมในการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น สัญญาณการเคลื่อนไหวย้ายกลุ่ม

3. ด้านการสรุปอ้างอิง ผู้สอนควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมลักษณะที่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้เด็กร่วมกันสรุป โดยมีครูคอยสรุปอีกครั้ง

4. ด้านการสังเคราะห์ ผู้สอนควรมีรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสำรวจ การทดลอง การแก้ไขปัญหาตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างท้าทาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวคิด เทคนิค การสร้างผลงาน และการเสนอผลงาน

5. ด้านการประเมินผล ผู้สอนควรมีรูปแบบ การสังเกต การแก้ปัญหา การสนทนา แลกเปลี่ยนการสร้างผลงาน และการให้เด็กมีส่วนร่วมชื่นชมแลกเปลี่ยนผลงานของตนเอง และผลงานของเพื่อน

ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ไปได้

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มี 7 ด้าน

1. หลักการแนวคิด สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ใช้หลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ และแบบภาษาธรรมชาติ ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่กำหนด มีการสร้างสถานการณ์ที่ท้าทาย การได้ลงมือทำ การแก้ปัญหา การเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ การเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ เช่น การสอนแบบโครงการ STEM STEAM การสอนวิถีพุทธ ล้วนนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี เน้นเด็กเป็นสำคัญในการเชื่อมโยงกระบวนการคิด ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชั้น แต่จะกล่าวถึงเพียง 2 ชั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย คือ 1) ชั้นประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว 2) ชั้นก่อนปฏิบัติการคิด แบ่งเป็นชั้นก่อนสังทับ และชั้นการคิดแบบสหัญญาณ ใช้กิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยต้องเป็นผู้ออกแบบ

2. วัตถุประสงค์เป้าหมาย สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย มีการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ ในการจัดประสบการณ์ให้เด็ก จะต้องมีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก ครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น โดยยึดพัฒนาการตามวัย

ไม่เร่งให้เด็กเรียนเขียนอ่านแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมการต่างๆ เข้ามาปรับใช้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน ที่จะให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการคิด ได้ลงมือทำจริง เน้นการสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ การคิดตัดสินใจด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาเด็กให้สามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ กล่าวตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล่าวเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ กล่าวตอบคำถามและแสดงเหตุผล กล่าวเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และเด็กสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ ซึ่งให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องนำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินชี้ให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน ส่งเสริมให้เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตร สาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย โดยให้นักศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถามปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นปฏิบัติการตามแผน ชั้นประเมินผล หรือสะท้อนผล ชั้นปรับปรุงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง บูรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ใน 1 กิจกรรมก็จะส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กก็จะต้องรู้จักสังเกตชิ้นงาน หรือคิดประดิษฐ์ชิ้นงานที่มีความหลากหลาย ไม่มีการใช้รูปแบบที่ตายตัว ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ ผู้สอนกำหนดสถานการณ์/เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหาหาข้อสรุปและตัดสินใจร่วมกัน เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของเด็ก มีกระบวนการที่ชัดเจน เด็กสามารถนำเสนอผลงานเชิงความคิดได้ด้วยตนเอง ผู้สอนสร้างความ

กระตือรือร้นโดยใช้สื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้น จัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรสาขา การศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน 1) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ด้านความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 3) ด้านความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ด้านความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ด้านความสามารถในการประเมินผล จัดสถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิด วิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก จัดกิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะสม กิจกรรมการแสดงท่าทางจากจินตนาการ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การจำแนกเปรียบเทียบสิ่งของต่างๆ กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเล่นร่วมกับเพื่อน การใช้ทักษะทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรี เช่น การเล่นบทบาทสมมติต่างๆ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น การเล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอว์ กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ/เล่นตามมุม กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมทดลอง กิจกรรมการที่ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมจัดแบบโครงการ (Project Approach) แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based learning) แบบบูรณาการ (stem steam education) และแบบและภาษาธรรมชาติ (Whole Language)

5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย มีบทบาทในการสอนควรเตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ จัดหาแหล่งเรียนรู้ และวางแผนการสอน สร้างบรรยากาศ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยการในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุน จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ ใช้คำถามกระตุ้นคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิด ความเข้าใจ ให้เห็นทางเลือกโอกาสที่ดีที่สุด กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะความรู้ทางวิทย์/คณิต การทำงานเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมที่ให้เด็กแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก จัดการเรียนรู้ผ่านการเล่น กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม

เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการโต้แย้งเชิงเหตุผล ผู้สอนมีบุคลิกที่ทำให้เด็ก รู้จักและรู้สึกปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของทุกคน บทบาทของผู้เรียน ได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำ และได้สะท้อนความคิด

6. สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตร สาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ใช้ แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน นอกห้องเรียนเรียน มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ แผ่นป้าย P/D/R สื่อของจริง เช่น ต้นไม้จริง การทดลอง ปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษาสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือกระดาษ สื่อที่หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ และสื่อ Youtube

7. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาสาขา การศึกษาปฐมวัย มีการประเมินจากแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การ ประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ ควรประเมินตามสภาพจริง ประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลาย เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ สอบถาม สังเกตการเล่น และสังเกตการตอบคำถาม ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัย สามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตรพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมวิธีการคิดในรูปแบบอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การคิดเชิงเหตุผล การคิดแบบโยนิโสมนสิการ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็น แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดของเด็กปฐมวัย

2. ควรศึกษาการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ไปใช้จริงกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาการศึกษาปฐมวัย

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย กับการเรียนรู้แบบปกติรูปแบบอื่น

บรรณานุกรม

- Angeili ,C;&Valanides,N. (2009). *Instructional effect on critical thinking. Performance on IlldefinedIssues*.19:322-324.
- Bandman, E.L.; & Bandman, B. (1995). *Critical Thinking in Nursing*. 2nd ed. Norwalk: Appleton and Lange.
- Bardo,J.w. & Hartman, J.J. (1982). *Urban Sociology: Systematic Introduction*. U.S.A.: F.E. Peacock.
- Beyer, B.K. (1985, April). Teaching Critical Think: A Direct Approach. *Social Education* 297- 303.
- Beyer, B.K. (1985, April). Critical Thinking: What Is It?. *Social Education*. 49(4): 270-276.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York :McGraw-Hill Book. Company.
- Bloom, Benjamin A. (1956).*Taxonomy of Education Objective Handbook I : Cognitive Domain*. New York : David Mc Kay Company.
- Boss. J. A. (2010). *Think: Critical Thinking and Logical Skills for Everyday Life*. New York: McGraw-Hill Company.
- Brown, W. and D.Moberg. (1980). *Organization Theory and Management: A Macroapproach*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Dewey, J. (1933). *How We Think*. Boston: D.C.Health Company.
- Dick, W.;& Carey, L. (1997). *The Systematic Design of Instruction*. 4th ed. New York: Longman.
- Dirkes, M. Ann. (1985, November). Metacognition: Students in charge of their thinking. *Rocper Reviewd*. 8(2): 96-100.
- Driscoll, A; & Nagel, N.G. (2002). *Early Childhood Education, birth-8: the world of children, family, and educators*. Boston: Allyn and Bacon.
- Dressel, P.L., and Mayhew, L.B. 1957. *General Education : Explorations in Evaluation*. 2nd ed. Washington, D.C. : American Council on Education.

- Carrie, Matilda. (2011). *Ways to Teach Critical Thinking Skills to Children: Knowledge, Comprehension and Application*. Retrieved May 11, 2018, from <http://voices.yahoo.com/ways-teach-critical-thinking-skills-children-5609022.html?cat=4>
- Cave, Linda Marie. (1993). *The Relationship of Teacher Behaviors and Characteristics to Critical Thinking Skill among Middle-Level Students*. Doctor's Thesis: Oregon State University.
- Chandra. J. S. (2008). *A Vygotskian Perspective on Promoting Critical Thinking in Young Children Through Mother-Child Interactions*. Doctoral dissertation, Murdoch University.
- Decaroli, J. (1973, January). What Research Say to the Classroom Teacher : Critical Thinking. *Social Education*. 37(1), 67-69.
- Dewey, J. (1933). *How We Think*. Boston: D.C.Health Company.
- Dick, W.;& Carey, L. (1997). *The Systematic Design of Instruction*. 4th ed. New York: Longman.
- Dixon-Krauss, L. (1996). *Vygotsky in the Classroom : Mediated Literacy Instruction and Assessment*. New York: Longman.
- Duron.R.; Limbach. B.; & Waugh. W. (2006, November). "Critical Thinking Framework for Any Discipline." *International Journal of Teaching in Higher Education*. 17 (2): 160-166
- Ennis, R.H.; Milman, J.; & Tomko, T.N. (1989). *Cornell Critical Thinking Test*. Pacific Grove. California: Midwest Publication Co., Inc.
- Ennis, R.H.; Milman, J.; & Tomko, T.N. (1985). *Cornell Critical Thinking Test*. Pacific Grove. California: Midwest Publication Co., Inc.
- Ennis, R.H. (1967). A Concept of Critical Thinking: A Proposed Basis for Research in the Teaching an Evaluation of Critical Thinking Ability. *Psychological Concept in Education*. Chicago: Rand McNally and Company.
- Faciencia, Peter. A. (1984, July). "Toward A Theory of Critical Thinking." *Liberal Education*. 70(30): 253-261.

- Faciencia, Peter. A.; Faciencia, N.C. (1996). *The California Critical Thinking Disposition Inventory (CCTD): From A and B*. Test Manual. California: California Academic Press.
- Feeley, A.J. (1976). *Argumentation and Debate: Relational Decision Making*. 2nd ed. Belmont Wadsworth Publishing Co., Inc.
- Ferrell, Susan Daugtry. (1992, March). "Critical Thinking as a Function of Teacher Reaction." *Dissertation Abstracts International*. 52(9): 3223A.
- Fogarty, R.; & McTighe, S. (1993. July/August). "Educating Teacher for Higher Order Thinking: The Three-Story Intellect." *Teaching Thinking and Problem Solving*. 15 (14): 6-13.
- Gibson, Lucinda Anne. (2000). *Phases of Learning during Action Learning Experiences: An Exploratory Study*. Retrieved March 20, 2010, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/9964457>
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw Hill Book Company.
- Harrington, Nicki A. (1993). *A Survey of Strategies Used in College Nursing Programs to Foster Critical Thinking*. Ed.D. University of San Diego.
- Hausser, D. L. (1980). *Comparison of different models for organizational analysis*. In organizational assessment perspective on the measurement of organizational behavior and the quality of work life. New York: John Wiley; & Son.
- Hendrix' Nora Hernandez. (1995). *Improving Critical Thinking and Reading* Miami.
- Hillgard, Ernest R. (1962). *Introduction of Psychology*. New York: Harcourt Brace and World.
- Hudgins, Bryce. B. (1997). *Learning and Thinking*. Illinois: P.E.Peacock Publishers, Inc
- Keeves John P. (1997). *Educational research, and methodology, and measurement: Aninternational handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- King, FJ; Goodson, L.; & Rohani, F. (1999). Higher Order Thinking Skills. The Educational Services Program.

- Joyce, B.R.; Weil, M.; & Calhoun, E. (2004). *Models of Teaching*. 7th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Maker, C. June.; Neilson; & Aleene, B. (1995). *Teaching Models in Education of the Gifted*. Texas: Pro-Ed.
- Mcpeck, J.E. (1990). *Teaching Critical Thinking: Dialogue and Dialectic*. New York: Routledge.
- Paul, R. (1993). *Teaching Critical Thinking*. California: center for critical thinking and moral critique.
- Quellmalz E. (1985). *Needed: better methods of testing higher order thinking skills* . Educational Leadership . 43(2).
- Razoumnikova, O.M. (2000). *Functional organization of different brain areas during convergent and divergent thinking: an EEG investigation*. Cognitive Brain Research. 10: 11-18.
- Ruggiero, V.R. (1984). *The Art of Thinking: A Guide to Critical and Creative Thought*. New York: Harper and Row Publisher, Inc.
- Russell, David H. 1956. *Children's Thinking*. New York : Oinn and Company.
- Saylor, J.G.; Alexander, W.M.;& Lewis, A.J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. 4th ed. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Schiever, S. W. (1991). *A Comprehensive Approach to Teaching Thinking*. Boston: Allyn and Bacon. (5) 15 (Schiever,1991) 5, 15
- Smith E. W.et. (1997). *The education's encyclopedia*. New York: Prentice-Hall,.
- Siraj-Blatchford, J.; & Petayeva, D. (2002). *Metacognition: A Literature Review*. Retrieved March 4, 2019., from <http://www.ioe.ac.uk/cdl/CHAT/chatmeta1.htm>.
- Sternberg. R.J. (1985). *Beyond IQ : A Triarchic Theory of Human Intelligence*. New York: Cambridge University Press.
- Stoner, J. A. F., & Wankle, C. (1986). *Management*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. New Jersey: Prentice-Hall.
- Shaffer, D. (1999). *Developmental Psychology: Childhood & Adolescence*. 5th ed. Pacific Grove:Brooks/Cole.

- Shors, T.J.; et al. (2012). *Use it or lose it: How neurogenesis keeps the brain fit for learning*. Behavioral Brain Research. 227: 450-458.
- Watson, G.; & Glaser, E.M. (1964). *Watson Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. New York: Harcourt, Brace and world.
- Willer, R.H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston: Irwin / McGraw-Hill.
- West, Katheryn, Susan. (1994, September). Enhancing Critical Thinking in the Political Science Curriculum. *Dissertational Abstracts International*. 55(3): 725.
- Woolfolk. Anita E. (1987). *Educational Psychology*. 3rd ed. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice – Hall.
- Zaza Camerio de Moura. (1992. September/October). "Philosophy for Children and the Opportunity for Thinking in Education: An Interview with Matthew Lipman." *Teaching Thinking and Problem Solving*. 14(5): 5-6.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.(2560) พิมพ์เขียว [Thailand 4.0](#) โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. กรุงเทพฯ : กองบริหารงานวิจัย และประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2560 ,จาก <http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี)*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ . ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562* ข้อ 6 (ก)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง .
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555). *การพัฒนาการคิด*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2561, จาก: <http://www.Anamai Moph.go.th/Factseet/academic/download/think02.html>.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *ผู้ชนะ 10 คิด*. กรุงเทพฯ: ชัคเชลมีเดีย.
- กิตติศักดิ์ เกตุนุติ. (2557). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โกวิท ปรวาลพฤกษ์. (2549). การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองและสร้างพหุ

ปัญญาด้วย โครงการ .กรุงเทพฯ :สถา พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

จารุวรรณ คงทวี. (2551). การคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมละเลงสีด้วย

นิ้วมือ. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช. (2544). การส่งเสริมให้คนไทยได้คิด: จากอดีตสู่ปัจจุบันและอนาคต. ใน

แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:

บริษัทการพิมพ์.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:

แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชัน.

ทิตินา แคมมณี; และคนอื่นๆ. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่

การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : เสริมสินทรัพย์เอสซีเอสเอ็ม.

ทิตินา แคมมณี; และคนอื่นๆ. (2544). วิทยาการด้านนการคิด. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมน

เนจเมนท์.

ทิตินา แคมมณี; และคนอื่นๆ. (2545 ก). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี; และคนอื่นๆ. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.

กรุงเทพฯ : ด้านสุทธการพิมพ์.

ทิตินา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

दनัย เทียนพุด. (2556). วิจัยเพื่อพัฒนาโมเดลใหม่หรือรูปแบบใหม่. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม

2562. จาก <http://www.slideshare.net/drdan/ss-14198207>.

ธิดารัตน์ จันทะหิน. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ KID-D เพื่อเสริมสร้าง

คุณลักษณะสังคหวัดคู่ของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณินท์ ปร.ด. วิทยาการทางการ

ศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธัญลักษณ์ ลิขวนคำ. (2554). การคิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษามิติ

- สัมพันธ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- นิติบดี ศุขเจริญ. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเป็นฐานทั่วไป*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- บรรจง อมรชวีวิน. (2556). *Critical Thinking การคิด อย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัดภาพพิมพ์.
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไทย*. ปริญญาานิพนธ์ ค.ด. ครุศาสตร์ (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกิต หงส์แสนยธรรม. (2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสมาคมกีฬาจังหวัด. ดุษฎีนิพนธ์* ปร.ด. (วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปริยานุช จุลพรหม. (2547). *การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นปฐมวัย ด้วยการจัดการกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ปิยาณี ณ นคร (2559). *การพัฒนาการเรียนการสอนการสะท้อนคิดอย่างมี วิจารณญาณเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- พนิดา ชาตยาภา. (2560). *การพัฒนาการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษ ปฐมวัย โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน .วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11 (3), 121 - 122.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ .2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ .2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ .2553. (2542). กรุงเทพฯ :สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . สืบค้น เมื่อ 5 ธันวาคม 2560, จาก <https://person.mwit.ac.th/01>

Statutes/NationalEducation.pdf

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์.(2556). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่6.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรเพ็ญ ศิริวิรัตน์. (2546). การคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมฝึก

ทักษะการคิด. ปริญญาโท กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). จิตวิทยาการศึกษา Educational Psychology. กรุงเทพฯ :

ธนธัชการ พิมพ์

พัชรี สนวนแก้ว. (2545). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

พัชรี ศรีสังข์. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาสังคมโดยใช้ชุมชนและ

ประสบการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์. วารสาร

พฤติกรรมศาสตร์. 14(1): 33-47.

พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์ ; และวัลลภา เทพหสดีน ณ อยุธยา. (2543). การจัดหลักสูตรและการ

สอนในอุดมศึกษาให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์วิจารณญาณ. กรุงเทพฯ :ทบวงมหาวิทยาลัย.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2558). หลักสูตร และการสอน ตามกรอบTQF ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยทักษิณ .สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2558, จาก <http://www.tsu.ac.th>. NEW

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2561). รายงานการติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2561). รายงานการติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของครูพี่

เลี้ยงในโรงเรียน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา .(2561). รายงานการติดตามการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู ของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. (2561). รายงานการติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของครู

พี่เลี้ยงในโรงเรียน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา .(2561). รายงานการติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา .(2561). รายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร SAR - มคอ.

7 ประจำปีการศึกษา 2561 .

รุ่งลาวัลย์ ไชยสัตย์. (2550). ผลการจัดประสบการณ์การเล่นน้ำประกอบสื่อที่มีต่อทักษะการ

- คิดวิจารณ์ญาณของเด็กปฐมวัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2543). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคง
 ของชาติ ในศตวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏแหล่งที่พิมพ์.
- วรารณ สีสหการ. (2545). วิธีคิดเชิงวิพากษ์: คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- วารินทร์ วัชมีพรหม. (2542). การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
 เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรัธา เล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.
 พิมพ์ ครั้งที่ 7. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
 สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- วีระ สุตสังข์. (2550). การคิดวิเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและคิดสังเคราะห์. กรุงเทพฯ:
 ชมรมเด็ก.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2554). การสอนแบบโครงการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวภรณ์ สองแสน. (2557.) การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักศึกษาสาขา
 การศึกษาปฐมวัย โดยรูปแบบ MAPLE. ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาโท. (สาขาหลักสูตรและ
 การสอน). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
 ราชนูปถัมภ์
- ศิวภรณ์ สองแสน. (2557). การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักศึกษาสาขา
 การศึกษาปฐมวัย โดยรูปแบบ MAPLE. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8 (3) 110 – 114 สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม
 2562, Statutes/NationalEducation.pdf
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ .(2544). สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร
 (ฉบับพ่อแม่). พิมพ์ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และคนอื่นๆ. (2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข : สารเคมีในสมองกับ
 ความสุข และการเรียนรู้ .กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ .(2544). รายงานเรื่องฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ
Critical Thinking. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ .(2545). รายงานเรื่องฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ
Critical Thinking. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และอุษา ชูชาติ .(2544). รายงานเรื่องฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ
Critical Thinking. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สิปปนนท์ เกตุทัต. (2543). การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคง
 ของชาติ ในศตวรรษหน้า .กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏแหล่งที่พิมพ์.
- สิริมา ภิญญอนัตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา .
 กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2554). จิตวิทยาการเรียนรู้ .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสกสรร มาตวงแสง (2552). การคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
 วิทยาศาสตร์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธภา ชาติประดิษฐ์. (2551). การศึกษาและการพัฒนาการคิดวิจารณ์ของเด็กปฐมวัย
 ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสื่อความหมายเป็นฐาน.
 ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธิษณา ไตรยานานนท์. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริม
 ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร ชูสาย. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการ
 พัฒนาทักษะชีวิตด้วยกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาศึกษา (รายงานการ
 วิจัย).เพชรบูรณ์: กลุ่มวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนวคณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สุธิษณา ไตรยานานนท์. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ PRISA เพื่อส่งเสริม
 ความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรื. (2559).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ .2560 - 2564. สืบค้นเมื่อ
27 ตุลาคม 25561, <http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan12.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะ
ยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา. สืบค้นเมื่อ 27
ตุลาคม 25561, จาก [http://www.mua.go.th/users/bhes/DATA%20BHES2558/
upload%20file%20IQA/iqa%20manual2557.pdf](http://www.mua.go.th/users/bhes/DATA%20BHES2558/upload%20file%20IQA/iqa%20manual2557.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความ
พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558. กรุงเทพฯ: บางกอกบลิ๊อค.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ปรัชญาการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนัก
นโยบายและแผนการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาคุณภาพ
บัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2556, จาก [http://www.km.thaicyberu.go.th/linkfile/
/PHQA/file/k](http://www.km.thaicyberu.go.th/linkfile/PHQA/file/k).

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี
ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อ กำกับ
ติดตามการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษา
ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2565). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับ
ติดตามการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะ
ยาว 15ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2565).กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา .(2561). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. สืบค้น เมื่อ 5

- ธันวาคม 2560, จาก <https://education.dusit.ac.th/QA/articles/doc02.pdf>
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ:
ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ .
2560 -2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด. สืบค้น เมื่อ 5 ธันวาคม
2561, จาก <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ .2560 – 2564. สืบค้น เมื่อ 5
ธันวาคม 2560, จาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2536). *การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัย
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวนุช ทานาม. (2557). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ PLAY เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม
ของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ; พูลสุข บุญยสวัสดิ์ ; และพราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2539).
พัฒนาการการศึกษาไทยในสมัยรัชกาลที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2542). *ชุดสร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ. เล่มที่ 5 ฝึกให้ลูกเป็นนักคิด*. กรุงเทพฯ:
แฟมิลี่ไคเรค.
- อุษณีย์ โพธิ์สุข. (2544). *รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทักษะการคิด
ระดับสูง*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554ก). *เอกสารสำสอนวิชาการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง*. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2554ข). *รายงานผลการเสาะหาความสามารถพิเศษของศูนย์พัฒนา
อัจฉริยภาพ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อังสุรีย์ พันธุ์แก้ว. (2558). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบ CLICK เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการตกผลึกทางปัญญา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาการศึกษาปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุทุมพร จามรมาน. (2537). *การทำวิจัยเชิงสำรวจ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

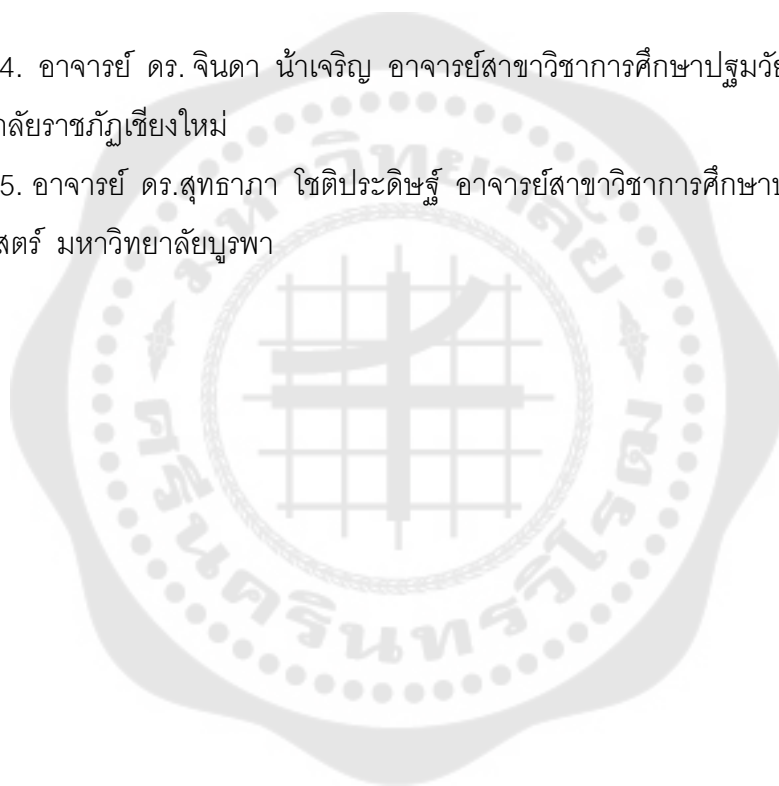

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง
- รายชื่อโรงเรียน และมหาวิทยาลัยที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณารูปแบบ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

1. ผศ.ดร. บงกช ทองเยี่ยม อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผศ.ดร. สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ดร.กิตติศักดิ์ เกตุญาติ รองคณบดี คณะการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
4. อาจารย์ ดร.จินดา น้ำเจริญ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
5. อาจารย์ ดร.สุทธภา ไชติประดิษฐ์ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รายชื่อโรงเรียน และมหาวิทยาลัยที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝ่ายประถม
2. โรงเรียนโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์)
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณารูปแบบ

1. ผศ.ดร. บงกช ทองเยี่ยม อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. ผศ.ดร. สิริินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเชิดชู อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผศ.ดร. จิราภรณ์ พจนารีย์วงศ์ อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
4. ดร. กิตติศักดิ์ เกตุญาติ รองคณบดี คณะการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
5. ดร. จินดา น้ำเจริญ อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
6. อาจารย์ ดร.สุทธาภา โชติประดิษฐ์ อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
7. อาจารย์พจนีย์ เชื้อบัณฑิต ประธานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

ภาคผนวก ข

- แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้บริหาร / อาจารย์)
- แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
- แบบสอบถาม เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี

วิจรรณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

- เอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ในขั้นตอนการพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจรรณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร
ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้บริหาร / อาจารย์) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

คำแนะนำในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูล ในการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น แนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....

1.2 ที่อยู่..... เลขที่..... ซอย..... ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... E-mail.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา น. จบการสัมภาษณ์เวลา

1.4 ระดับการศึกษา

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

() ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารตำแหน่ง.....จำนวน...

() ประสบการณ์ในการเป็น อาจารย์ผู้สอน สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน...

2.3 นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจรณญาณของเด็กปฐมวัย ในด้านการวิเคราะห์ การระบุข้อตกลงเบื้องต้น การสรุปอ้างอิง
 การสังเคราะห์ และการประเมินผลเด็กปฐมวัย อย่างไร

- การวิเคราะห์ ควรมีรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การระบุข้อตกลงเบื้องต้น ควรมีรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การสรุปอ้างอิง ควรมีรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การสังเคราะห์ ควรมีรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- การประเมินผล ควรมีรูปแบบอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 แนวทาง / ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ
หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏ**

คำแนะนำในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูล ในการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น แนวทางเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....

1.2 ที่อยู่.....เลขที่.....ซอย..... ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์..... E-mail.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์

เริ่มสัมภาษณ์เวลา น. จบการสัมภาษณ์เวลา

1.4 ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิ

() ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์) จำนวน

() ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฝายประถม

() ประสบการณ์ในการเป็นครูผู้สอนเด็กปฐมวัย จำนวน.....ปี

2.3.2 ท่านมีวิธีการในการกำหนดวัตถุประสงค์ / เป้าหมายอย่างไร เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจรรณญาณของเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3.3 มีการเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างไร สำหรับส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจรรณญาณของเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

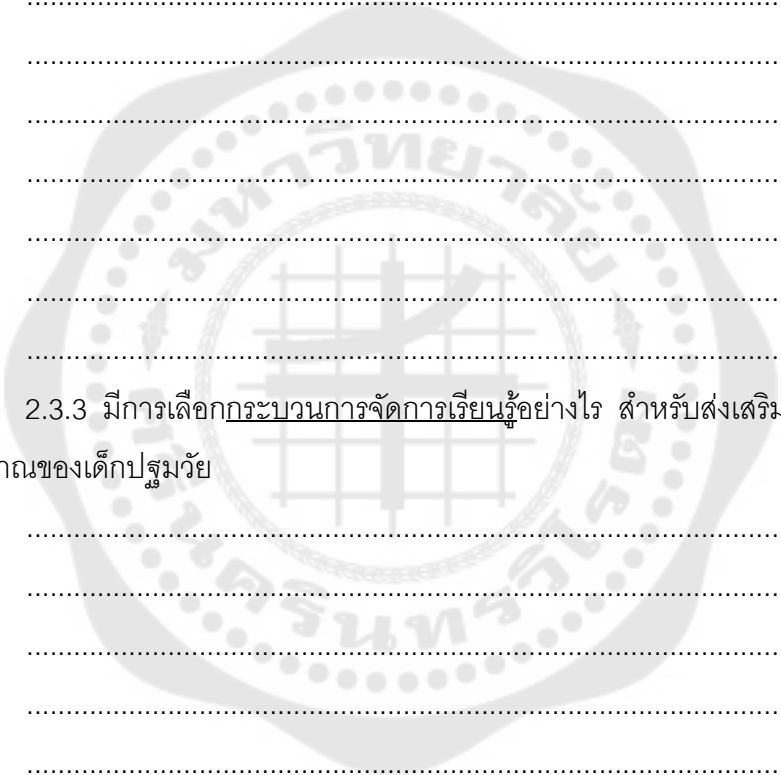
.....

.....

.....

.....

.....

**เอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย
สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ**

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
เด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

TITLE THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO
PROMOTE CRITICAL THINKING OF EARLY CHILDHOOD FOR THE
BACHELOR OF EDUCATION PROGRAM IN EARLY CHILDHOOD
EDUCATION OF RAJABHAT UNIVERSITY

ผู้ร่วมพิจารณาในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเรื่องการ
พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ
หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นอาจารย์สอนนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยที่มี
ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 2) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ หรือการพัฒนาการคิดวิจารณญาณของผู้เรียน และปฏิบัติงานในภารกิจที่
เกี่ยวข้องมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 3) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยผู้
มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการศึกษาปฐมวัย มี
ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

วัตถุประสงค์ของการพิจารณา

เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ 7
องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการแนวคิด 2) วัตถุประสงค์เป้าหมาย 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4)
กิจกรรมการเรียนรู้ 5) บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน 6) สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้ และ 7) การ
ประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ประเด็นก่อนการพิจารณา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบ ที่	องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็ก ปฐมวัย	จำนวนประเด็น ก่อนการพิจารณา
1	หลักการแนวคิด	7
2	วัตถุประสงค์เป้าหมาย	7
3	กระบวนการจัดการเรียนรู้	9
4	กิจกรรมการเรียนรู้	10
5	บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	6
6	สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	7
7	การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	8
	รวม	54

**ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น หากท่านไม่เห็นด้วยกับ (ร่าง)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร
ปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ โปรดให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หลักการแนวคิด	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1.1 ใช้หลักการ / แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบ ไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ และแบบ ภาษาธรรมชาติ		
ข้อเสนอแนะ:		
1.2 ให้อิสระทางความคิด กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม การแสดง ความคิดเห็น และการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรม ภายใต้กติกาที่ กำหนด		
ข้อเสนอแนะ:		
1.3 การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะจึงต้องมีเวลาในการฝึกฝน สถานการณ์ท้าทาย การได้ลงมือทำ การแก้ปัญหา การเรียนรู้โดยใช้ สมองเป็นฐานการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ หรือการเรียนรู้แบบ วิทยาศาสตร์ เช่น การสอนแบบโครงการ STEM STEAM หรือการ สอนวิถีพุทธ ล้วนนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดได้ดี		
ข้อเสนอแนะ:		
1.4 เน้นเด็กเป็นสำคัญในการเชื่อมโยงกระบวนการคิด		
ข้อเสนอแนะ:		

1. หลักการแนวคิด	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.5 ใช้หลักการทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้น แต่จะกล่าวถึงเพียง 2 ขั้นที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย คือ 1) ขั้นประสาทสัมผัสการเคลื่อนไหว 2) ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด		
ข้อเสนอแนะ:		
1.6 ใช้นวัตกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการคิด การทดลอง		
ข้อเสนอแนะ:		
1.7 ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยต้องเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการคิดและเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม และใช้คำถามกระตุ้นความคิดของเด็ก		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักการแนวคิด

2. วัตถุประสงค์เป้าหมาย	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.1 จัดประสบการณ์ให้เด็ก โดยเตรียมความพร้อมให้เด็ก โดยยึดพัฒนาการตามวัย ไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน ไม่จัดการเรียนการสอนแบบประถม ใช้ 6 กิจกรรมหลัก โดยบูรณาการนวัตกรรมการต่างๆ เข้ามาปรับใช้ การกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยยึดหลักการที่เด็ก พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมบูรณาการ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน		
ข้อเสนอแนะ:		
2.2 เด็กต้องสามารถบอกความต้องการของตัวเองได้ เด็กกล้าตอบคำถามและแสดงเหตุผล เด็กกล้าเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และเด็กสามารถทำงานกลุ่มร่วมกันได้ ซึ่งให้เห็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องนำปัจจัยเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อกำหนดและให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน		
ข้อเสนอแนะ:		
2.3 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการเล่น การคิด ได้ลงมือทำจริง จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้		
ข้อเสนอแนะ:		
2.4 มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญในการตั้งวัตถุประสงค์เป้าหมายให้เด็กคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น เน้นการสังเกต การจำแนก เปรียบเทียบ การคิดตัดสินใจด้วยตนเอง		
ข้อเสนอแนะ:		

2. วัตถุประสงค์เป้าหมาย	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.5 เพื่อให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เด็ก เพื่อให้เด็กได้คิดแก้ปัญหาผ่านการเล่น หรือลงมือทำ และเพื่อให้เด็กรู้จักการใช้คำถามปลายเปิด เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร		
ข้อเสนอแนะ:		
2.6 มีการวางแผนกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก		
ข้อเสนอแนะ:		
2.7 ศึกษาพัฒนาการด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย ในช่วงอายุนั้นๆ ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุนั้นๆ นำข้อมูลที่ได้มากำหนด วัตถุประสงค์		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวัตถุประสงค์เป้าหมาย

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.1 โรงเรียนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการจัด ประสบการณ์รูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก1) เสริมประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/เล่นตามมุม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา บูรณาการพัฒนากายของเด็กแบบองค์ รวมอย่างต่อเนื่อง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนา เด็กให้เกิดการพัฒนาโดยองค์รวมโดยเน้นผู้เรียนมีทักษะ การคิด การ สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และมีทักษะชีวิตที่ดี		
ข้อเสนอแนะ:		
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ โดยจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กคิด จากการใช้คำถาม ปลายเปิด การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเอง การให้ โอกาสเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรม การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การ เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี		
ข้อเสนอแนะ:		
3.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นปฏิบัติการตามแผน ชั้น ประเมินผล หรือสะท้อนผล ชั้นปรับปรุงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป		
ข้อเสนอแนะ:		
3.4 จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความ ถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิด เป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง		
ข้อเสนอแนะ:		

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.5 บูรณาการอย่างหลากหลายลงในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ใน 1 กิจกรรมก็จะส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เด็กก็ต้องรู้จักสังเกตชิ้นงาน หรือคิดประดิษฐ์ชิ้นงานที่มีความหลากหลาย ไม่มีการใช้รูปแบบที่ตายตัวให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระ		
ข้อเสนอแนะ:		
3.6 ครูกำหนดสถานการณ์/เหตุการณ์ รวบรวมข้อมูล/ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ข้อมูล ตั้งสมมติฐาน เพื่อแก้ปัญหา สรุปและตัดสินใจร่วมกัน		
ข้อเสนอแนะ:		
3.7 เน้นกระบวนการที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียน มีกระบวนการที่ชัดเจน เด็กสามารถนำเสนอผลงานเชิงความคิดได้ด้วยตนเอง		
ข้อเสนอแนะ:		
3.8 สร้างความกระตือรือร้นโดยใช้สื่อ คำถาม กิจกรรม ฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้น ทำกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง		
ข้อเสนอแนะ:		

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.9 มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน แต่ละกิจกรรม ต้องสร้างความกระตือรือร้นโดยฝึกให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นการ เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นจากการใช้คำถามกระตุ้นและ จัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกระบวนการจัดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.1 การจัดการเรียนรู้รูปแบบ 6 กิจกรรมหลัก และนำนวัตกรรมมา ปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน 6 กิจกรรมหลัก 1) เสริม ประสบการณ์ 2) เคลื่อนไหว และจังหวะ 3) ศิลปะสร้างสรรค์ 4) เสรี/ เล่นตาม 5) กลางแจ้ง และ 6) เกมการศึกษา จัดการเรียนรู้แบบ โครงการ แบบไฮสโคป แบบใช้สมองเป็นฐาน แบบบูรณาการ และ แบบภาษาธรรมชาติ		
ข้อเสนอแนะ:		

4. กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ 2) ด้านความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 3) ด้านความสามารถในการสรุปอ้างอิง 4) ด้านความสามารถในการสังเคราะห์ และ 5) ด้านความสามารถในการประเมินผล		
ข้อเสนอแนะ:		
4.3 การให้สถานการณ์จำลองให้เด็กช่วยกันคิดวิธีการแก้ไข และให้เหตุผล การเรียนแบบร่วมมือ ให้เด็กได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยมีกติกาที่เหมาะสมกับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ให้โอกาสในการโต้แย้งเชิงเหตุผลกับเด็ก		
ข้อเสนอแนะ:		
4.4 กิจกรรมบ้านวิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะสม		
ข้อเสนอแนะ:		
4.5 กิจกรรมการแสดงท่าทางจากจินตนาการ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การออกแบบชิ้นงานที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การจำแนกเปรียบเทียบสิ่งของต่าง ๆ กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเล่นร่วมกับเพื่อน การใช้ทักษะทางภาษาในการพูด กิจกรรมเสรี เช่น การเล่นบทบาทสมมติต่างๆ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น การเล่นเกมจับคู่ จิ๊กซอว์		
ข้อเสนอแนะ:		

4. กิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.6 การเรียนรู้นอกห้องเรียน การเล่นกีฬา กิจกรรมเล่นบทบาทสมมติ/เล่นตามมุม กิจกรรมเกมการศึกษา		
ข้อเสนอแนะ:		
4.7 กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการทดลอง		
ข้อเสนอแนะ:		
4.8 กิจกรรมการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในกิจกรรมต่างๆ		
ข้อเสนอแนะ:		
4.9 กิจกรรมจัดแบบโครงการ (Project Approach) แบบไฮสโคป (High Scope) แบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based learning) แบบบูรณาการ (stem steam education)แบบและภาษาธรรมชาติ (Whole Language)		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกิจกรรมการเรียนรู้

5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5.1 กระตุ้นให้เด็กเกิดคำถามข้อสงสัย และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชวนให้เด็กคิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะความรู้ทางวิทย์/คณิต การทำงานเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมที่让孩子แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถของเด็ก การเรียนรู้ผ่านการเล่น		
ข้อเสนอแนะ:		
5.2 กระตุ้นให้เด็กคิดด้วยคำถาม เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ให้อิสระในการโต้แย้งเชิงเหตุผล มีบุคลิกที่ทำให้เด็กรู้จักปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น ไม่ด่วนสรุปความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของทุกคน		
ข้อเสนอแนะ:		
5.3 บทบาทของผู้เรียน ได้เลือก ได้วางแผน ได้ทำ และได้สะท้อนความคิด บทบาทผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุน ใช้คำถามกระตุ้นคิด เปิดโอกาสให้เกิดทางเลือกที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิด ความเข้าใจ ให้เห็นทางเลือกโอกาสที่ดีที่สุด		
ข้อเสนอแนะ:		
5.4 การเตรียมการสอน เตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้ และการวางแผนการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้		
ข้อเสนอแนะ:		

5. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5.5 บทบาทของผู้เรียน ตั้งใจเรียน บทบาทของผู้สอน จัดกิจกรรม มุ่งเน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณกระตุ้นให้เด็กได้คิด จำแนก สังเกต เปรียบเทียบ		
ข้อเสนอแนะ:		
5.6 บทบาทผู้เรียน กล้าคิด กล้าลงมือทำ บทบาทผู้สอน ครูต้อง เปลี่ยนความรู้จากนามธรรมเป็นรูปธรรมให้ได้เพื่อให้เด็กปฐมวัยเข้าใจ ใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำเข้าใจง่าย หรืออาจจะมีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ร่วม ด้วย		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน

6. สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.1 แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน มุมต่าง ๆ ในห้องเรียน High Scope เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมศิลปะ (กิจกรรมสีน้ำ/สีเทียน/ปั้นดินน้ำมัน) และกิจกรรมศิลปะพิเศษ สื่อ การจัดการเรียนการสอน แผ่นป้าย P/D/R		
ข้อเสนอแนะ:		

6. สื่อทรัพยากรในการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.2 สื่อของจริง เช่น ต้นไม้จริง การทดลองปลูกต้นไม้ด้วยตนเอง สื่อที่ครูสร้างขึ้น เช่น เกมการศึกษาสื่อที่เด็กสร้างขึ้น เช่น กังหันกระดาษ เรือประดิษฐ์		
ข้อเสนอแนะ:		
6.3 สื่อทุกชิ้นในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ		
ข้อเสนอแนะ:		
6.4 เน้นสื่อที่หลากหลายเป็นของจริง หาได้จากท้องถิ่นมีหลายมิติ		
ข้อเสนอแนะ:		
6.5 เกมการศึกษาสื่อต่างๆ ในห้องเรียน ในโรงเรียน		
ข้อเสนอแนะ:		
6.6 Youtube สื่อการสอนที่นักเรียนสามารถจับต้องและปฏิบัติได้ เช่น กิจกรรมเกมการศึกษาที่มีความหลากหลาย สื่อวิทยาศาสตร์ที่ทำให้เด็ก และแผ่นป้ายต่างๆ		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้

7. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
7.1 การประเมินแฟ้มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน		
ข้อเสนอแนะ:		
7.2 การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
ข้อเสนอแนะ:		
7.3 สังเกตการเล่นแบบสังเกตพฤติกรรม		
ข้อเสนอแนะ:		
7.4 การสังเกต การตอบคำถาม		
ข้อเสนอแนะ:		
7.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย		
ข้อเสนอแนะ:		
7.6 การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

Mmmmmmmmm

7. การประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
7.1 การประเมินเพิ่มผลงานเด็ก การประเมินจากผลงานของเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินจากแผนการจัดการเรียนการสอน		
ข้อเสนอแนะ:		
7.2 การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
ข้อเสนอแนะ:		
7.3 สังเกตการเล่นแบบสังเกตพฤติกรรม		
ข้อเสนอแนะ:		
7.4 การสังเกต การตอบคำถาม		
ข้อเสนอแนะ:		
7.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย		
ข้อเสนอแนะ:		
7.6 การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์		
ข้อเสนอแนะ:		

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสื่อทรัพยากรในการเรียนรู้

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

คำชี้แจง

ตามที่บัณฑิตวิทยาลัย ได้อนุญาตให้ นางสาววรรษชลี รอดเรือง รหัส 57199150023 นิสิตหลักสูตร ปริญญาการศึกษาดุซฐฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา แขนงวิชาการบริหารการอุดมศึกษาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการนี้ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูล ในการนำมาวิเคราะห์ผลทางวิชาการ ให้เกิดประโยชน์ในทางด้านการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) เป็น 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- 5 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	เหมาะสม					เป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามสภาพจริง แบบประเมินควรมีหลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
3. สังเกต การเล่นเกม แบบสังเกตพฤติกรรม										
4. การสังเกต การตอบคำถาม										
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย										
6. การสังเกต การสอบถาม การประเมินผลตามเกณฑ์										
7. การประเมินเพื่อพัฒนาตามหลักของ พัฒนาการตามช่วงวัย										

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วิรัชดี รอดเรือง

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ อว 8718/240

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

24 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องด้วย นางสาววรัญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกช ทองเอี่ยม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววรัญชลี รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/4-38

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๔ กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เนื่องด้วย นางสาวรัชชณี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกตุญาติ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
แบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงาน
ในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชชณี รอดเรือง
และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/240

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2563

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องด้วย นางสาววิรัชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.สุทธภา ไซติประดิษฐ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิรัชลี รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/240

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

24 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องด้วย นางสาววิรัชชี่ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์ สัตตาคม บุญเชิดชู เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และ จะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิรัชชี่ รอดเรือง และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/240

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

24 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เนื่องด้วย นางสาวรัชชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.จินดา น้าเจริญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชชลี รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

บันทึกข้อความ

ในชื่อหนังสือ...
เลขที่...
วันที่ 4 มิ.ย. 2563
เวลา 09.30 น.

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/434 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

เนื่องด้วย นางสาววิญฉลิ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง "แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" กับผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ 063 185 2434

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการ

- 1. เพื่อยังความ *ทางขอหาข้อมูลที่จะ?*
 - 2. เก็บข้อมูล *ของ น.ส. วิญฉลิ รอดเรือง*
- มีติดสินในรูปของ น.ส. รอดเรือง*
จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

วิญฉลิ ร.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 04 มิ.ย. 2563

เพื่อพิจารณา

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย 04 มิ.ย. 2563

นางสาววิญฉลิ รอดเรือง

วิญฉลิ ร.

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี
ผู้อำนวยการ 04 มิ.ย. 2563

วันที่ 04 มิ.ย. 2563

ที่ อว 8718/๗๙๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์)

เนื่องด้วย นางสาวรัฐชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” กับผู้บริหารและครูผู้สอน ระดับอนุบาล เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึง เดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จตุรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/434

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เนื่องด้วย นางสาววรัญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” กับอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย อาจารย์ยุภาดา ช่อสูงเนิน ประธานสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/437

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๑๗ กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

เนื่องด้วย นางสาววรัญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย อาจารย์กมลวรรณ อังศรีสุรพร ประธานสาขาการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/434

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นางสาววิรัชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย อาจารย์วารุณี นาวัลย์ อาจารย์ ประจำสาขาการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/437

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นางสาววิรัชติ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และ ขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/434

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื่องด้วย นางสาววรัญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง "รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ" กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2563 ถึงเดือนเมษายน 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องด้วย นางสาววัลย์ชลิ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกช ทองเยี่ยม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววัลย์ชลิ รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์บัณฑิตชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ อว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องด้วย นางสาวรัชชชี่ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินทร์ ลัดดาภิรมย์ บุญเจิดชู เป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตร ปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของ ท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชชชี่ รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ อว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เนื่องด้วย นางสาววัลลุชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พจน์ีย์ เชื้อบัณฑิต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ พจนานารีวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววัลลุชลี รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ อว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน คณะบดีคณะการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เนื่องด้วย นางสาววัลย์ชลิ รัตเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกตุคุณิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี
สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว
และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววัลย์ชลิ รัตเรือง
และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ อว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เนื่องด้วย นางสาวรัชชี่ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.จินดา น้าเจริญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชชี่ รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตราชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ ฮว 8718/958

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

5 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องด้วย นางสาวรัชชชี่ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.สุทธภา ไขติประดิษฐ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัชชชี่ รอดเรือง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 096 134 9414

ที่ อว 8718/ ๗๘๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

เนื่องด้วย นางสาววัลลภา รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จตุรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/๗๘๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

เนื่องด้วย นางสาววิรัชชี่ รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตราชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/๙๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๙ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เนื่องด้วย นางสาววิญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตราชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/๗๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื่องด้วย นางสาววัลลภลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ที่ อว 8718/๗๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗๕ มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เนื่องด้วย นางสาววรัญชลี รอดเรือง นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีสาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเด็กปฐมวัย สำหรับ หลักสูตรปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสาขา การศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม 2563 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จัตราชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 185 2434

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วรัญชลี รอดเรือง
วัน เดือน ปี เกิด	29 สิงหาคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2550 ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ.2554 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2563การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารและการจัดการการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	35 ซอยพทุธบูชา 2 ถนนพระราม 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150 www.g2h222@hotmail.com 069 134 9414 , 063 185 2434